

תוכן עניינים

דו"ח הדירקטוריון וההנהלה:	
6	סקירה כלכלית, יעדים ואסטרטגיה
12	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
33	סקירת הסיכונים
56	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות ונהלים
57	הצהרת המנכ"ל
58	הצהרת החשבונאי הראשי
59	תמצית דוחות כספיים
ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים:	
134	ממשל תאגידי
136	פרטים נוספים
142	נספח

רשימת לוחות - דוח הדירקטוריון וההנהלה

7	1	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים
16	2	תמצית דוח רווח והפסד
16	3	הרכב וניתוח הרווח המימוני, נטו
17	4	נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית
18	5	פרטים לגבי ההוצאה (ההכנסה) בגין הפסדי אשראי
20	6	פירוט ההכנסות מעמלות
20	7	פירוט ההוצאות התפעוליות והאחרות
21	8	התפתחות בסעיפי המאזן העיקריים
21	9	נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים
22	10	אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
23	11	התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק
23	12	הרכב תיק ניירות הערך והתפלגותו לפי מגזרי ההצמדה השונים
24	13	התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים
24	14	פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
24	15	תיק ניירות ערך של לקוחות הבנק
25	16	הון והלימות ההון
27	17	סך ההכנסות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
27	18	רווח (הפסד) נקי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
28	19	יתרות מאזניות ממוצעות לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
29	20	נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים- משקי בית ובנקאות פרטית
30	21	נתונים עיקריים אודות מגזרים עסקיים
35	22	איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי
39	23	סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק
48	24	תיאור רגישות הבנק לשינויים במקביל בעקומי הריבית
49	25	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית
51	26	תיאור חשיפת ההון הפנוי
52	27	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים
52	28	תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד
52	29	ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים
53	30	סך פקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות

דוח הדירקטוריון וההנהלה
סקירה כלכלית, יעדים ואסטרטגיה

6	תיאור פעילות הבנק
7	מידע כספי תמצית ומדדי ביצוע עיקריים
8	הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
10	יעדים ואסטרטגיה

דוח הדירקטוריון והנהלה לדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 במרס 2020

בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 27 במאי 2020, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק מסד בע"מ לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס 2020. הדוחות ערוכים על פי המתכונת שקבע המפקח על הבנקים והנתונים מבוטאים בסכומים מדווחים.

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

הבנק שייך לקבוצת הבנק הבינלאומי, קבוצה בנקאית בעלת חוסן ואיתנות פיננסית. הבנק ממקד את עיקר פעילותו באוכלוסיית המורים, עובדי הוראה ובני משפחותיהם. הפעילות הבנקאית של הבנק מתרכזת בעיקר בתיווך פיננסי בין מפקידים ללווים, העומד ביסודה של הבנקאות המסחרית. ההכנסות מפעילות זו מקבלות ביטוי בהכנסות ריבית, נטו ומהוות את מקור הרווח העיקרי של הבנק, וכן בשירותים פיננסיים ובנקאיים מניבי עמלות במגוון רחב של פעילויות. הבנק פועל באמצעות 15 סניפים ו-8 שלוחות והוא מספק מגוון רחב של שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיו. משרד רואי החשבון סומך חייקין (KPMG) משמש כרואה החשבון המבקר של החברה, החל משנת 2000.

מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח זה, שאינו מתייחס לעובדות הסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות בין היתר, כתוצאה משינויים בחקיקה והוראות גורמי פיקוח, התפתחויות מאקרו כלכליות ובעיקר התפתחות המשבר הכלכלי העולמי והשפעתו על מצב הנזילות והיציבות בשוקי ההון בחברות עסקיות בארץ ובעולם, אירועים כלכליים חריגים כגון שינויים קיצוניים בריבית, שערי חליפין ואינפלציה, שערי מניות, מחירי אגרות חוב, התנהגות המתחרים ושינוי בתנאי התחרות. לעניין זה ראו גם ההסתייגות בפרק הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם - השפעת התפשטות נגיף הקורונה.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "חזוי", "צפוי", "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "יכול", "יתכן", "יהיה". ביטויים צופי פני עתיד אלו כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות הנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר עשויים שלא להתממש או להתממש בצורה שונה מהצפוי כתוצאה, בין היתר, מהגורמים המפורטים לעיל או כתוצאה מהתממשות אחד או יותר מגורמי הסיכון המפורטים בפרק טבלת גורמי סיכון דלהלן.

המידע המוצג בדוח זה נסמך, בין היתר, על פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר ונתוני בנק ישראל, וכן על מידע פומבי שנמסר על ידי גורמים שונים הפעילים והקשורים לשוקי ההון והכספים.

מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			יחסים פיננסיים עיקריים (באחוזים)	
לשנה שהסתיימה ביום	31 במרס 2019	31 במרס 2020		
			מדדי ביצוע	
	11.3%	11.7%	10.3%	תשואה להון(1)
	0.9%	0.9%	0.8%	תשואה לנכסים ממוצעים(1)
	13.50%	13.22%	13.64%	יחס הון עצמי רובד 1
	7.68%	7.48%	7.29%	יחס המינוף
	213%	179%	209%	יחס כיסוי הנזילות
	4.0%	4.0%	3.8%	יחס סך ההכנסות לנכסים ממוצעים(1)
	3.0%	2.8%	2.8%	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים
	1.0%	1.0%	1.0%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים
	60.1%	62.7%	55.8%	יחס יעילות
				מדדי איכות אשראי
	1.17%	1.15%	1.29%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת האשראי לציבור
	1.04%	0.75%	1.08%	שיעור חובות פגומים וחובות בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
	140.05%	213.57%	144.15%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור פגום
	0.10%	-	0.20%	שיעור מחיקות חשבונאיות, נטו מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור (1)
	0.23%	0.09%	0.66%	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של האשראי לציבור (1)

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד (במיליוני ש"ח)
2019	2020	
18.6	18.1	רווח נקי
58.8	61.1	הכנסות ריבית, נטו
1.0	8.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
21.4	21.8	הכנסות שאינן מריבית
20.9	21.5	מזה: עמלות
50.3	46.2	הוצאות תפעוליות ואחרות
26.0	24.2	מזה: משכורות והוצאות גלוות
0.12	0.12	רווח נקי למניה (בסיסי ומדולל) (בש"ח)

ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 31 במרס 2019	ליום 31 במרס 2020	נתונים עיקריים מהמאזן (במיליוני ש"ח)
8,693.9	8,445.3	9,420.0	סך כל הנכסים
2,675.7	2,481.5	3,278.7	מזה: מזומנים ופקדונות בבנקים
258.8	537.2	388.7	ניירות ערך
5,056.4	4,728.0	5,004.4	אשראי לציבור, נטו
624.3	620.6	621.2	אשראי לממשלה
7,967.7	7,771.1	8,676.3	סך כל ההתחייבויות
6,961.9	6,811.7	7,686.6	מזה: פקדונות הציבור
349.2	364.8	347.2	פקדונות מבנקים
726.2	674.2	743.7	הון

(1) על בסיס שנתי.

הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים כשהעיקריים שבהם הינם: סיכוני אשראי, לרבות ריכוזיות (ענפים ולווים); סיכוני שוק, כאשר העיקרי שבהם הינו סיכון הריבית; סיכוני נזילות; סיכונים תפעוליים, לרבות סיכון סייבר ואבטחת מידע וסיכון טכנולוגיות המידע; סיכון ציות והלבנת הון; סיכון אסטרטגיה; סיכון מוניטין; סיכון משפטי.

כל הסיכונים המהותיים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process) הקבוצה מבצעת תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.

מידע נוסף מפורט בדוחות הכספיים לשנת 2019.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

נגיף הקורונה החל להתפשט בסוף שנת 2019 בסין ולאחר מכן לכל העולם. במהלך הרבעון הראשון של השנה, עקב התפשטות הנגיף, הושבת המשק כמעט במלואו, זאת בעקבות המגבלות החמורות שהוטלו על ידי משרד הבריאות שכללו, בין היתר, סגירת נמלי התעופה, קביעת חובת בידוד, איסור על התכנסויות, סגירת מקומות עבודה, הטלת סגר לפי הצורך ועוד. כל אלה השפיעו לרעה על המצב המאקרו כלכלי במשק ובפרט גרמו לגידול חד באבטלה. המסחר בבורסות בעולם התנהל בתנודתיות גבוהה ובמגמה של ירידות חדות, אם כי לאחרונה חל תיקון ונצפית מגמה חיובית.

התפשטות הנגיף הביאה להרעה ולהאטה בפעילות המשק וצפויה להשליך על פעילות הבנק, לרבות עליה בסיכון האשראי וקשיי נזילות של לווים במגזרי הפעילות השונים. על מנת להתמודד עם השפעות אלו, הפחיתו בנקים מרכזיים, ובכללם בנק ישראל, את שיעורי הריבית לזמן קצר. להפחתות אלה צפויה השפעה על קיטון בהכנסות המימון של הבנק. שינויים נוספים בשיעורי הריבית עשויים להשפיע בהתאמה על הכנסות הריבית של הבנק.

הנהלת הבנק מקיימת מעקב שוטף בכל הנושאים והסיכונים הנובעים מהמשבר, השלכותיו והשפעותיו הפיננסיות על הבנק ובכלל זה ההשפעות על סיכוני אשראי, נזילות, תיק הנוסטרו וכו'.

על רקע התפשטות נגיף הקורונה ועל מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי, הפחית הפיקוח על הבנקים ביום 31 במרס 2020 את דרישות ההון מהבנקים במסגרת הוראת שעה לתקופה של שישה חודשים עם אפשרות להארכה. בהתאם, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על ידי הפיקוח על הבנקים ליום 31 במרס 2020 ולמשך תקופת הוראת השעה, הינם 8.00% ו-11.50%, בהתאמה (במקום 9.00% ו-12.50% לפני הוראת השעה). בהודעה שפרסמה המפקחת על הבנקים בקשר עם הוראת השעה, היא ביקשה מהדירקטוריונים של הבנקים, בין היתר, לבחון מחדש את מדיניות הדיבידנדים מתוך כוונה שהמקורות ההוניים שישתחררו כתוצאה מהקטנת דרישות ההון ישמשו להגדלת אשראי ולא לצורך חלוקה. בדיון שהתקיים בדירקטוריון הבנק ביום 26 במרס 2020 בדבר חלוקת דיבידנד בגין שנת 2019, הוחלט בעת הזאת לא לחלק דיבידנד.

יחס הון רובד 1 ליום 31 במרס 2020 עומד על 13.64% לעומת 13.50% בסוף שנת 2019. יחס המינוף ירד מ- 7.68% ל- 7.29% בעקבות עלייה בהיקף הנכסים של הבנק.

ירידות בשערי נכסים סחירים, שינויים בעקומי הריבית בארץ ובעולם ובמרווחי אגרות-חוב, יצרו השפעה לרעה על שווי הנכסים הסחירים של הבנק. במהלך הרבעון הראשון של השנה חלה ירידה ביתרת סך קרן ההון של 6.7 מ' ש"ח נטו בשווי תיק אגרות-החוב הזמין למכירה. נציין כי במהלך חודש אפריל חלה התאוששות בשווקים הפיננסיים אשר מיתנה את השפעת הירידות בשערי אגרות החוב.

הבנק מנטר את מוקדי הסיכון בתיק האשראי, תוך מעקב שוטף אחר הלקוחות שהוגדרו בסיכון ו/או מושפעים מהמשבר. מחלקת אשראי פועלת מול הלקוחות לבחינת צרכיהם, תוך מעקב שוטף אחר החשיפות בתחום זה.

הבנק מנטר את מצב הלוויים וביצע במהלך הרבעון החולף שינויים בתנאיהם של חובות וביניהם דחייה במועדי תשלום והארכות של תקופות לפירעון, אשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי, בהתאם להנחיות בנק ישראל. בעקבות המשבר, ולאור הנחיות בנק ישראל, קבע הבנק מספר קריטריונים לטיפול בבקשות לדחייה או פריסת תשלומים ללקוחות שיבחרו בכך. במהלך חודש מרס 2020, נדחו תשלומי הלוואות (קרן וריבית) בהיקף של 0.5 מיליון ש"ח. יתרת האשראי בגינה נדחו תשלומים הינה בסך 22.1 מיליוני ש"ח. תשלומים נוספים נדחו ברבעון השני של שנת 2020.

הבנק בחן את המודלים של האשראי העסקי והפרטי ועודכנו הפרמטרים למתן אשראי לאור המשבר. בנוסף, בוצעו שורה של צעדים על מנת לסייע ללקוחות, הפעלת קרן לעסקים קטנים, או גם באמצעים אחרים, בהסתמך על שורה של הקלות שפרסם בנק ישראל.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב- 8.1 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 1.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר העלייה בהוצאה בסעיף זה נובעת מגידול בהוצאה הקבוצתית. עלייה זאת נובעת בעיקרה מהשלכות משבר הקורונה, אשר בעקבותיו, ולאור מצב אי הוודאות שנוצר, עדכן הבנק את ההתאמות האיכותיות בחישוב ההפרשה הקבוצתית, באמצעות הגדלת מקדמי ההפרשה הקבוצתית. בנוסף, ההפרשה הקבוצתית גדלה עקב גידול בחובות הבעייתיים לאור משבר הקורונה. הבנק צופה כי תיתכן ברבעונים הבאים השפעה נוספת על ההוצאה להפסדי אשראי.

החל משלב זהו משבר הקורונה, שמר הבנק על יתרות נזילות גבוהות במט"ח ובשקלים, מאשר במצב עסקים רגיל. כמו כן, נשמר יחס כיסוי נזילות גבוה מעבר למגבלות הרגולטוריות והפנימיות בכל המגזרים, שעמד ברבעון הראשון של השנה על ממוצע של 209%.

פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2020 הסתכמו בכ- 7,687 מיליוני ש"ח בהשוואה לכ- 6,962 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 10.4%, הנובע בעיקר מפידיונות השקעות של לקוחות הבנק בשוק ההון עקב השלכות התפשטות נגיף הקורונה.

לצורך המשך שמירה על המשכיות העסקית, הבנק פועל תוך שמירה על בריאות העובדים והלקוחות ותוך הקפדה על יישום כללי משרד הבריאות ובנק ישראל. בנוסף, נקט הבנק בשורה של צעדים לצורך שמירה על כוח אדם חיוני למקרה חירום, בין היתר, באמצעות פיצול יחידות, שימוש בעבודה מרחוק ויצירת "קפסולות" או עבודה בצוותים, תוך הקפדה על ניהול הסיכונים וקיום בקרות ופועל על פי תכנית היערכות תפעולית לחזרה הדרגתית לשגרה לצד נגיף הקורונה. כמו כן, בתקופה זו הרחיבו הלקוחות את הפעילות הישירה ולצורך כך, הבנק איפשר שירותים נוספים בערוצים אלו, לצד ההקלות שניתנו על ידי בנק ישראל, תוך ביצוע התאמה של הניטור והבקרות.

כאמור, לא ניתן להעריך בשלב זה את מלוא השפעות האירוע והיקפן על הבנק, וזאת בשל אי ודאות בקשר עם משך אירוע התפשטות הנגיף, צעדים שינקטו לעצירת התפשטותו, עוצמתם וכן אי ודאות באשר להשפעות הנגזרות על הפעילות המשקית, מגמות בשוקי ההון וצעדים פיננסיים שונים שינקטו (על ידי ממשלות, בנקים מרכזיים ורגולטורים בנושא).

הערכות הבנק בדבר השלכות אפשריות של התפשטות נגיף הקורונה והשפעתו על השווקים הינן מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, תשכ"ח-1968, המבוסס, בין היתר, על מידע, פרסומים של צדדים שלישיים ואומדנים המצויים בידי הבנק למועד זה. הערכות אלה אינן ודאיות והן עשויות להתממש באופן שונה מהותית מהאמור לעיל, בין היתר, כתלות בהיקף התפשטות הנגיף, בתגובת הממשלות והבנקים המרכזיים ובתקופת התמשכות האירוע.

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2020 לא ארע שינוי מהותי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או שסביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי וזאת לרבות ההשפעות הפוטנציאליות של אירוע נגיף הקורונה על מערכות הדיווח הכספי ועל מערך בקרות הגילוי.

לפרטים נוספים על השפעת התפשטות נגיף הקורונה, ראה באור 16 לדוחות הכספיים ופרק סיכון אשראי לאנשים פרטיים.

סיכונים מתפתחים

סיכונים מתפתחים

סיכונים מתפתחים הם סיכונים שעשויים להיווצר בתחומים חדשים, או מוקדי סיכון חדשים בסיכונים קיימים, שנגזרים, בין היתר, מתמורות בסביבה שמשפיעה על תחומי הפעילות הבנקאית, לרבות סביבה רגולטורית, תחרותית, דיגיטלית ועוד.

ברבעון הנוכחי התווסף סיכון מאקרו-כלכלי לסיכונים המתפתחים העיקריים לעומת הדיווח לשנת 2019. הסיכונים המתפתחים העיקריים הינם סיכון מאקרו כלכלי, סיכון אסטרטגי/מודל עסקי, סיכון רגולטורי, סיכונים סייבר ואבטחת מידע, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכונים חוצי גבולות וסיכון בנקאות הוגנת.

סיכון מאקרו כלכלי:

התוצאות העסקיות של המערכת הבנקאית בישראל ושל הבנק כחלק ממנו, מושפעות באופן ישיר ממצב המשק בישראל. הרעה בתנאים הכלכליים, ו/או בתנאים הפוליטיים ו/או הביטחוניים ו-או התפשטות תחלואה עולמית עלולים להביא למיתון במשק, או להאטה כלכלית מהותית. המיתון עלול לגרום לעלייה מהותית בשיעור האבטלה, ירידה ברמת החיים בישראל, שינויים בהרגלי הצריכה, שיכולים לבוא לידי ביטוי, בין היתר, בירידה בהיקף הפעילות בכרטיסי אשראי, או להשפיע על הביקוש לשירותים בנקאיים אחרים על ידי משקי הבית והעסקים, לגרום לשינויים במחזורי הפעילות בשוק ההון ועוד. גורמים אלו עלולים להביא לפגיעה בהכנסות הבנק, להגדיל את היקף החובות הבעייתיים ולהשפיע לרעה על תוצאות הבנק.

התפרצות וירוס הקורונה יצרה שינוי משמעותי בסביבה המאקרו-כלכלית שעשויה להיות לו השפעה מתמשכת על המשק, וכפועל יוצא על פעילות המערכת הבנקאית בכלל ועל הבנק כחלק ממנה.

השפעות המשבר על הפעילות הכלכלית והשווקים הפיננסיים הלכו והתגברו בחודשים מרס-אפריל והתבטאו, בין היתר, בעדכון התחזיות המאקרו-כלכליות בחדות כלפי מטה, גידול חד באבטלה, השבתה הנרחבת והמתמשכת במשק, הורדת הריבית כחלק מתגובת הממשלות והשווקים להשפעות אלה, המסחר בבורסות בעולם התנהל בתנודתיות גבוהה ובמגמה של ירידות חדות, אם כי לאחרונה חל תיקון ונצפית מגמה חיובית.

ההשפעות המאקרו-כלכליות של נגיף הקורונה על הבנק נבחנו כמפורט בפסקת התמודדות עם השפעת נגיף הקורונה- ראה פרק 1 כללי בדוח הסיכונים באינטרנט ובבאור 16 לדוחות הכספיים.

מידע נוסף על הסיכונים המתפתחים מפורט בדוחות הכספיים לשנת 2019 ובדוח הסיכונים באינטרנט לרבעון הראשון לשנת 2020.

יעדים ואסטרטגיה

דגשים בתכנית האסטרטגית

הבנק מתנהל על פי תכניות אסטרטגיה רב-שנתיות והאחרונה גובשה לשנים 2017-2021, שעיקרה המשך המיקוד העסקי וההתמחות במגזר עובדי הוראה וחינוך ובני משפחתם, תוך הצפת ערך ייחודי במוצרים ובאיכות השירות, המשך הגדלת חלקו במגזר הערבי באוכלוסיית עובדי הוראה, המשך תהליכי ההתייעלות, ביניהם, שיפור תהליכים תפעוליים, הרחבת השימוש בערוצים ישירים בקרב לקוחות הבנק ושיפור מדדי היעילות. התהליך מבוסס ניהול סיכונים מושכל הנכלל במסגרת ניהול מדיניות הסיכונים השמרנית והמידתית.

עיקרי התכנית האסטרטגית -

1. הבנק ממקד את עיקר פעילותו באוכלוסיית המורים, עובדי ההוראה ובני משפחותיהם.
2. העמקת פעילות בקרב עובדי ההוראה במגזר הערבי ובני משפחותיהם.
3. הרחבת הפריסה של מערך הסניפים קרוב לקהל היעד, באמצעות הפעלת סניפים ארעיים וזמניים.

4. הרחבת הפעילות במגזר הבנקאות הפרטית וללקוחות פלטינום בקרב המורים ועובדי ההוראה תוך מינוף היתרון הקיים למורים בבנק.
5. מהלך צמיחה במגזר המסחרי והמשך המיקוד בעסקים קטנים ובינוניים.
6. המשך תהליכי ההתייעלות, ביניהם, שיפור של תהליכים תפעוליים, הרחבת בנקאות בערוצים ישירים, ייעול שטחים בסניפים ושיפור יחס הכיסוי התפעולי.
7. שמירה על סטנדרטים גבוהים של הוגנות עסקית, שקיפות וגילוי נאות בקווי העסקים השונים של הבנק, תוך שמירה על איכות גבוהה ברמת השירות ללקוחות.

אסטרטגיית דיגיטל קבוצתית

בשנת 2018, הקבוצה השיקה אסטרטגיית דיגיטל קבוצתית, אשר מטרתה לתמוך באסטרטגיה העסקית של הבנק. כחלק מאסטרטגיית הדיגיטל ובהלימה לאסטרטגיית הבנק והקבוצה, הקבוצה מפתחת מענה דיגיטלי מותאם וממוקד בצרכי הלקוח. הבנק שם דגש על פתרונות אשר ניתן יהיה לשלב בממשקים מול הלקוח ובכך לשפר את חווית הלקוח ולתת לו ערך מוסף במגוון שירותים בנקאיים לרבות שוק ההון. בנוסף, הבנק מקדם חדשנות באמצעות הטמעת מוצרים וטכנולוגיות מחברות הזנק, זאת לצד הפעילות השוטפת לפיתוח מוצרים וטכנולוגיות in-house באמצעות מערך ה-IT של הבנק. בשנה האחרונה הושק אתר שיווקי חדש לבנק מסד בו ניתן דגש על חווית המשתמש והתאמתו למגוון רחב של מכשירי הקצה הקיימים בשוק. כמו כן המשיכה הקבוצה בפיתוח מוצרים ושירותים דיגיטליים תוך שימת דגש על התאמתם לאפליקציה הסלולרית.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

13	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
16	התפתחות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר
21	המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון
26	מגזרי הפעילות הפיקוחיים

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

התפתחויות כלכליות עיקריות בישראל

להלן ההתפתחויות הכלכליות העיקריות שהשפיעו על הסביבה הכלכלית בה פעל ענף הבנקאות בישראל ברבעון הראשון של שנת 2020.

המשק הישראלי התאפיין בפתיחת שנת 2020 בנתוני מאקרו חיוביים, נתוני צמיחה טובים, אבטלה נמוכה ואיתנות פיננסית גבוהה, רמות חוב ציבורי נמוך ויתרות מט"ח גבוהות. עם התפשטות נגיף הקורונה, במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020, הודיעה ממשלת ישראל על הגבלות נרחבות לאזרחים ולעסקים. בעקבות כך, החל מהמחצית השנייה של חודש מרס 2020 הושבתה הפעילות הכלכלית בענפי משק רבים, והורגשה האטה משמעותית בפעילות המשק בישראל ובכל העולם.

צמיחה

האינדיקטורים האחרונים לפעילות הריאלית שפורסמו לרבעון הרביעי של 2019, טרום משבר הקורונה, המשיכו להיות חיוביים והעידו על צמיחה של התוצר המקומי הגולמי (להלן - "התמ"ג") ברבעון הרביעי של 2019, בשיעור של 4.6% (בחישוב שנתי). משבר הקורונה קטע את מגמת הצמיחה והמשק עבר להתכווצות. על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - "הלמ"ס") שפורסמו לאחרונה, התמ"ג ירד בכ-7.1% ברבעון הראשון של שנת 2020 (בחישוב שנתי). לאחר שהושפע באופן ישיר ממשבר הקורונה ומנקיטת הצעדים של הממשלה לבלימת התפשטות הנגיף, שגרמה להאטת הפעילות במשק. בנוסף, הירידה החדה ביבוא מכונות, העצימה את הירידה בתמ"ג בהשוואה לרבעון הרביעי של שנת 2019 (ירידה של 4.6% בתמ"ג ללא יבוא מכונות). מהנתונים שפורסמו, עולה כי גרשמו ירידות בשיעור של 9.1% בתמ"ג העסקי, 20.3% בהוצאה לצריכה פרטית ו-27.5% ביבוא סחורות ושירותים. חטיבת המחקר של בנק ישראל בסקירתה מיום 25 למאי 2020 עידכנה את תחזיותיה מיום 6 לאפריל 2020, על רקע הגברת קצב הסרת המגבלות הבריאותיות בפועל בקצב מהיר מהצפי, ולפיה החל מהמחצית השנייה של השנה המשק צפוי להיכנס לתהליך התאוששות הדרגתי וארוך כך שהתוצר בשנת 2020 צפוי להתכווץ ב-4.5% (לעומת ירידה של 5.3% בהערכה הקודמת) וכניסה לתוואי של צמיחה איטית יותר בשנת 2021 בקצב שנתי של 6.8% (לעומת 8.7% בהערכה הקודמת).

המדד המשולב למצב המשק של בנק ישראל עלה ברבעון הראשון של שנת 2020 ב-0.3% בלבד (בחודש מרס לבדו ירד המדד ב-0.1%), בהשוואה ל-1.1% בתקופה המקבילה אשתקד ו-3.4% בכל שנת 2019. ההאטה הניכרת ברבעון הנוכחי מושפעת ברובה ממצב המשק בעקבות המשבר ונמוכה משמעותית מקצב הגידול של המדד בשנתיים האחרונות, שהיה עקבי עם שיעור אבטלה נמוך.

סיכויי אשראי של המשק

רמת הסיכון של המשק הישראלי, כפי שהיא משתקפת מדירוגי חברות הדירוג ומשוקי ההון, נמוכה. חברת דירוג האשראי העולמית Fitch אישררה בחודש מרס 2019 את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של A+ והותירה אותו עם תחזית יציבה.

חברת דירוג האשראי העולמית S&P אישררה בחודש מאי 2020 את דירוג האשראי של מדינת ישראל ברמה של AA- והותירה אותו עם תחזית יציבה. חברת הדירוג ציינה, כי למרות האתגרים הפיסקליים שנוצרו עקב משבר הקורונה והמשבר הפוליטי הארוך, הצפי הוא כי המחויבות למשמעת פיסקלית תגבר עם הקמת הממשלה ותתרום להמשך מדיניות מאקרו כלכלית אחראית.

חברת דירוג האשראי העולמית Moody's הורידה בסוף חודש אפריל 2020, את אופק דירוג האשראי של מדינת ישראל מרמה של A1 תחזית חיובית לתחזית יציבה. הורדת האופק באה על רקע הערכה לאי העלאה של דירוג האשראי

בחודשים הקרובים ונבעה משני גורמים עיקריים: הזינוק שחל בגירעון התקציבי כתוצאה ממשבר הקורונה וכן חולשת המדיניות התקציבית של הממשלה נוכח הקיטוב הפוליטי הגובר. עם זאת, השארת הדירוג משקף פוטנציאל צמיחה חזק בטווח הבינוני והארוך.

תקציב המדינה

נוכח המשבר החמור והתפשטות נגיף הקורונה, נאלצה הממשלה להוציא סכומים ניכרים לטובת מניעת ההתפשטות וטיפול מידי בחולים שנדבקו ולצורך סיוע למשק על מנת לאפשר לו לצלוח את המשבר. בחודשים ינואר-אפריל 2020, נמדד גירעון של 28.3 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-14.2 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגירעון המצטבר ב-12 החודשים האחרונים עומד על 4.8% מהתמ"ג. בחודש אפריל 2020 בלבד, נמדד גירעון של 14.9 מיליארד ש"ח, בהשוואה ל-4.9 מיליארד ש"ח בחודש המקביל אשתקד. יעד הגירעון המקורי לשנת 2020 טרום המשבר נע בין 3%-3.3%.

אינפלציה

סביבת האינפלציה במשק עדיין נמוכה יחסית, כאשר ברבעון הראשון של שנת 2020 ירד המדד "בגין" בכ-0.1%, בהשוואה לעלייה של 0.5% בתקופה המקבילה אשתקד ואילו המדד "הידוע" ירד בכ-0.5%, בהשוואה לירידה של 0.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

על פי העדכון של חטיבת המחקר של בנק ישראל מיום 25 במאי 2020 תוואי האינפלציה לחודשים הקרובים צפוי להיות נמוך ובעקבות המשבר, האינפלציה צפויה להיות נמוכה יותר, הן על רקע הירידה החדה במחיר הנפט וסחורות אחרות, עליית האבטלה והשפעתה על השכר והן כתוצאה מריסון אפשרי של קצב עליית שכר הדירה. על פי הערכות אלה, האינפלציה בשנת 2020 תעמוד על שיעור שלילי של 0.5% (לעומת שיעור שלילי של 0.8% בהערכה הקודמת) ובשנת 2021 תעמוד על שיעור חיובי של 0.7% (לעומת 0.9% בהערכה הקודמת).

שוק הדיור

הפרסומים האחרונים משקפים עלייה במחירי הדירות. על פי מדד מחירי הדירות של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן - "הלמ"ס"), שפורסם בחודש אפריל 2020, נרשמה עלייה של 0.6% במחירי הדירות בחודשים ינואר-פברואר 2020, בהשוואה לעסקאות שבוצעו בחודשים דצמבר-ינואר 2020. מחירי העסקאות בחודשים ינואר-פברואר 2020 עלו ב-3.9%, בהשוואה לחודשים המקבילים אשתקד.

שוק העבודה

משבר הקורונה השפיע באופן משמעותי על שוק העבודה, אשר עד לפרוץ המשבר הפגין עוצמה. השפעת המשבר טרם קיבלה ביטוי מלא בנתונים שפורסמו על ידי הלמ"ס, אשר דיווח כי שיעור האבטלה ברבעון הראשון של שנת 2020 עמד על כ-3.1% (בקרוב בני 64-25), בהשוואה ל-3.2% ברבעון הרביעי של שנת 2019. שיעור זה אינו מתיישב עם ההערכות העדכניות של חטיבת המחקר של בנק ישראל לשיעור אבטלה של 6.3% בשנת 2020 ו-6.7% בשנת 2021. הפער נובע ברובו מהעובדה שעובדים רבים במשק הוצאו לחל"ת או פוטרו בעקבות משבר הקורונה ואינם נרשמים כבלתי מועסקים על פי הגדרות הלמ"ס. על פי נתוני הלמ"ס, מתוך כלל המועסקים, 55% בלבד הועסקו באופן מלא והיקף הנעדרים זמנית ממקום עבודתם עלה ל-23% בחודש מרס 2020, בהשוואה ל-7% בלבד בחודש פברואר. מספר דורשי העבודה, כולל העובדים שהוצאו לחל"ת, עלה לכ-1.1 מיליון איש, שהם כרבע מכוח העבודה בישראל.

שער החליפין

ברבעון הראשון של שנת 2020, עלה שער החליפין של השקל מול הדולר בשיעור של כ-3.1%, תוך תנודתיות גדולה ושער החליפין של השקל מול האירו עלה בשיעור של כ-0.6%.

ריבית בנק ישראל

לאור משבר הקורונה, אשר קטע את מגמת הצמיחה במשק, הפחית בנק ישראל את הריבית בחודש אפריל 2020 לרמה של 0.1% וכן החליט על צעדים נוספים, שכללו מתן הלוואות מוניטריות לבנקים אשר הותנו במתן אשראי לעסקים קטנים וזעירים והרחבת התכנית במסגרתה מתבצעות עסקאות רכישה מחדש ("ריפו") מול גופים פיננסיים כך שעסקאות אלו יוכלו לכלול גם אגרות חוב תאגידיות כבטוחה, בנוסף לתכנית רכישה אגרות חוב ממשלתיות שעליה הכריז בנק ישראל וזאת גם על מנת לייצב את השווקים. על פי ההערכה העדכנית של מחלקת המחקר בבנק ישראל מחודש מאי 2020, צפויה הריבית באופק של שנה קדימה לעמוד בטווח שבין 0% ל-0.1%.

הסביבה הגלובלית

הפעילות הכלכלית העולמית ממשיכה להאט על רקע השפעות משבר הקורונה. מדד מנהלי הרכש בתעשייה בעולם מצביע על התכווצות לרמה הנמוכה מזה 11 שנה. בחודש מרס 2020, בעקבות המשבר, חלה טלטלה בשוקי ההון בארץ ובעולם, מדדי המניות בשווקים העיקריים ירדו בשיעור ממוצע של 30% ולאחר מכן מרביתם עלו וקיזזו חלק מהירידה, על רקע צעדי הבנקים המרכזיים והממשלות. התשואות בשוקי האג"ח הממשלתיות והתאגידיות היו תנודתיות ביותר וחלה עלייה חדה במרווחי הסיכון. על פי הערכות גופים בינלאומיים, התוצר העולמי צפוי להתכווץ בשנת 2020 בשיעור משמעותי וצפויה גם ירידה חדה בסחר העולמי. קרן המטבע הבינלאומית צופה שהתוצר הגלובלי יתכווץ בשנת 2020 בכ-3%. בגוש האירו נרשמה ברבעון הראשון של שנת 2020 ירידה חדה של כ-14% בתוצר בחישוב שנתי (בצרפת, ספרד ואיטליה שיעור הירידה בתמ"ג ברבעון הראשון של 2020 היה גבוה יחסית וירד בטווחים שבין 19%-23%).

בסין, ההאטה בהתפשטות נגיף הקורונה איפשרה לרשויות לצמצם את המגבלות על האוכלוסיה והנתונים ברבעון הראשון של שנת 2020 מצביעים בשלב זה על חזרה מדורגת של הפעילות הכלכלית. בארה"ב, בה החלו ההגבלות בתנועה ובפעילות בשלב מאוחר יחסית, התכווץ התוצר ברבעון הראשון של שנת 2020 בכ-4.8%, בחישוב שנתי. השפעת המשבר הביאה לכך ששיעור האבטלה זינק בחודש אפריל 2020 לשיא היסטורי של 14.7%, בהשוואה לשפל של 3.5% טרום המשבר.

התפשטות המשבר הביאה בתגובה, להפחתת הריביות על ידי הבנקים המרכזיים באופן חד ונקיטת מגוון צעדי הרחבה ואספקת נזילות לשווקים. הממשלות בעולם הכריזו על תכניות רחבות היקף להרחבת ההוצאה הציבורית, פיצוי הנפגעים מהמשבר והעמדת אשראי למגזר העסקי. ההאטה בפעילות הכלכלית הביאה לירידות חדות במחירי הסחורות ומחיר הנפט צנח בעשרות אחוזים, גם על רקע חוסר ההסכמה בין יצרניות הנפט העיקריות לגבי קיצוץ בתפוקה. ירידות אלו התמתנו בהמשך.

שוקי ההון

בשוק ההון המקומי, במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 נרשמו ירידות במדדי המניות העיקריים, על רקע הירידות בשוקי העולם והתפשטות נגיף הקורונה. מדד ת"א 35 ירד בכ-21% ומדד ת"א 125 ירד בשיעור דומה. מדד האג"ח הכללי ירד בכ-4.5%.

במחזורי המסחר של המניות בבורסה המקומית, במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020, נרשמה מגמת עלייה, שהתמתנה לאחר תאריך המאזן.

בעולם, התגברו מגמות הירידות בשוקי ההון בעקבות המשבר, כך שמדד ה-S&P-500 ירד בכ-20% במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020. באירופה, ירד מדד היורוסטוקס-600 בכ-23%, ומדד המדינות המתפתחות (מדד ה-EM-MSCI) ירד בכ-24%.

לאחר תאריך המאזן, נרשמו עליות בשוקי ההון, על רקע צעדי הבנקים המרכזיים והממשלות בעולם.

התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות, וברווח כולל אחר

רווח ורווחחיות

הרווח הנקי של הבנק הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-18.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-18.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.7%.

הרווח הנקי למניה (בסיסי ומדולל) הסתכם בשלושת החודשים הראשונים של השנה ב-0.12 ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הנקי להון עמדה בתקופה ינואר-מרס 2020 על שיעור של 10.3%, בהשוואה ל-11.7% בתקופה המקבילה אשתקד ול-11.3% בכל שנת 2019.

תמצית דוח רווח והפסד

לשלושת החודשים שנסיימו ביום 31 במרס		
2019	2020	
מיליוני ש"ח		
59.2	61.3	רווח מימוני נטו (1)
1.0	8.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
58.2	53.2	רווח מימוני, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
21.0	21.6	עמלות והכנסות אחרות
50.3	46.2	הוצאות תפעוליות ואחרות
28.9	28.6	רווח לפני מסים
10.3	10.5	הפרשה למסים על הרווח
18.6	18.1	רווח נקי
11.7%	10.3%	תשואת הרווח הנקי

(1) סעיפי רווח והפסד לעיל הוצגו במתכונת שונה מתמצית דוח רווח והפסד באופן המאפשר ניתוח טוב יותר של התוצאות הפיננסיות. השינוי בא לידי ביטוי באמצעות מיון של הכנסות מימון שאינן מריבית מסעיף הכנסות שאינן מריבית לרווח המימוני נטו.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח המימוני נטו

בכדי לנתח את הרווח מפעילות מימון יש לכלול ברווח בנוסף להכנסות והוצאות ריבית גם הכנסות והוצאות מימון שאינן מריבית. הכנסות אלה כוללות את הכנסות המימון בגין מכשירים נגזרים המהווים חלק אינטגרלי מניהול החשיפות של הבנק. ההכנסות ממכשירים נגזרים כוללות, בין היתר, את השפעות ערך הזמן על השווי ההוגן של נגזרים, המהווים חלק בלתי נפרד מניהול סיכוני הריבית בבנק ואת השפעת שיעור עליית המדד הידוע על נגזרים, המהווה חלק בלתי נפרד מניהול החשיפה למדד המחירים לצרכן.

להלן הרכב הרווח המימוני, נטו:

2019				2020	
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	
58.7	77.3	58.1	62.9	59.2	הכנסות ריבית
(0.1)	15.5	(4.3)	0.1	(1.9)	הוצאות (הכנסות) ריבית
58.8	61.8	62.4	62.8	61.1	הכנסות ריבית, נטו
0.4	0.8	0.7	1.1	0.2	הכנסות מימון שאינן מריבית
59.2	62.6	63.1	63.9	61.3	סך הרווח המימוני, נטו

הכנסות ריבית על נכסים הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב- 59.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 58.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 0.9%.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על הכנסות הריבית בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020:

- הכנסות ריבית מאשראי לציבור הסתכמו ב- 58.4 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-55.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 4.5%. הגידול נבע בעיקר מעליה בהיקף האשראי לציבור.
- אשראי לממשלה- בהכנסות הריבית נרשמה הוצאה מאשראי לממשלה בסך של 3.1 מיליוני ש"ח בהשוואה להוצאה בסך 1.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. זאת עקב השפעה גבוהה יותר של מדד שלילי ברבעון לעומת אשתקד.
- הכנסות מפיקדונות בבנקים הסתכמו ב- 3.0 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-3.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 14.3%. זאת בעיקר עקב השפעת מדד וירידות בריביות מט"ח בשווקים.
- רווח מאיגרות חוב הסתכמו ב- 0.3 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך- 0.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות ריבית על התחייבויות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 בהכנסות בסך- 1.9 מיליוני ש"ח בהשוואה להכנסות בסך- 0.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. זאת בעיקר עקב השפעת המדד כאמור.

הכנסות מימון שאינן מריבית הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב- 0.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 0.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על הכנסות המימון שאינן מריבית בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020:

- הכנסות ממכשירים פיננסיים נגזרים, נטו, הכוללים את התוצאות נטו מפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים, בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 הסתכמו ב- 0.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה להוצאות בסך 0.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
- רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה הסתכמו ב- 0.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-0.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן נתונים עיקריים בדבר שיעורי הכנסות והוצאות ריבית:

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31 במרס		
2019	2020	
באחוזים		
3.18	3.02	שיעור ההכנסה על נכסים נושאי ריבית
0.01	0.26	שיעור ההוצאה על התחייבויות נושאות ריבית
3.19	3.28	פער הריבית הכולל
3.19	3.12	יחס בין הכנסות מריבית נטו לבין יתרת הנכסים נושאי הריבית

לפירוט דוח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית של הבנק וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית, ראה נספח 1 לפרק ממשל תאגידי.

הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב- 8.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 1.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר העלייה בהוצאה בסעיף זה נובעת מגידול בהוצאה הקבוצתית. עלייה זאת נובעת בעיקרה מהשלכות משבר הקורונה, אשר בעקבותיו, ולאור מצב אי הוודאות שנוצר, עדכן הבנק את ההתאמות האיכותיות בחישוב ההפרשה הקבוצתית, באמצעות הגדלת מקדמי ההפרשה הקבוצתית. בנוסף, ההפרשה הקבוצתית גדלה עקב גידול בחובות הבעייתיים. הבנק צופה כי תיתכן ברבעונים הבאים השפעה נוספת על ההוצאה להפסדי אשראי.

להלן פרטים לגבי ההוצאות (ההכנסות) בגין הפסדי אשראי בגין חובות ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים:

לתקופה שהסתיימה ב-31 במרס		
2019	2020	
מיליוני ש"ח		
0.9	3.9	הוצאה פרטנית בגין הפסדי אשראי
(1.7)	(1.8)	קיטון בהפרשה הפרטנית וגביית חובות שנמחקו חשבונאית
(0.8)	2.1	הוצאה (הכנסה) פרטנית, נטו בגין הפסדי אשראי
1.8	6.0	הוצאה (הכנסה) קבוצתית בגין הפסדי אשראי
1.0	8.1	סך כל ההוצאות בגין הפסדי אשראי
		מזה:
-	1.5	הוצאות בגין אשראי מסחר/עסקי
1.0	6.6	הוצאות בגין אשראי פרטי
1.0	8.1	סך הכל
		שיעור ההוצאה להפסדי אשראי מיתרת אשראי לציבור מאזני ⁽¹⁾ :
-	0.60%	מסחר/עסקי
0.10%	0.65%	אנשים פרטיים
		שיעור ההפרשה להפסדי אשראי:
0.08%	0.64%	מאזני
0.06%	0.44%	מאזני וחוץ מאזני
(0.07%)	0.17%	שיעור ההוצאה הפרטנית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.16%	0.49%	שיעור ההוצאה הקבוצתית בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.09%	0.66%	שיעור סך כל ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור ⁽¹⁾

(1) על בסיס שנתי.

למידע נוסף בדבר ההוצאות בגין הפסדי אשראי ראה פרק המבנה וההתפתחות של הנכסים, ההתייבויות, ההון והלימות ההון ופרק סקירת הסיכונים להלן.

הכנסות שאינן מריבית

להלן התפתחות הכנסות שאינן מריבית לפי מגזרי פעילות עיקריים (במיליוני ש"ח):

השינוי	לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2019	2020	
%	מיליוני ש"ח		
9.4	15.9	17.4	אנשים פרטיים
(17.6)	5.1	4.2	מסחרי/עסקי
(50.0)	0.4	0.2	ניהול פיננסי
1.9	21.4	21.8	סך הכל

עמלות הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב- 21.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 20.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן התפלגות הכנסות מעמלות:

לתקופה שהסתיימה ב-31 במרס		
2019	2020	
במיליוני ש"ח		
5.8	5.8	ניהול חשבון
3.0	2.7	כרטיסי אשראי
6.1	7.0	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים ועמלות הפצה
2.4	2.7	טיפול באשראי
1.1	0.7	הפרשי המרה
0.1	0.2	פעילות סחר חוץ
0.7	0.7	עמלות מעסקי מימון
1.7	1.7	עמלות אחרות
20.9	21.5	סך כל העמלות

הוצאות תפעוליות ואחרות בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2019 הסתכמו ב-46.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-50.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 8.1%.

להלן הגורמים העיקריים שהשפיעו על ההוצאות התפעוליות והאחרות בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020:
 - הוצאות שכר הסתכמו ב- 24.2 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 26.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 6.9%. הקיטון נובע מקיטון בהפרשות למענקים, לרבות מענק מתמשך לעובדים.

- אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו ב- 6.7 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 7.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.
 - הוצאות אחרות הסתכמו ב- 15.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל- 17.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור 11.6%. הקיטון נובע בעיקר מהתחשבות שבוצעה מול חברת מתף ביחס להוצאות המחשוב עבור שנת 2019, וכן עקב הוצאות מחשבונאות סילוק שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד עקב מהלכי התייעלות של הבנק.

ההפרשה למיסים על הרווח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 הסתכמה ב-10.5 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-10.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. לתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי מהרווח מפעולות רגילות לפני מיסים הגיע ל-36.7% בהשוואה לשיעור המס הסטטוטורי שהינו 34.2%. הפער נובע בעיקרו מהוצאות לא מוכרות והפרשים קבועים.

סך הרווח הכולל בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 הסתכם ב-17.5 מיליוני ש"ח. סכום זה הושפע מהרווח הנקי לשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 בסך 18.1 מיליוני ש"ח, מרווח מהטבות לעובדים בסך של 3.8 מיליוני ש"ח, ומנגד מהפסד מהתאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי שוק בסך של 4.4 מיליוני ש"ח.

המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות ההון והלימות ההון

סך נכסי הבנק ליום 31 במרס 2020 הסתכם ב-9,420.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-8,693.9 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2019, גידול בשיעור של 8.3%.

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

השינוי	ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 31 במרס 2020	
%	מיליוני ש"ח		
8.3	8,693.9	9,420.0	סך כל המאזן
22.5	2,675.7	3,278.7	מזומנים ופקדונות בבנקים
50.2	258.8	388.7	ניירות ערך
(1.0)	5,056.4	5,004.4	אשראי לציבור, נטו
(0.5)	624.3	621.2	אשראי לממשלה
10.4	6,961.9	7,686.6	פקדונות הציבור
2.4	726.2	743.7	הון

מזומנים ופקדונות בבנקים ליום 31 במרס 2020 הסתכם ב-3,278.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-2,675.7 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 22.5%.

ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 31 במרס 2020	
מיליוני ש"ח		
1,222.0	1,700.9	מזומנים ופקדונות בבנק ישראל
1,453.7	1,577.8	פקדונות בבנקים מסחריים
2,675.7	3,278.7	סך הכל

אשראי לציבור, נטו ליום 31 במרס 2020 הסתכם ב-5,004.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-5,056.4 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2019. על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, האשראי לציבור כולל יתרות בגין פעילות בכרטיסי אשראי אשר הסתכמו ליום 31 במרס 2020 ב-525.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-599.2 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2019.

להלן נתונים על היקפי האשראי לציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך האשראי לציבור		יתרה ליום				
2019 בדצמבר 31	31 במרס 2020	שינוי		2019 בדצמבר 31	31 במרס 2020	
%	%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
97.0	96.9	(1.1)	(52.5)	4,902.4	4,849.9	מטבע ישראלי: לא צמוד
2.7	2.9	3.0	4.1	138.6	142.7	צמוד למדד
0.3	0.2	(23.4)	(3.6)	15.4	11.8	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	(1.0)	(52.0)	5,056.4	5,004.4	סך הכל

אשראי לציבור, ברוטו לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

שינוי	יתרה ליום		
	2019 בדצמבר 31	31 במרס 2020	
ב-%	מיליוני ש"ח		
5.1	93.8	97.4	עסקים גדולים
13.9	295.7	336.6	עסקים בינוניים
(4.0)	590.8	568.2	עסקים קטנים וזעירים
(1.6)	4,133.6	4,066.0	משקי בית
(7.1)	1.4	1.3	בנקאות פרטית
-	0.9	-	גופים מוסדיים
(0.9)	5,116.2	5,069.7	סך הכל
			מזה אשראי צרכני ללא כרטיסי אשראי
-	3,646.2	3,648.0	משקי בית
(8.3)	1.2	1.1	בנקאות פרטית
-	3,647.4	3,649.1	סך הכל

סיכון האשראי הכולל לציבור מורכב מסיכון אשראי מאזני, הכולל את האשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שנרכשו על ידי הציבור, ומסיכון אשראי חוץ מאזני, הכולל עסקאות במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, מסגרות אשראי בלתי מנוצלות והתחייבויות לחתן אשראי. סיכון האשראי הכולל לציבור, הסתכם ביום 31 במרס 2020 ב-7,386.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-7,301.2 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2019.

להלן מידע לגבי התפלגות סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק:

ענף משק	ליום 31 בדצמבר 2019			ליום 31 במרס 2020		
	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור	סיכון האשראי הכולל לציבור במיליוני ש"ח	חלק הענף מסך סיכון האשראי	סיכון האשראי הכולל לציבור	סיכון האשראי הכולל לציבור במיליוני ש"ח
	%	%	%	%	%	%
שירותים פיננסיים	4.8	1.0	71.5	1.0	74.9	
בינוי ונדל"ן	0.4	7.0	513.1	7.0	515.0	
תעשייה	4.3	1.6	117.9	1.7	123.0	
מסחר	6.2	2.4	175.6	2.5	186.4	
מידע ותקשורת	(61.3)	0.1	7.5	-	2.9	
לקוחות פרטיים	0.9	82.4	6,019.4	82.2	6,074.1	
אחרים	3.4	5.4	396.2	5.5	409.7	
סך הכל	1.2	100.0	7,301.2	100.0	7,386.0	

ההשקעות בניירות הערך הסתכמו ביום 31 במרס 2020 ב- 388.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 258.8 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2019. בתקופה זאת חלה ירידה בשווי ההוגן של תיק אגרות חוב הזמינות למכירה בסך 6.4 מיליוני ש"ח שנוקפה להון. כמו כן נזקף לרווח והפסד הפסד בסך של 0.3 מיליוני ש"ח בגין ניירות ערך שמומשו מהתיק הזמין למכירה.

להלן הרכב התיק:

חלק מסך ניירות הערך	יתרה ליום		חלק מסך ניירות הערך	יתרה ליום	
	31 בדצמבר 2019	31 במרס 2020			
% - ב	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
96.1	98.4	248.6	382.3		איגרות חוב של ממשלת ישראל
1.9	0.3	4.9	1.3		איגרות חוב של בנקים בישראל
2.0	1.3	5.3	5.1		איגרות חוב של אחרים בישראל
100.0	100.0	258.8	388.7		סך הכל

התפלגות תיק ניירות הערך לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך ניירות הערך	יתרה ליום		שינוי במיליוני ש"ח	יתרה ליום		
	31 בדצמבר 2019	31 במרס 2020		31 בדצמבר 2019	31 במרס 2020	
%	%		%	%		
47.3	58.7	86.6	106.0	122.4	228.4	מטבע ישראלי:
						לא צמוד
6.7	7.1	58.0	10.1	17.4	27.5	צמוד למדד
						מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
46.0	34.2	11.6	13.8	119.0	132.8	
100.0	100.0	50.2	129.9	258.8	388.7	סך הכל

בניינים וציוד - העלות המופחתת ליום 31 במרס 2020 הסתכמה ב- 31.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 32.6 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2019.

פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2020 הסתכמו ב-7,686.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-6,961.9 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 10.4%.

להלן התפלגות תיק פקדונות הציבור לפי מגזרי ההצמדה השונים:

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור ליום		יתרה ליום				
2019 בדצמבר	31 במרס 2020	שינוי	2019 בדצמבר	31 במרס 2020		
%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
85.9	86.9	11.6	695.3	5,982.2	6,677.5	מטבע ישראלי: לא צמוד*
8.5	7.5	(1.8)	(10.3)	588.2	577.9	צמוד למדד**
5.6	5.6	10.1	39.7	391.5	431.2	מטבע חוץ (כולל צמוד למטבע חוץ)
100.0	100.0	10.4	724.7	6,961.9	7,686.6	סך הכל

* כולל יתרות פקדונות ברירה שקל/מדד ליום 31 במרס 2020 בסך 18.0 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 11.5 מיליוני ש"ח) המוצגים לפי המסלול הגובר.

** כולל יתרות פקדונות ברירה שקל/מדד ליום 31 במרס 2020 בסך 10.9 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2019 - 17.0 מיליוני ש"ח) המוצגים לפי המסלול הגובר.

פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות פיקוחיים:

שינוי	יתרה ליום		
	2019 בדצמבר	31 במרס 2020	
ב-%	מיליוני ש"ח		
18.4	249.6	295.6	עסקים גדולים
(7.0)	259.8	241.5	עסקים בינוניים
5.9	408.4	432.5	עסקים קטנים וזעירים
10.8	5,854.1	6,484.3	משקי בית
38.7	119.2	165.3	בנקאות פרטית
(4.8)	70.8	67.4	גופים מוסדיים
10.4	6,961.9	7,686.6	סך הכל

תיק ניירות ערך של לקוחות הבנק

להלן ההתפתחות ביתרות החזקת הנכסים הכספיים החוץ-מאזניים של לקוחות הבנק (במיליוני ש"ח):

2019 בדצמבר	31 במרס 2020	
4,239	3,573	בתיקי ניירות ערך

הון והלימות ההון

ההון ליום 31 במרס 2020 הסתכם ב-743.7 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-726.2 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2019, גידול בשיעור של 2.4%.
לפרטים בדבר התפתחות הרווח הכולל האחר, ראה פרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר.

הלימות ההון

יחסי הון מינימליים

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211 בנושא מדידה והלימות הון כפי שעודכנו, על מנת להתאימן להנחיות באזל. היישום היה באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר יחסי הון מזעריים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי של 9% ויחס הון כולל של 12.5% וזאת כתאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד הוא עד 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית.

לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מההתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת שעה הנוגעת לעדכון הוראה 201 אשר כוללת הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת וזאת על מנת להבטיח את יכולת של הבנקים להמשיך להציע אשראי.

לאור זאת, יחסי ההון הרגולטוריים המינימליים הינם יחס הון עצמי מינימלי של 8% ויחס הון כולל של 11.5%.

יעדי ההון הפנימיים כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון במסגרת תהליך ה-ICAAP לנתוני ה-31.12.18, אשר אושר ביום 23 ביוני 2019, הינם כדלקמן:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-10.5% עד ליום 31.12.21, ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.65% עד ליום 31.12.21.

- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-7.0% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-10%.

הוראות באזל 3

בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי יוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת תופחת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לכך החל מיום 1 בינואר 2020 עומדת התקרה על 20%.

מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית

ביום 12 בינואר 2016, הופץ מכתב בנק ישראל בנושא התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל. לפי המכתב, דירקטוריון הבנק יתווה תכנית רב שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאי המכתב יקבל הקלה לפיה יוכל לפרוס את השפעת התכנית לתקופה של חמש שנים בקו ישר.

ביום 14 בנובמבר 2016 אישר דירקטוריון הבנק את מהלכי ההתייעלות במסגרת תכנית רב-שנתית שעלותה הוערכה בכ-3.5 מיליוני ש"ח (לפני השפעת המס).

ביום 16 בדצמבר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב אשר מאריך את תוקף הנחיות אלו עד ליום 31 בדצמבר 2021. הארכת התוקף מאפשרת לתאגידי הבנקאיים להרחיב את תכנית ההתייעלות בתחום כח האדם. הבנק הרחיב את תכנית ההתייעלות שלו אשר עלותה כ-8.0 מיליוני ש"ח (לפני השפעת המס).

יישום ההוראות

כאמור לעיל, הבנק מיישם את הוראות באזל לפי הוראות בנק ישראל.

במסגרת הנדבך הראשון - הבנק מיישם את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל לסיכוני אשראי, השוק והסיכונים התפעוליים.

במסגרת הנדבך השני - הבנק נדרש לקיים תהליך פנימי להערכת נאותות ההון (תהליך ה-ICAAP). תהליך זה נועד להבטיח קיום רמה הולמת של אמצעים הוניים שתתמוך בכלל הסיכונים הגלומים בפעילות הבנק. ע"פ מכתב של בנק

ישראל מיום 4 במרס 2019 אושר לבנק להגיש את מסמך ה-ICAAP אחת לשנתיים. עם זאת בהתאם להוראת נב"ת 221 בנושא הערכת נאותות הלימות ההון, הבנק נדרש להביא לאישור מסמך מקוצר הכולל את יעדי ההון של הבנק המחושבים על בסיס דרישות ההון. מסמך ה-ICAAP לנתוני 31 בדצמבר 2018 אושר בדירקטוריון הבנק ביום 23 ביוני 2019.

31 בדצמבר 2019	31 במרס 2019	31 במרס 2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
במיליוני ש"ח			
721.6	670.9	738.8	1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים:
54.9	53.8	57.4	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
776.5	724.7	796.2	הון רובד 2
			סך הכל ההון הכולל
4,848.2	4,610.1	4,908.0	2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
7.0	5.5	6.7	סיכון אשראי
492.0	457.1	500.6	סיכונים שוק
5,347.2	5,072.7	5,415.3	סיכון תפעולי
			סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון
13.50%	13.22%	13.64%	3. יחס ההון לרכיבי סיכון:
14.52%	14.29%	14.70%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
9.0%	9.0%	8.0%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
12.5%	12.5%	11.5%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים (1)
			יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים (1)

(1) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים עובר ליום 31 במרס 2020 הינם 9.0% ו-12.5% בהתאמה, והחל ממועד זה ולמשך תקופת הוראת השעה הינם 8% ו-11.5% בהתאמה.

יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרס 2020 עמד על 13.64%, בהשוואה ל-13.50% ליום 31 בדצמבר 2019. יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 במרס 2020 עמד על 14.70%, בהשוואה ל-14.52% ליום 31 בדצמבר 2019. ההון הכולל ליום 31 במרס 2020 הסתכם ב-796.2 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-776.5 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר 2019. הגידול בבסיס ההון נבע בעיקר מגידול ביתרת רווחים אשר קוזזו מגידול בנכסי סיכון. הון רובד 2 ליום 31 במרס 2020 הסתכם ב-57.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-54.9 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר 2019. הגידול נובע מגידול בהפרשה להפסדי אשראי ומקיטון בהכרה בשטר הון. נכסי הסיכון ליום 31 במרס 2020 הסתכמו ב-5,415.3 מיליוני ש"ח בהשוואה ל-5,347.2 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2019. העלייה בנכסי הסיכון נובעת בעיקר מגידול בחובות בתאגידים בנקאיים וגידול בנכסים אחרים בשל הכרה בחכירות.

יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים - ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 5%. יחס המינוף ליום 31 במרס 2020 עומד על 7.29%, בהשוואה ל-7.68% ליום 31 בדצמבר 2019.

מגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים. דיווח זה שונה ממגזרי הפעילות המשמשים את הבנק לפי גישת ההנהלה, אשר מפורטים בבאור 12' לתמצית דוחות כספיים. מגזרי הפעילות הפיקוחיים מדווחים במתכונת האחידה שקבע הפיקוח על הבנקים לכלל המערכת הבנקאית, והם מבוססים על מאפייני הלקוח, כגון: היקף תיק הנכסים - בהתייחס ללקוחות פרטיים, או המחזור העסקי - בהתייחס ללקוחות העסקיים. להגדרות המגזרים הפיקוחיים, ולפרטים בדבר עיקרי ההנחיות, האומדנים ועקרונות הדיווח, ראה באור 12' לדוחות הכספיים.

לפירוט בדבר מגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה, ראה באור 12' לתמצית דוחות כספיים. להלן תמצית התפתחות תוצאות הפעילות לפי מגזרים:

חלק המגזר מסך ההכנסות		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			א. סך ההכנסות*
31 במרס 2019	31 במרס 2020	השינוי	31 במרס 2019	31 במרס 2020	
ב- %		במיליוני ש"ח			
1.4	1.8	36.4	1.1	1.5	מגזר עסקים גדולים
3.9	4.2	12.9	3.1	3.5	מגזר עסקים בינוניים
12.0	9.4	(18.8)	9.6	7.8	מגזר עסקים קטנים וזעירים
77.2	79.5	6.5	61.9	65.9	מגזר משקי בית
0.6	0.7	20.0	0.5	0.6	מגזר בנקאות פרטית
-	0.1	-	-	0.1	גופים מוסדיים
5.0	4.2	(12.5)	4.0	3.5	מגזר ניהול פיננסי
100.0	100.0	3.4	80.2	82.9	סך הכל

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום		ב. רווח (הפסד) נקי
31 במרס 2019	31 במרס 2020	
במיליוני ש"ח		
0.1	0.5	מגזר עסקים גדולים
1.2	1.6	מגזר עסקים בינוניים
3.3	1.3	מגזר עסקים קטנים וזעירים
11.6	12.5	מגזר משקי בית
0.2	0.3	מגזר בנקאות פרטית
(0.1)	0.0	גופים מוסדיים
2.3	1.9	מגזר ניהול פיננסי
18.6	18.1	סך הכל

* כולל הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית.

חלק המגזר מסך האשראי לציבור		אשראי לציבור			ג. יתרות מאזניות ממוצעות*
		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
31 במרס 2019	31 במרס 2020	השינוי	31 במרס 2019	31 במרס 2020	
% -ב	% -ב	% -ב	במיליוני ש"ח		
1.7	1.9	24.7	76.6	95.5	מגזר עסקים גדולים
5.5	6.6	31.2	251.5	329.9	מגזר עסקים בינוניים
12.7	11.0	(6.3)	582.8	546.0	מגזר עסקים קטנים וזעירים
80.1	80.5	8.5	3,694.8	4,007.2	מגזר משקי בית
-	-	116.7	0.6	1.3	מגזר בנקאות פרטית
-	-	(60.0)	0.5	0.2	גופים מוסדיים
100.0	100.0	8.1	4,606.8	4,980.1	סך הכל

חלק המגזר מסך פקדונות הציבור		פקדונות הציבור			
		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום			
31 במרס 2019	31 במרס 2020	השינוי	31 במרס 2019	31 במרס 2020	
% -ב	% -ב	% -ב	במיליוני ש"ח		
3.9	4.0	10.1	261.1	287.4	מגזר עסקים גדולים
3.9	3.2	(13.1)	261.8	227.6	מגזר עסקים בינוניים
6.6	6.0	(3.9)	444.2	427.0	מגזר עסקים קטנים וזעירים
83.1	84.1	7.2	5,575.7	5,976.1	מגזר משקי בית
1.6	1.8	16.2	108.0	125.5	מגזר בנקאות פרטית
0.9	0.9	8.4	58.3	63.2	גופים מוסדיים
100.0	100.0	5.9	6,709.1	7,106.8	סך הכל

* יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית

להלן נתונים עיקריים אודות אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019			לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020			
בנקאות			בנקאות			
סך הכל	פרטית	משקי בית	סך הכל	פרטית	משקי בית	
במיליוני ש"ח						
46.5	0.1	46.4	49.1	0.1	49.0	הכנסות ריבית, נטו
15.9	0.4	15.5	17.4	0.5	16.9	סך ההכנסות שאינן מריבית
62.4	0.5	61.9	66.5	0.6	65.9	סך הכנסות
1.0	-	1.0	6.6	-	6.6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
43.0	0.2	42.8	39.5	0.1	39.4	הוצאות תפעוליות ואחרות
11.8	0.2	11.6	12.8	0.3	12.5	רווח נקי
3,695.4	0.6	3,694.8	4,008.5	1.3	4,007.2	יתרה ממוצעת של האשראי לציבור
3,839.1	0.6	3,838.5	4,067.3	1.3	4,066.0	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
5,683.7	108.0	5,575.7	6,101.6	125.5	5,976.1	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
5,709.3	106.7	5,602.6	6,649.6	165.3	6,484.3	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

הרווח הנקי במגזר האנשים הפרטיים, הכולל את מגזר משקי הבית והבנקאות הפרטית הסתכם ב-12.8 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-11.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 8%. הגידול ברווח נבע בעיקר עקב ירידה בהוצאות המגזר ועלייה בהכנסות הריבית, נטו.

סך כל הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-49.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-46.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 6%. העלייה נובעת בעיקרה מגידול בהיקף הפעילות באשראי לציבור.

ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב-17.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-15.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה נובעת בעיקרה מגידול בהכנסות מעמלות שוק ההון.

הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-6.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-1.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 560%. עיקר העלייה בהוצאה בסעיף זה נובעת מגידול בהוצאה הקבוצתית. עלייה זאת נובעת בעיקרה מהשלכות משבר הקורונה, אשר בעקבותיו, ולאור מצב אי הוודאות שנוצר, עדכן הבנק את ההתאמות האיכותיות בחישוב ההפרשה הקבוצתית, באמצעות הגדלת מקדמי ההפרשה הקבוצתית. בנוסף, ההפרשה הקבוצתית גדלה עקב גידול בחובות הבעייתיים לאור משבר הקורונה. ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-39.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-43.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 8.1% הנובע בעיקר מקיטון בהוצאות השכר ובהוצאות אחרות.

האשראי לציבור ליום 31 במרס 2020 הסתכם ב-4,067.3 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-3,839.1 מיליוני ש"ח ביום 31 במרס 2019, גידול של 6%. ראה גם פרק סיכון אשראי לאנשים פרטיים.

פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2020 הסתכמו ב-6,649.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-5,709.3 מיליוני ש"ח ביום 31 במרס 2019, גידול של 16%.

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים

להלן נתונים עיקריים אודות מגזרים עסקיים - עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים - פעילות בישראל

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019				לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020				
מגזר עסקים קטנים וזעירים	מגזר עסקים בינוניים	מגזר עסקים גדולים	סך הכל	מגזר עסקים קטנים וזעירים	מגזר עסקים בינוניים	מגזר עסקים גדולים	סך הכל	
במיליוני ש"ח								
8.7	0.5	2.2	6.0	8.7	0.6	2.7	5.4	הכנסות ריבית, נטו
5.1	0.6	0.9	3.6	4.1	0.9	0.8	2.4	סך ההכנסות שאינן מריבית
13.8	1.1	3.1	9.6	12.8	1.5	3.5	7.8	סך הכנסות
-	-	-	-	1.5	(0.3)	0.1	1.7	הוצאות בגין הפסדי אשראי
6.7	1.0	1.3	4.4	6.1	1.0	1.0	4.1	הוצאות תפעוליות ואחרות
4.6	0.1	1.2	3.3	3.4	0.5	1.6	1.3	רווח נקי
910.9	76.6	251.5	582.8	971.4	95.5	329.9	546.0	יתרה ממוצעת של האשראי לציבור
944.0	79.3	235.5	629.2	1,002.4	97.4	336.8	568.2	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
967.1	261.1	261.8	444.2	942.0	287.4	227.6	427.0	יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
1,048.6	316.5	290.7	441.4	969.6	295.6	241.5	432.5	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

שינויים עיקריים בתוצאות הפעילות בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד

הרווח הנקי של מגזרי העסקים הקטנים והזעירים, הבינוניים והגדולים הסתכם ב-3.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-4.6 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 26%. הקיטון נובע בעיקר מגידול בהפרשה להפסדי אשראי וירידה בהכנסות שאינן מריבית.

סך כל הכנסות הריבית, נטו הסתכמו ב-8.7 מיליוני ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות שאינן מריבית הסתכמו ב-4.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-5.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון של 20%. הקיטון נובע בעיקר מירידה בהיקף עמלות הטיפול באשראי.

הוצאות בגין הפסדי אשראי הסתכמו ב-1.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד בה לא נרשמו הוצאות בגין הפסדי אשראי. עיקר ההוצאה נבעה מגידול בהפרשה לחובות פרטניים לרבות השלכות משבר הקורונה. ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ב-6.1 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-6.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. קיטון של 9%, מקיטון בהוצאות השכר ובהוצאות אחרות.

האשראי לציבור ליום 31 במרס 2020 הסתכם ב-1,002.4 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-944.0 מיליוני ש"ח ביום 31 במרס 2019, גידול של 6%.

פקדונות הציבור ליום 31 במרס 2020 הסתכמו ב-969.6 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-1,048.6 מיליוני ש"ח ביום 31 במרס 2019, קיטון של 8%.

מגזר ניהול פיננסי

הרווח הנקי של מגזר הניהול הפיננסי בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 הסתכם ב- 1.9 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-2.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נובעת מקיטון בהכנסות המגזר. סך ההכנסות במגזר הניהול הפיננסי הסתכם ב- 3.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-4.0 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סקירת הסיכונים

33	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
38	סיכון אשראי
47	סיכון שוק
53	סיכון נזילות
54	סיכונים אחרים

סקירת הסיכונים

פרק זה נכתב בפירוט רב בדוחות הכספיים לשנת 2019. על כן, יש לקרוא את הפרק יחד עם פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2019. מידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים ובגילויים פיקוחיים נוספים באתר האינטרנט של הבנק.

כללי

- א. פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהעיקריים בהם הינם: סיכוני האשראי, סיכוני שוק, סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים וסיכון ציות והלבנת הון.
כל הסיכונים העיקריים מנוהלים על ידי חברי הנהלה או בעלי תפקידים בכירים. בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכונים תפעוליים, קיימת דרישה רגולטורית להלימות הון במסגרת הוראות נדבך 1 של באזל. במסגרת תהליך ה-ICAAP (ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process) הבנק מבצע תהליך מעמיק של זיהוי מוקדי סיכון נוספים ואתגור מוקדי הסיכון המזוהים במסגרת הנדבך הראשון. במידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני נדבך 1 והקצאת הון נוספת בגין יתר הסיכונים ותתי הסיכונים.
- ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מוכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו, תוך טיפוח התמחויות בבנק, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה, ביקורת ודיווח נאותים.
- ג. תפישת הסיכון הכוללת של הבנק עולה בקנה אחד עם המסגרת שנקבעה על ידי המפקח על הבנקים ועל העקרונות המנחים (ה-Sound Practices) של וועדת באזל, המושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות לתחיתם והגדרת היקף החשיפה, מעגלי בקרה וביקורת, מערכי דיווח ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על-פי אמות מידה מקובלות.
- ד. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצע בבנק באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת ומיושם באמצעות שלושה קווי הגנה: קו ההגנה הראשון שמקיימים האחראים על יצירת הסיכון וניהולו, קו ההגנה השני שמקיימות יחידות הבקרה הבלתי תלויות במחלקת ניהול סיכונים ובפונקציית הציות בבנק, היחידות בחטיבה לניהול סיכונים בחברת האם הנותנות שירותים לבנק, אגף החשב והיעוץ המשפטי וקו ההגנה השלישי שמקיים מערך הביקורת הפנימית והחיצונית.
- ה. מנהל הסיכונים הראשי - מר דורון סגל נושא באחריות לפונקציית ניהול הסיכונים ולמסגרת ניהול הסיכונים המקיפה לרוחב הארגון כולו.
- ו. האחראים על ניהול הסיכונים הינם:
מר גבריאל טייטל, מנכ"ל הבנק, משמש כמנהל סיכונים פיננסיים.
גב' איריס ניסנקורן, סמנכ"ל, ראש אגף בנקאות ונכסי לקוחות. משמשת כמנהלת סיכון אסטרטגי ומוניטין.
גברת רונית עוזיאל, סמנכ"ל, ראש אגף אשראי, משמשת כמנהלת סיכוני אשראי.
מר דורון סגל, מנהל המחלקה לניהול סיכונים, משמש כמנהל סיכונים תפעוליים והמשכיות עסקית.
עו"ד חוה אלקוני-נוימן, היועצת המשפטית של הבנק, משמשת כמנהלת הסיכונים המשפטיים.
עו"ד לימור אזולאי מכהנת כמנהלת סיכוני ציות, במסגרת תפקידה כקצין הציות הראשי, ובכלל זה בין היתר, מנהלת סיכוני איסור הלבנת הון, איסור מימון טרור וסיכונים חוצי גבולות, CRS, ממונה על האכיפה הפנימית בדיני ניירות ערך ובדיני התחרות הכלכלית. כמו כן, מכהנת כ- Responsible Officer הממונה על יישום הוראות ה-FATCA והסכם ה-QI.
מר רון גריסרו, מנכ"ל מתף - מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ משמש כמנהל סיכוני IT.
מר יהושע פלג, מנהל הגנת הסייבר ואבטחת מידע, משמש כמנהל סיכוני הסייבר.

- ז. סיכונים נוספים כדוגמת סיכוני רגולציה וחקיקה מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל ועל ידי חברי ההנהלה ומנהלי מחלקות בתחומים הנתונים לאחריותם.
- ח. ניהול הסיכונים מתבצע על פי מדיניות שנקבעה בדירקטוריון המתבססת על מדיניות הקבוצה ועל בסיס מתודולוגיית סיכון קבוצתית תוך שימת לב לאופי המיוחד של הפעילות בבנק. מנהל הסיכונים הראשי כפוף למנכ"ל הבנק ומונחה מקצועית על ידי מנהל הסיכונים הראשי הקבוצתי.
- ט. מידי רבעון נכתב מסמך סיכונים על ידי המחלקה לניהול סיכונים, שהינה בלתי תלויה ביחידות נטולות הסיכון. המסמך מוצג בפני הנהלת הבנק, הוועדה לניהול סיכונים ודירקטוריון הבנק.
- י. במסגרת מסמך הסיכונים מוצגים כלל הסיכונים, שאליהם חשוף הבנק במסגרת פעולותיו, תוך פירוט הממצאים ברמת הסיכון הספציפי וכן את תוצאות תרחישי הקיצון שבוצעו.
- במסמך מוצגת סקירת מנהל הסיכונים הראשי על מצב ניהול הסיכונים בבנק ועל אפקטיביות ואיכות ניהול הסיכונים. כמו כן, נסקרות בו עמידה בתיאבון הסיכון ביחס לסיכונים השונים והערכות הסיכון וכן טיפול היחידה בתהליכים מרכזיים בסוגי הסיכונים השונים ופעולות מיוחדות ככל שננקטו על ידי היחידה ברבעון הרלוונטי.
- יא. הבנק מיישם מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית, במסגרתו נבחנת התממשות כלל הסיכונים המהותיים והשפעתם על בסיס ההון ויחס ההון לרכיבי סיכון. תרחישי הקיצון הינם צופי פני עתיד ומשמשים ככלי נוסף לניהול הסיכונים ולאינדיקציה באשר להון שיידרש לספיגת הפסדים במקרה של זעזועים גדולים. חשיבות תרחישי הקיצון באה לידי ביטוי גם בתהליכי תכנון ההון.

לתיאור תיאבון הסיכון והעקרונות לניהול הסיכונים, ראה התייחסות במסגרת תיאור הסיכונים העיקריים המופיעים להלן.

למידע המפורט על סיכונים הניתן בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על סיכונים - ראה גילויים פיקוחיים נוספים ודוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

סיכון אשראי

סיכון האשראי הינו הסיכון שלווה או צד נגדי, של הבנק, לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי הבנק על פי הסכם האשראי. במסגרת יישום הוראות באזל מיישמת הקבוצה את הגישה הסטנדרטית בגין החשיפה לסיכוני אשראי. במסגרת נדבך 2 מאותגרת הקצאת ההון של הנדבך הראשון ובמידת הצורך מתבצעת הקצאת הון משלימה בגין סיכוני האשראי.

חשיפות משמעותיות לקבוצות לווים

ליום 31 במרס 2020, אין קבוצת לווים אשר חבותה נטו, לאחר הפחתת הניכויים המותרים לפי סעיף 5 להוראה 313, עולה על 15% מהון הבנק, המחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר מדידה והלימות ההון.

שינויים בתנאי חובות במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה

לנוכח התפשטות נגיף הקורונה והשלכותיו האפשריות על מצב המשק והלווים, ומתוך מטרה לעודד תאגידים בנקאיים לפעול לייצוב לווים שלא עומדים או עשויים לא לעמוד במחויבויות התשלום החוזיות שלהם עקב נגיף הקורונה, פרסם בנק ישראל דגשים לטיפול בחובות לגביהם בוצעו שינויים בתנאים. בהתאם לחוזר נקבע כי שינויים בתנאי הלוואות לא גורמים באופן אוטומטי לסיווג של הלוואות כחובות בעייתיים בארגון מחדש, כאשר בשל אירוע נגיף הקורונה מבוצעים שינויים לזמן קצר בתשלומים ללווים אשר לא היו בפיגור קודם לכן. עוד נקבע כי, לווה נחשב לווה שאינו בפיגור אם הוא נמצא בפיגור של פחות מ-30 ימים במועד יישום השינויים.

לפרטים בדבר הנחיות הפיקוח על הבנקים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ראה ביאור ד.1(3) בתמצית הדוחות הכספיים.

מידע נוסף על חובות ששונות תנאיהם במסגרת ההתמודדות עם אירועי נגיף הקורונה, אשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי:

בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020		פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
יתרת תשלומים בפועל שנדחו (במיליוני ש"ח)	יתרת האשראי בגינם נדחו תשלומים (במיליוני ש"ח)	
-	13.5	סך הכל מסחרי
0.5	8.6	אנשים פרטיים - אחר
0.5	22.1	סך הכל ציבור-פעילות בישראל

בהתאם להנחיות בנק ישראל, החל מחודש מרס 2020 החל הבנק בתהליך אל מול לווים שנכנסו לקשיים בעקבות משבר הקורונה במטרה לבצע שינויים בתנאי חובותיהם אשר כללו הארכה/דחייה של מועדי פירעון של החובות וויתור זמני/ קבוע על תשלומי ריבית או קרן.

בפרט, עיקר התכניות להקלות בתחום האשראי הצרכני כללו דחייה של תשלומי ההלוואות לתקופה של שלושה חודשים והגדלת מסגרות משיכות היתר בשיעור של כ- 20% מהמסגרת. לגבי לווים מסחריים, בוצעו במספר מועט של לווים עדכונים בתנאי החובות בהתאם לתנאים המתאימים למאפיינים הספציפיים של כל בית עסק.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי הסתכמה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב- 8.1 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 1.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד ובהשוואה ל- 10.7 מ' ש"ח בכל שנת 2019. עיקר העלייה בהוצאה בסעיף זה נובעת מגידול בהוצאה הקבוצתית. העלייה בהפרשה הקבוצתית נובעת בעיקרה מהשלכות משבר הקורונה, אשר בעקבותיו, ולאור מצב אי הוודאות שנוצר, עדכן הבנק את ההתאמות האיכותיות בחישוב ההפרשה הקבוצתית, באמצעות הגדלת מקדמי ההפרשה הקבוצתית. הבנק צופה כי תיתכן ברבעונים הבאים השפעה נוספת על ההוצאה להפסדי אשראי.

איכות אשראי וסיכון אשראי בעייתי

סך סיכון האשראי הבעייתי למרכיביו השונים, הכולל רכיבים חוץ-מאזניים הסתכם ב- 86.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל- 87.3 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2019, קיטון בשיעור של 1.5%.

יחס סיכון האשראי הבעייתי לסיכון האשראי הכולל בגין הציבור בבנק, עמד ב- 31 במרס 2020 על 1.2%, בדומה סוף שנת 2019. 20% מסיכון האשראי הבעייתי בבנק משויכים לענף התעשייה, 9% לענף הבינוי והנדל"ן, 64% לענף הלקוחות הפרטיים ו-4% לענף תחבורה ואחסנה. יחס סיכון האשראי הבעייתי המאזני לסך האשראי לציבור עומד על 1.2% בהשוואה ל- 1.7% בסוף שנת 2019.

למידע נוסף בדבר איכות האשראי ראה באור 13.ב(1) לדוחות הכספיים.

ניתוח איכות אשראי, סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים של הציבור

31 בדצמבר 2019			31 במרס 2019			31 במרס 2020			במיליוני ש"ח
סה"כ	פרטי	מסחרי	סה"כ	פרטי	מסחרי	סה"כ	פרטי	מסחרי	
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי: (1)									
4,791.5	3,867.3	924.2	4,483.2	3,582.9	900.3	4,776.1	3,833.6	942.5	סיכון אשראי מאזני
2,144.3	1,861.0	283.3	2,216.0	1,840.8	375.2	2,284.0	1,991.2	292.8	סיכון אשראי חוץ מאזני
6,935.8	5,728.3	1,207.5	6,699.2	5,423.7	1,275.5	7,060.1	5,824.8	1,235.3	סך סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:									
243.5	215.0	28.5	209.4	189.9	19.5	213.6	178.7	34.9	לא בעייתי
סה"כ בעייתי: (2)									
33.7	14.6	19.1	35.4	16.8	18.6	31.1	13.7	17.4	- השגחה מיוחדת
10.4	6.4	4.0	9.9	6.1	3.8	9.2	5.8	3.4	- נחות
42.7	31.8	10.9	25.8	20.7	5.1	45.3	35.5	9.8	- פגום
330.3	267.8	62.5	280.5	233.5	47.0	299.2	233.7	65.5	סך הכל סיכון אשראי מאזני
35.1	23.3	11.8	28.5	22.7	5.8	26.7	15.6	11.1	סיכון אשראי חוץ מאזני
365.4	291.1	74.3	309.0	256.2	52.8	325.9	249.3	76.6	סך סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי
10.3	6.3	4.0	9.9	6.1	3.8	9.2	5.8	3.4	מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר
7,301.2	6,019.4	1,281.8	7,008.2	5,679.9	1,328.3	7,386.0	6,074.1	1,311.9	סך הכל סיכון אשראי כולל של הציבור
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:									
37.5	26.6	10.9	22.0	17.1	4.9	39.4	29.6	9.8	חובות פגומים
37.5	26.6	10.9	22.0	17.1	4.9	39.4	29.6	9.8	סך הכל נכסים שאינם מבצעים של הציבור

(1) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

לשנה שנסתיימה ביום			לשלושת החודשים שנסתיימו ביום						במיליוני ש"ח
31 בדצמבר 2019			31 במרס 2019			31 במרס 2020			
סה"כ	פרטי	מסחרי	סה"כ	פרטי	מסחרי	סה"כ	פרטי	מסחרי	
תנועה בחובות הפגומים בגין אשראי לציבור*									
23.0	17.9	5.1	23.0	17.9	5.1	42.7	31.8	10.9	יתרת חובות פגומים לתחילת תקופה חובות שסווגו כחובות פגומים במהלך השנה
39.0	23.3	15.7	7.4	5.0	2.4	6.7	6.7	-	חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום
(1.0)	(0.2)	(0.8)	-	-	-	-	-	-	חובות פגומים שנמחקו
(4.3)	(2.9)	(1.4)	(0.8)	(0.6)	(0.2)	(1.3)	(1.0)	(0.3)	חובות פגומים שנפרעו
(14.0)	(6.3)	(7.7)	(3.8)	(1.6)	(2.2)	(2.8)	(1.9)	(0.9)	יתרת חובות פגומים לסוף תקופה
42.7	31.8	10.9	25.8	20.7	5.1	45.3	35.6	9.7	
* מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש									
20.9	16.6	4.3	20.9	16.6	4.3	32.8	26.6	6.2	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת התקופה
25.6	18.8	6.8	7.0	4.7	2.3	5.3	5.3	-	ארגונים מחדש שבוצעו במהלך השנה
(3.4)	(3.0)	(0.4)	(1.0)	(0.8)	(0.2)	(0.8)	(0.8)	-	חובות בארגון מחדש שנמחקו
(10.3)	(5.8)	(4.5)	(3.4)	(1.3)	(2.1)	(2.2)	(1.7)	(0.5)	חובות בארגון מחדש שנפרעו
32.8	26.6	6.2	23.5	19.2	4.3	35.1	29.4	5.7	יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש

מדדי סיכון

לשנה שנסתיימה ביום	לשלושת החודשים שנסתיימו ביום		
	31 במרס 2019	31 במרס 2020	
31 בדצמבר 2019			
1.04%	0.75%	1.08%	שיעור חובות פגומים או בפיגור של 90 יום או יותר מיתרת האשראי לציבור
			מזה:
0.83%	0.54%	0.89%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור
0.20%	0.21%	0.18%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום בפיגור של 90 יום ויותר מיתרת האשראי לציבור
1.20%	1.02%	1.16%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון האשראי הכולל בגין הציבור
0.23%	0.09%	0.66%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור*
0.10%	-	0.20%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מהיתרה הרשומה הממוצעת של האשראי לציבור*
1.17%	1.15%	1.29%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
140.05%	213.57%	144.15%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור פגום
112.83%	154.34%	119.82%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור פגום בתוספת יתרת אשראי לציבור בפיגור של 90 יום או יותר
8.19%	-	14.70%	שיעור המחיקות, נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור*

* על בסיס שנתי.

מידע נוסף על סיכוני אשראי

עם התפרצות נגיף הקורונה, שיצר פגיעה משמעותית בפעילות עסקית בארץ ובעולם, שהקיפה את מרבית ענפים המשק, הבנק פעל לאתר את מוקדי הסיכון בתיק האשראי ולנטר את הלקוחות אשר עלולים להיות מושפעים מהמשבר. זאת, לשם קביעת דרכי פעולה ונקיטת צעדים למזעור סיכוני האשראי. מניתוח אשראי לפי מגזרי פעילות וענפי משק ניתן לראות כי הענפים שזוהו ככאלה שעשויים להיפגע משמעותית מהמשבר הינם המגזר הפרטי וענף המסחר. עם זאת בבנק לא נצפה גידול בחובות הבעייתיים של משקי הבית לאור איכות הלקוחות.

סיכון אשראי לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרס 2020							פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי
הפסדי אשראי ⁽²⁾			מזה:			סיכון אשראי כולל (1)	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סיכון אשראי פגום	סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾		
5.0	0.7	1.0	0.7	17.5	99.6	123.0	תעשייה
5.1	-	0.4	7.5	7.6	361.1	376.5	בניה ונדל"ן - בינוי
0.6	-	0.1	-	0.1	120.5	138.5	בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1.6	(0.1)	(0.2)	-	0.1	185.0	186.4	מסחר
0.2	-	-	-	-	74.5	74.9	שירותים פיננסיים
4.3	0.1	0.2	1.7	5.1	394.6	412.6	ענפים אחרים
16.8	0.7	1.5	9.9	30.4	1,235.3	1,311.9	סך הכל מסחרי
51.2	1.7	6.6	35.6	55.3	5,824.8	6,074.1	אנשים פרטיים
68.0	2.4	8.1	45.5	85.7	7,060.1	7,386.0	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	2,587.9	2,587.9	בנקים בישראל וממשלת ישראל
68.0	2.4	8.1	45.5	85.7	9,648.0	9,973.9	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 7,268.7 מיליוני ש"ח, 388.7 מיליוני ש"ח, 1.8 מיליוני ש"ח ו- 2,314.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון אשראי לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרס 2019							פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי
הפסדי אשראי ⁽²⁾			מזה:			סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סיכון אשראי פגום	סיכון אשראי בעייתי ⁽⁴⁾	דירוג ביצוע אשראי ⁽³⁾		
6.4	(0.4)	(0.4)	2.8	20.1	126.7	154.0	תעשייה
1.8	(0.3)	(0.2)	-	-	385.6	393.4	בניה ונדל"ן - בינוי
0.5	-	-	-	0.1	117.6	117.7	בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1.8	-	0.7	0.1	0.1	187.4	188.0	מסחר
0.1	-	-	-	-	71.2	71.5	שירותים פיננסיים
3.8	0.1	(0.1)	2.2	6.7	387.2	403.7	ענפים אחרים
14.4	(0.6)	-	5.1	27.0	1,275.7	1,328.3	סך הכל מסחרי
43.1	0.6	1.0	20.7	43.6	5,423.7	5,679.9	אנשים פרטיים
57.5	-	1.0	25.8	70.6	6,699.4	7,008.2	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	2,612.0	2,612.0	בנקים בישראל וממשלת ישראל
57.5	-	1.0	25.8	70.6	9,311.4	9,620.2	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות(2), אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 6,862.5 מיליוני ש"ח, 537.2 מיליוני ש"ח, 0.8 מיליוני ש"ח ו- 2,219.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (יתרת ההפרשה בגין מכשירים אלה, מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוץ-מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון אשראי לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)
 סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2019							פעילות לווים בישראל ציבור-מסחרי
הפסדי אשראי(2)			מזה:			סיכון אשראי כולל (1)	
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	סיכון אשראי פגום	סיכון אשראי בעייתי(4)	דירוג ביצוע אשראי (3)		
4.9	(0.3)	(1.9)	1.0	19.6	93.2	117.9	תעשייה
5.0	(0.7)	2.6	8.1	8.1	365.7	381.2	בניה ונדל"ן - בינוי
0.4	-	-	-	-	125.4	131.9	בניה ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
1.7	-	0.7	-	-	173.7	175.6	מסחר
0.2	-	-	-	-	69.9	71.5	שירותים פיננסיים
3.8	0.2	-	2.0	6.1	379.6	403.7	ענפים אחרים
16.0	(0.8)	1.4	11.1	33.8	1,207.5	1,281.8	סך הכל מסחרי
46.3	5.7	9.3	31.8	53.0	5,728.3	6,019.4	אנשים פרטיים
62.3	4.9	10.7	42.9	86.8	6,935.8	7,301.2	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	-	-	-	2,334.4	2,334.4	בנקים בישראל וממשלת ישראל
62.3	4.9	10.7	42.9	86.8	9,270.2	9,635.6	סך הכל

(1) סיכון אשראי מאזני וחוז מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות (אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים), אגרות חוב, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 7,194.1 מיליוני ש"ח, 258.8 מיליוני ש"ח, 0.5 מיליוני ש"ח ו- 2,182.2 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(2) כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

(3) סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

(4) סיכון אשראי מאזני וחוז מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים

כללי

אשראי צרכני למשקי הבית מורכב בעיקר מלקוחות שכירים, שעיקרם במערכת החינוך. מדיניות האשראי לאנשים פרטיים, משקפת את תיאבון הסיכון של הבנק וכוונותיו לגבי רמות הסיכון שברצונו ליטול וכן את הפרופיל הרצוי לתיק האשראי לאנשים פרטיים והיקפו ביחס לתיק האשראי הכולל. תיאבון הסיכון של הבנק משקף נכונות מידתית לנטילת סיכונים אשראי, תואם פעילות בנקאית זהירה, תואם לדרישות הפיקוחיות ותואם להיקף פעילות הבנק ולצביונו.

המדיניות מתבססת על מערכת פנימית לדירוג סיכון האשראי לאנשים פרטיים על פי מודלים סטטיסטיים המתעדכנים באופן שוטף וכן על ידי כללים עסקיים ועקרונות למתן אשראי בהתאם לבחינת כושר ההחזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנותו הפיננסית של הלווה. תפיסה זו משתקפת היטב במדיניות האשראי של הבנק באמצעות מגבלות כמותיות ואיכותיות למתן אשראי ברמת הלקוח הבודד וברמת הבנק, וכן בתהליכי בקרה ובתהליכי עבודה מובנים, בקווי הבקרה השונים. מודלים של דירוג סיכונים אשראי משמשים את הבנק הן בתהליך החיתום של האשראי בסניפים והן בהעמדת אשראי ישיר באמצעות האינטרנט, האפליקציה ובקול סנטר. המלצות האשראי הנגזרות מהמודלים הסטטיסטיים, יחד עם נהלי הבנק הנסמכים על מדיניות האשראי והמגבלות האיכותיות והכמותיות הכלולות בה, מגלמים את תיאבון הסיכון המידתי של הבנק בתחום האשראי הצרכני.

הבנק מתמקד באשראי קמעונאי, המאופיין ברמת פיזור גבוהה ורמת סיכון נמוכה. הבנק פועל ליישם מתכונת עבודה סדורה המגדירה, בין היתר, מדיניות ממוקדת לקוח. אוכלוסיית היעד מאופיינת בביטחון תעסוקתי, מקורות הכנסה יציבים וכושר החזר מוכח הזקוקה למימון בתחום הצרכני. חלק מן ההלוואות לאוכלוסייה זו מוענק בין היתר במסגרת מכרז החשב הכללי למתן הלוואות רווחה לעובדי הוראה ומענקים מותגים לסטודנטים להוראה. במסגרת המכרז הבנק מעמיד לעובדי ההוראה הלוואות מחשבון החשב הכללי כאמור, המוצגות בדוחות הבנק כסיכון אשראי חוץ מאזני. גובה הלוואות החשכ"ל הינן בסכום מרבי של עד 25 אלפי ש"ח ולתקופת זמן של עד 5 שנים, בהתאם לסוגי ההלוואות בתנאי המכרז. תשלומי הלוואות אלו ואחרות מבוצעים בעיקר בניכוי משכר. כ-74% מהאשראי של אנשים פרטיים הינו בגין לקוחות בעלי הכנסה קבועה מעל 10 אלפי ש"ח. הבנק אינו מעניק הלוואות לדיר. הלוואות אלו ניתנות על ידי חברת האם.

משבר קורונה

הבנק מנטר את מוקדי הסיכון בתיק האשראי אחר הלקוחות שהוגדרו בסיכון ו/או מושפעים מהמשבר. מחלקת אשראי פועל מול הלקוחות לבחינת צרכיהם, תוך מעקב שוטף אחר החשיפות בתחום זה. משקי הבית נפגעו אף הם מהמשבר, בעיקר לאור הגידול החד בשיעור מבקשי התעסוקה ואי הוודאות הכלכלית התעסוקתית, עם זאת ללא שינוי מהותי בסיכון האשראי הבעייתי של משקי הבית שנמנה ברובו על מגזר עובדי ההוראה.

הבנק מנטר את מצב הלווים וביצע במהלך הרבעון החולף שינויים בתנאיהם של חובות וביניהם דחייה במועדי תשלום, בהתאם להנחיות בנק ישראל.

בהתאם להנחיות בנק ישראל, החל מחודש מרס 2020 החל הבנק בתהליך אל מול לוויים שנכנסו לקשיים בעקבות משבר הקורונה במטרה לבצע שינויים בתנאי חובותיהם אשר כללו הארכה/דחייה של מועדי פירעון של החובות ויותר זמני/ קבוע על תשלומי ריבית או קרן.

בפרט, עיקר התכניות להקלות בתחום האשראי הצרכני כללו דחייה של תשלומי ההלוואות לתקופה של שלושה חודשים והגדלת מסגרות משיכות היתר בשיעור של כ-20% מהמסגרת.

לגבי לוויים מסחריים, בוצעו במספר מועט של לוויים עדכונים בתנאי החובות בהתאם לתנאים המתאימים למאפיינים הספציפיים של כל בית עסק.

בנוסף, בוצעו שורה של צעדים על מנת לסייע ללקוחות, בהסתמך על שורה של הקלות שפרסם בנק ישראל (ראה פסקת הוראות רגולטוריות וגילויים נוספים הקשורים לפרופיל הסיכון של הבנק בהמשך).

על רקע התפשטות הנגיף ואי הוודאות הרבה שהגיעה בעקבותיו, צופה הבנק כי הפסדי האשראי יגדלו. כצעד מקדים החליט הבנק להגדיל את ההפרשה הקבוצתית ברבעון זה.

ההוצאות בגין הפסדי אשראי בגין אנשים פרטיים הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 ב- 6.6 מיליון ש"ח, בהשוואה ל- 1.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר העלייה בהוצאה בסעיף זה נובעת מגידול בהוצאה הקבוצתית. עלייה זאת נובעת בעיקרה מהשלכות משבר הקורונה, אשר בעקבותיו, ולאור מצב אי הוודאות שנוצר, עדכן הבנק את ההתאמות האיכותיות בחישוב ההפרשה הקבוצתית, באמצעות הגדלת מקדמי ההפרשה הקבוצתית. בנוסף, ההפרשה הקבוצתית גדלה עקב גידול בחובות הבעייתיים. הבנק צופה כי תיתכן ברבעונים הבאים השפעה נוספת על ההוצאה להפסדי אשראי. להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים:

השינוי באחוזים	31 בדצמבר 2019	השינוי באחוזים	31 במרס 2019	31 במרס 2020	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
(8.6)	935.5	7.8	796.2	858.7	יתרות עובר ושב ויתרות מנוצלות בכרטיסי אשראי
0.4	3,195.5	5.4	3,042.9	3,208.6	הלוואות אחרות
(1.6)	4,135.0	5.9	3,839.1	4,067.3	סך כל סיכון האשראי המאזני מסגרת עו"ש לא מנוצלת
9.7	726.7	12.2	710.7	797.4	
6.3	896.1	10.4	863.2	952.6	מסגרות כרטיסי אשראי לא מנוצלות
(1.8)	261.6	(3.8)	266.9	256.8	סיכון אשראי חוץ מאזני אחר
6.5	1,884.4	9.0	1,840.8	2,006.8	סך כל סיכון האשראי החוץ מאזני
0.9	6,019.4	6.9	5,679.9	6,074.1	סך הכל סיכון האשראי הכולל
5.4	3,860.2	10.1	3,695.4	4,067.3	ממוצע היקף האשראי, כולל משיכות יתר בעו"ש, כרטיסי אשראי והלוואות

להלן התפלגות סיכון האשראי המאזני הבעייתי מסך החובות לאנשים פרטיים

השינוי באחוזים	31 בדצמבר 2019	השינוי באחוזים	31 במרס 2019	31 במרס 2020	
	במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		
11.9	31.8	72.8	20.6	35.6	סיכון אשראי פגום
(6.7)	20.9	(14.8)	22.9	19.5	סיכון אשראי בעייתי לא פגום
(1.7)	4,082.3	5.7	3,795.6	4,012.2	סיכון אשראי לא בעייתי
(1.6)	4,135.0	5.9	3,839.1	4,067.3	סך כל סיכון אשראי
(7.9)	6.3	(4.9)	6.1	5.8	מזה: חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר
10.5	26.6	53.1	19.2	29.4	יתרת ארגוני החוב שבהסדר מתוך האשראי הבעייתי
	0.22%		0.10%	0.65%	שיעור ההוצאה להפסדי אשראי מסך האשראי

להלן התפלגות סיכון האשראי לאנשים פרטיים לפי התפלגות ההכנסה הקבועה בחשבון

31 במרס 2020				
סיכון אשראי חוץ מאזני	סך הכל סיכון אשראי מאזני	תיק נכסים פיננסיים** הגבוה מ-50 אלפי ש"ח	תיק נכסים פיננסיים** הנמוך מ-50 אלפי ש"ח	הכנסה קבועה בחשבון*
במיליוני ש"ח				
76.3	29.2	2.4	26.8	ללא הכנסה קבועה
379.5	1,025.4	75.7	949.7	נמוכה מ-10 אלפי ש"ח
786.9	1,740.9	283.0	1,457.9	הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח
764.1	1,271.8	385.0	886.8	גבוהה מ-20 אלפי ש"ח
2,006.8	4,067.3	746.1	3,321.2	סך הכל

31 במרס 2019				
סיכון אשראי חוץ מאזני	סך הכל סיכון אשראי מאזני	תיק נכסים פיננסיים** הגבוה מ-50 אלפי ש"ח	תיק נכסים פיננסיים** הנמוך מ-50 אלפי ש"ח	הכנסה קבועה בחשבון*
במיליוני ש"ח				
77.4	29.5	4.3	25.2	ללא הכנסה קבועה
419.9	1,250.2	115.9	1,134.3	נמוכה מ-10 אלפי ש"ח
719.1	1,549.5	288.6	1,260.9	הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח
624.4	1,009.9	283.7	726.2	גבוהה מ-20 אלפי ש"ח
1,840.8	3,839.1	692.5	3,146.6	סך הכל

31 בדצמבר 2019				
סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סך נכסים פיננסיים** גבוה מ-50 אלפי ש"ח	סך נכסים פיננסיים** נמוך מ-50 אלפי ש"ח	הכנסה קבועה בחשבון*
במיליוני ש"ח				
79.1 ⁽¹⁾	36.4	4.8	31.6	ללא הכנסה קבועה
365.7	1,059.4	76.7	982.7	נמוכה מ-10 אלפי ש"ח
727.1	1,759.5	285.4	1,474.1	הגבוהה מ-10 אלפי ש"ח ונמוכה מ-20 אלפי ש"ח
712.5	1,279.7	381.6	898.1	גבוהה מ-20 אלפי ש"ח
1,884.8	4,135.0	748.5	3,386.5	סך הכל

(1) ביום 31.3.2020 כ-93% מהיתרה הינה בגין מרכז החשב הכללי לעובדי הוראה וסטודנטים (ביום 31.3.19 כ-92% וב-31.12.19 כ-90%).

* הכנסה קבועה לחשבון, כהגדרתה בהוראת הדיווח לפיקוח 836 (הכוללת משכורת בפועל במוצע של 12 חודשים אחרונים, סך קצבאות, הפקדות מזומן והפקדות שיקים).

** תיק הנכסים הפיננסיים המקושר לחשבון, כגון: פקדונות כספיים (לרבות יתרות עו"ש), תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים.

התפלגות לפי התקופה הממוצעת שנותרה לפירעון (לפי המועד הסופי לפירעון ההלוואה)

סיכון אשראי מאזני			תקופה לפירעון
31 בדצמבר 2019	31 במרס 2019	31 במרס 2020	
במיליוני ש"ח			
1,014.8	917.5	936.7	עד שנה
539.8	488.4	545.8	משנה ועד שלוש שנים
973.6	852.6	1,006.3	משלוש שנים ועד חמש שנים
715.2	677.9	710.9	מחמש שנים ועד שבע שנים
891.6	902.7	867.6	מעל שבע שנים
4,135.0	3,839.1	4,067.3	סך הכל

התפלגות לפי גודל האשראי של הלווה*

31 במרס 2019			31 במרס 2020			תחום אשראי ללווה באלפי ש"ח
סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
335.0	252.7	82.3	340.7	255.2	85.5	עד 10
184.5	133.7	50.8	183.1	135.6	47.5	מ-10 עד 20
470.7	278.4	192.3	472.3	287.9	184.4	מ-20 עד 40
1,080.3	496.2	584.1	1,113.6	529.7	583.9	מ-40 עד 80
1,736.6	425.4	1,311.2	1,878.6	486.6	1,392.0	מ-80 עד 150
1,722.7	238.4	1,484.3	1,895.7	287.8	1,607.9	מ-150 עד 300
150.1	16.0	134.1	190.1	24.0	166.1	מעל 300
5,679.9	1,840.8	3,839.1	6,074.1	2,006.8	4,067.3	סך הכל

31 בדצמבר 2019			תחום אשראי ללווה באלפי ש"ח
סיכון אשראי כולל**	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	
במיליוני ש"ח			
351.6	253.3	98.3	עד 10
182.9	130.5	52.4	מ-10 עד 20
473.3	274.6	198.7	מ-20 עד 40
1,105.9	497.9	608.0	מ-40 עד 80
1,871.1	451.6	1,419.5	מ-80 עד 150
1,851.5	256.3	1,595.2	מ-150 עד 300
183.1	20.2	162.9	מעל 300
6,019.4	1,844.4	4,135.0	סך הכל

* הגדרת לווה - בהתאם להגדרות הוראת ניהול בנקאי תקין 313.
** סיכון אשראי כולל - למעט חבות בנין נגזרים.

התפלגות לפי סוג ומידת החשיפה לגידול משמעותי בתשלומים

31 בדצמבר 2019	31 במרס 2019	31 במרס 2020	
סיכון אשראי מאזני			
במיליוני ש"ח			
353.3	333.3	343.6	סוג האשראי עו"ש
586.2	462.8	515.1	כרטיסי אשראי
3,108.2	2,959.3	3,122.3	אשראי בריבית משתנה
87.3	83.7	86.3	אשראי בריבית קבועה
4,135.0	3,839.1	4,067.3	סך הכל

ביטחונות

31 במרס 2019		31 במרס 2020			
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	תחום אשראי ללווה	
במיליוני ש"ח					
197.0	11.7	183.6	3.6	180.0	סך אשראי המגובה בביטחונות*
98.0	2.8	98.7	2.9	95.8	* מזה: בטחונות לא נזילים
99.0	8.9	90.1	84.9	84.2	בטחונות נזילים

31 בדצמבר 2019			
סיכון אשראי כולל	סיכון אשראי חוץ מאזני	סיכון אשראי מאזני	תחום אשראי ללווה
במיליוני ש"ח			
186.2	3.4	182.8	סך אשראי המגובה בביטחונות*
99.6	2.6	97.0	* מזה: בטחונות לא נזילים
86.6	0.8	85.8	בטחונות נזילים

תיאור הפעילות

א. חיתום האשראי למשקי בית

חיתום האשראי הצרכני מבוצע בהתחשב בפרמטרים אישיים של הלקוח ומשקף נכונות מידתית לנטילת סיכוני אשראי. תפיסה זו משתקפת היטב במגבלות כמותיות ואיכותיות וכן באמצעות מגוון רחב של נוהלי אשראי, תהליכי עבודה מובנים ותהליכי בקרה הדוקים בקווי הבקרה השונים.

הבנק נותן מענה לצרכי האשראי של הלקוח בהתאם ליכולת החזר ודירוג האשראי. כמו כן מציע אשראי ללקוחותיו באופן יזום על בסיס ניטור מאפייני הסיכון של הלקוח ואיתור צרכיו. בתהליך החיתום נבחנים מספר קריטריונים אשר מהווים כלי תומך החלטה, בין היתר, חוסנו הפיננסי, התנהלותו בחשבון, מטרת האשראי, פעילות הלקוח בבנק, דירוג סיכון האשראי, כושר החזר, תמהיל האשראי הכולל בחשבון והתאמתו לצרכי הלקוח וכל מידע נוסף אשר בידו לסייע בתהליך החיתום. תהליך זה מושתת על ערכי הוגנות ושקיפות כלפי הלקוח.

ב. אופן פיקוח ומעקב על מאפייני הסיכון

לבנק ועובדיו התמחות ומיומנות גבוהה בתחום אשראי קמעונאי מתוקף ניסיונו רב השנים באשראי למשקי הבית. הבנק מכשיר את עובדיו ברמת מיומנות מקצועית גבוהה בתחום האשראי ובעל מערכות ממוחשבות תומכות החלטה, בקרה ומעקב לאיתור מוקדם של לווים בפיגור או תסמינים שליליים.

הבנק מגדר את עצמו בנטילת סיכונים אשראי, בין היתר, באמצעות פיזור הסיכון בין הלקוחות. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים בבנק באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת. הבקרות בנושא האשראי הצרכני מבוצעות באמצעות שלושת קווי ההגנה. במסגרת הבקרות המבוצעות על ידי הקו הראשון: מעקב אחר חריגה ממסגרת עו"ש וחח"ד, בדיקת אשראי בפיגור ובקרה אחר התפתחות האשראי הצרכני הבעייתי בסניפים, בקו השני קיימות מגוון בקרות, כאשר עיקרן נועדו לבחון את ההתנהלות הפיננסית בחשבונות ולאחר סימנים להתדרדרות במצב החוב. סימני התדרדרות יכולים לנבוע מירידה במחזורי פעילות, חריגות ממסגרות מאושרות וכדומה. בנוסף, הבנק משתמש במערכות ממוכנות תומכות כגון מערכת לאיתור וטיפול בחובות בעלי סממנים בעייתיים ומערכת סטטיסטית לניבוי כשל אשראי. הקו השלישי, מערך הביקורת הפנימית, אחראי לביצוע ביקורת בלתי תלויה על ניהול הסיכון, מסגרת העבודה והבקרות לניטור סיכונים אשראי צרכני, לרבות פעילויות קווי ההגנה הראשון והשני לניטור סיכון זה.

סיכון שוק

סיכון שוק (סיכון פיננסי) הינו סיכון קיים או עתידי להפסד או לירידת ערך הנובע משינוי בשווי הכלכלי של מכשיר פיננסי, תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים. ובכללם סיכון ריבית, סיכון מטבע, סיכון אינפלציה, סיכון מחיר מניית וסיכון תנודתיות.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

ירידות השערים בבורסות והשינוי במרווחי אגרות החוב יוצרות השפעה לרעה על שווי הנכסים הסחירים של הבנק.

במהלך הרבעון, חלה ירידה של כ- 6.7 מיליוני ש"ח בשווי תיק אגרות החוב הזמין למכירה. נציין, כי במהלך חודש אפריל חלה התאוששות בשווקים הפיננסיים אשר מיתנה את השפעת הירידות על תיק ניירות הערך.

לא ניתן להעריך בשלב זה את מלוא השפעות האירוע והיקפן על הבנק, וזאת בשל אי ודאות בקשר עם משך אירוע התפשטות הנגיף, צעדים שינקטו לעצירת התפשטותו, עוצמתם וכן אי ודאות באשר להשפעות הנגזרות על הפעילות המשקית, מגמות בשוקי ההון וצעדים פיננסיים שונים שינקטו על-ידי ממשלות, בנקים מרכזיים ורגולטורים בנושא.

המתודולוגיה לאמידת החשיפה לסיכונים השוק

הבנק עושה שימוש במספר כלים ומודלים מקובלים לצורך ניהול החשיפה לסיכונים השוק באמצעים, הכוללים גם את הערך בסיכון (VAR) וגם הפעלת תרחישי קיצון Stress Tests, כלי ניהול ובקרת חשיפות ריבית כגון: מח"מ, שווי הוגן, מבחני רגישות לשינויים בעקום הריבית.

החשיפה בריבית

סיכון הריבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית, המשפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירי חוץ מאזניים, מכיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (ובמקרים מסוימים התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הריבית. צורותיו העיקריות של סיכון הריבית שאליו נחשף הבנק כוללות: סיכון תמחור מחדש, סיכון עקום התשואה וסיכון בסיס. סיכון הריבית, לכלל התיק, הינו אחד הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח. הבנק מנהל את סיכונים הריבית בהתאם להוראת בנק ישראל בנושא ניהול סיכון הריבית (הוראה 333), בדגש על סיכון הריבית בתיק הבנקאי. נקבעה מדיניות בנושא ניהול סיכון הריבית בהתאם להוראות.

ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים
להלן מידע על נכסים והתחייבויות החשופים לשינויים בריבית על פי שווים ההוגן, כולל ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים תיאורטיים בשיעור הריבית על שווים ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק, למעט פריטים לא כספיים, על פי כללים חשבונאיים:

להלן פרטים על השפעת שינויים בריבית על השווי ההוגן של עודף הנכסים במגזר, על הכנסות הריבית נטו ועל הכנסות המימון שאינן מריבית:

1. שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים פוטנציאליים בשיעורי הריבית):

31 במרס 2019			31 במרס 2020			
סך הכל	מט"ח	שקל	סך הכל	מט"ח	שקל	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
635.8	(0.6)	636.4	641.9	(4.1)	646.0	שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾
635.8	(13.0)	648.8	641.1	(27.5)	668.6	מזה: תיק בנקאי

31 בדצמבר 2019			
סך הכל	מט"ח	שקל	
במיליוני ש"ח			
638.8	(3.9)	642.7	שווי הוגן נטו מותאם ⁽¹⁾
639.1	(11.7)	650.8	מזה: תיק בנקאי

(1) פירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן המותאם של המכשירים הפיננסיים, ראה באור 15 לדוחות הכספיים.

2. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו מותאם⁽¹⁾ של הבנק:

31 במרס 2019			31 במרס 2020			
סך הכל	מט"ח	שקל ⁽⁵⁾	סך הכל	מט"ח	שקל ⁽⁵⁾	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
						שינויים מקבילים
40.2	(1.1)	41.3	30.7	-	30.7	עלייה במקביל של 1%
39.3	(2.0)	41.3	30.7	-	30.7	מזה: תיק בנקאי
(58.8)	(1.5)	(57.3)	(35.9)	0.4	(36.3)	ירידה במקביל של 1%
(57.9)	(0.6)	(57.3)	(35.8)	0.4	(36.2)	מזה: תיק בנקאי
						שינויים לא מקבילים
16.8	(1.5)	18.3	18.1	1.1	17.0	התללה ⁽²⁾
(8.6)	(0.4)	(8.2)	(10.0)	(0.7)	(9.3)	השטחה ⁽³⁾
7.1	(3.4)	10.5	5.3	(0.7)	6.0	עליית ריבית בטווח הקצר
(7.8)	3.2	(11.0)	(4.2)	1.1	(5.3)	ירידת ריבית בטווח הקצר

31 בדצמבר 2019			
סך הכל	מט"ח	שקל ⁽⁵⁾	
במיליוני ש"ח			
			שינויים מקבילים
36.7	(0.8)	37.5	עלייה במקביל של 1%
36.8	(0.8)	37.6	מזה: תיק בנקאי
(42.3)	0.9	(43.2)	ירידה במקביל של 1%
(42.2)	0.9	(43.1)	מזה: תיק בנקאי
			שינויים לא מקבילים
17.9	0.8	17.1	התלה ⁽²⁾
(9.4)	(0.9)	(8.5)	השטחה ⁽³⁾
7.4	(1.1)	8.5	עליית ריבית בטווח הקצר
(6.8)	1.2	(8.0)	ירידת ריבית בטווח הקצר

בטבלה זו מוצג השווי ההוגן נטו המותאם של כל המכשירים הפיננסיים, בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

3. השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית

31 במרס 2019			31 במרס 2020			
סך הכל ⁽⁴⁾	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית ⁽⁶⁾	סך הכל ⁽⁴⁾	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית ⁽⁶⁾	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
						שינויים מקבילים
26.8	0.2	26.6	32.3	0.3	32.0	עלייה במקביל של 1%
26.6	-	26.6	32.0	-	32.0	מזה: תיק בנקאי
(49.8)	(0.2)	(49.6)	(60.6)	(0.3)	(60.3)	ירידה במקביל של 1%
(49.6)	-	(49.6)	(60.3)	-	(60.3)	מזה: תיק בנקאי

31 בדצמבר 2019			
סך הכל ⁽⁴⁾	הכנסות מימון שאינן מריבית	הכנסות ריבית ⁽⁶⁾	
במיליוני ש"ח			
			שינויים מקבילים
29.4	0.2	29.2	עלייה במקביל של 1%
29.2	0.2	29.2	מזה: תיק בנקאי
(54.9)	(0.2)	(54.7)	ירידה במקביל של 1%
(54.7)	(0.2)	(54.7)	מזה: תיק בנקאי

הערות:

- (1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פקדונות לפי דרישה.
- (2) התללה - ירידה בריבית בטווח הקצר ועליה בריבית בטווח הארוך.
- (3) השטחה - עליה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.
- (4) לאחר השפעות מקזזות.
- (5) בתרחישי ירידת ריבית במגזר המדד נלקחת בחישוב סביבת ריבית שלילית.
- (6) בתרחיש ירידת ריבית המשקפים ריבית שלילית, חושבה השפעת התרחיש על ההכנסות נטו מריבית, בהתאם להנחות שונות.

גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור

ביום 13 בפברואר 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור" וזאת על רקע הנחיות הגילוי של ה-SEC בדבר הפסקת שימוש בליבור (LIBOR), המבהירות בין היתר את הגילוי הנדרש בנושא. הנחיות הגילוי כאמור פורסמו על רקע הסיכון לחוסר ודאות בנוגע לאופן הפרשנות של חוזים הצמודים לליבור, במצב שבו החל משנת 2021 לא יפורסם יותר ליבור, או שיקבע כי הליבור אינו מייצג יותר את שיעורי הריבית הרלוונטיים.

בהתאם לפרסום של הרשות להתנהלות פיננסית בבריטניה (FCA) מחודש יולי 2017, צפויה המערכת הפיננסית העולמית להפסיק את השימוש בליבור באופן הדרגתי עד סוף שנת 2021. בהמשך להחלטה זו, הוקמו צוותי עבודה שונים ברחבי העולם לצורך קביעת מדדי ריבית חלופיים לריביות הליבור עבור כל אחד מחמשת המטבעות הבאים: דולר ארה"ב, לירה שטרלינג, אירו, פרנק שוויצרי ויין יפני. החלופות שנבחנו על ידי צוותי העבודה כוללות בין היתר את ריביות ה-SOFR (Secured Overnight Financing Rate); ה-SONIA (Sterling Overnight Index Average); ה-ESTER (Euro Short-Term Rate); ה-SARON (Swiss Average Rate Overnight); ה-TONA (Tokyo Overnight Average Rate).

להפסקת השימוש בליבור ומעבר למדדי ריבית חלופיים צפויות להיות השלכות רוחביות על הבנק כגון השלכות כלכליות, תפעוליות וחשבונאיות.

לעניין זה, בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, הובהר כי על רקע הסיכון לחוסר ודאות בנוגע לפרשנות של חוזים הצמודים לליבור, נדרש לכלול גילוי בדבר היערכות להפסקת השימוש בליבור במקרים בהם קיימת חשיפה מהותית להפסקת השימוש בליבור החל מהדוחות לציבור ליום 31 בדצמבר 2019.

הבנק החל בתהליך בחינת ההשפעה הצפויה של הפסקת פרסום הליבור, לרבות בחינה של חלופות אפשריות בכל אחת מהמטבעות המפורטים לעיל, השלכות פיננסיות שעשויות להיגרם מהמעבר לשימוש במטבעות הנ"ל והיערכות הנדרשת הן בפן העסקי והן בפן ניהול הסיכונים של החשיפות החדשות.

יחד עם זאת, לאור השלב המוקדם של הפרויקט, בשלב זה לא ניתן להעריך באופן חד משמעי את מידת ההשפעה של הפסקת השימוש בליבור על הבנק.

נכון למועד הדיווח ובהתאם להערכות שביצע הבנק, לא קיימת לבנק חשיפה מאזנית מהותית בחוזים הנמשכים מעבר לשנת 2021 המתייחסים לליבור.

חשיפה לריבית הליבור במסגרת פעילות בנגזרים המעוגנת תחת הסדרי ISDA ותחת הסדרים אחרים אינה מהותית.

סיכונים עיקריים והיערכות הבנק אליהם

הפסקת השימוש בליבור והמעבר למדדי ריבית חלופיים יוצרים לבנק סיכונים שונים כגון: סיכון פיננסי, סיכון מודל, סיכון משפטי, סיכון רגולטורי ופיקוחי, סיכון טכנולוגי וסיכון עסקי. הבנק זיהה את הסיכונים באמצעות, בין היתר, מיפוי של כל החוזים והחשיפות הרלוונטיות.

נכון למועד פרסום הדוח, הוחל בהיערכות לניהול והפחתת הסיכונים שזוהו והקשורים להפסקת השימוש בליבור. כחלק מהיערכות, חברת האם הקימה צוות ייעודי שמטרתו, בין היתר, לפתח תהליכי עבודה לצורך זיהוי הסיכונים, הערכת היקף הסיכון, בחינת ההשפעות של כל סיכון, הצעת חלופות לאופן הפחתת הסיכונים, ניטור של הסיכונים וההשפעות הקשורות אליהם והעברת עדכונים שוטפים להנהלה ולדירקטוריון.

בשלב זה מופו הסיכונים הבאים:

- **סיכון פיננסי** - ירידה ברווחיות ו/או גידול בעלויות הנובעים, בין היתר: מהכרה בהפסדים במכשירים פיננסיים המוחזקים על ידי הבנק עקב ביטול חוזים; מערעורים של הלקוחות על קביעת תשלומי הריבית שלהם; מירידה במספר הפעולות ובמחזורי העסקאות הנעשות על ידי הלקוחות; מפתחת פוזיציות חשיפה לריבית והצורך בהתאמת תהליך ניהול הנכסים וההתחייבויות בבנק.
- **סיכון מודל** - בניית מתודולוגיית מחירי העברה המותאמת למעבר למדדי הריבית החלופיים; ביצוע תמחור מוצרים חדש.
- **סיכון משפטי** - ביצוע שינויים לחוזים קיימים וניסוח חוזים חדשים המותאמים להפסקת השימוש בליבור ולסביבה הכלכלית החדשה.
- **סיכון רגולטורי ופיקוחי** - הטמעה של מדיניות, נהלים, חלוקת אחריות.
- **סיכון טכנולוגי** - ביצוע עדכונים לבסיסי המידע ומערכות המידע, לרבות התאמתם לצורך שימוש במוצרים הישנים ובמוצרים החדשים.
- **סיכון עסקי** - כולל בעיקר את סיכון הבסיס (basis) שיווצר כתוצאה משוני במנגנוני ה-fallback בין המוצרים השונים (כגון, פיקדונות לעומת נגזרים).

השלכות חשבונאיות

- להפסקת השימוש בליבור והמעבר למדדי ריבית חלופיים צפויות להיות השפעות חשבונאיות שונות במספר תחומים, אשר הינם, בין היתר:
- **חשבונאות גידור** - ההשפעות העיקריות הצפויות בחשבונאות הגידור הינן, בין היתר: הבנק יידרש לבצע בחינה האם לאור המעבר למדד ריבית חלופי לא צפוי (probable) יתקיימו התנאים לישום חשבונאות גידור.
 - **שיעורי היוון** - מעבר למדדי ריבית חלופיים עשוי להביא לשינויים בשיעורי היוון המשמשים כנתון (input) במודלים שונים לצורך הערכה (valuation) של נכסים והתחייבויות שונים כגון, מכשירים פיננסיים, חכירות, נגזרים, ירידות ערך לנכסים לא פיננסיים.

החשיפה בבסיס

החשיפה בבסיס בפועל

להלן תיאור חשיפת ההון הפנוי⁽¹⁾ (במיליוני ש"ח):

% מההון הפנוי ליום		חשיפת ההון הפנוי		
ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 31 במרס 2020	ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 31 במרס 2020	
88.38%	85.42%	643.2	598.0	לא צמוד
11.11%	14.72%	80.9	103.1	צמוד מדד
0.51%	(0.14%)	3.7	(1.0)	מט"ח וצמוד מט"ח

(1) הון עצמי בניכוי נכסים שאינם כספיים ובתוספת הפרשה להפסדי אשראי קבוצתי בניכוי מס נדחה.

רגישות ההון לשינויים בשער החליפין

הבנק פועל בשוקי המטבע באמצעות עסקאות ספוט, פורוורד ובאמצעות אופציות הן עבור עצמו והן עבור לקוחותיו. הבנק פועל במטבעות הסחירים בעולם וסך החשיפה המטבעית נטו של הבנק נמוכה. להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים בשערי החליפין של מטבעות החוץ העיקריים, נכון ליום 31 במרס 2019 (במיליוני ש"ח). המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוף מאזניים.

ליום 31 במרס 2020		אחוז שינוי בשער החליפין (2)
אירו	דולר	
0.1	0.1	ירידה של 5%
0.1	0.2	ירידה של 10%
(0.1)	(0.1)	עליה של 5% (1)
(0.1)	(0.2)	עליה של 10% (1)

הערות:

- (1) השפעה זו חושבה על-פי השינוי הצפוי בפוזיציות הכלכליות המנוהלות במטבעות השונים, בהינתן התרחישים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.
- (2) תרחיש עליה פירושו התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל.
- (3) הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין על השווי ההוגן לאחר השפעת המס.
- (4) לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות יש השפעה זניחה על רווחי הבנק.

רגישות ההון לשינויים במדד

הבנק פועל בשוק המדד באמצעות מתן שימושים, כגון הלוואות ורכישת אגרות חוב וכן באמצעות גיוס מקורות צמודי מדד. להלן תיאור רגישות הון הבנק לשינויים תיאורטיים במדד, נכון ליום 31 במרס 2020. המדידה מתייחסת להשפעת השינויים על ההון וכוללת את הפעילות במכשירים מאזניים וחוף מאזניים.

במיליוני ש"ח	אחוז שינוי במדד
8.3	ירידה של 3%
(5.5)	עלייה של 3%

ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2019	ליום 31 במרס 2020	
		עסקאות גידור
86.5	104.8	חוזי ריבית
		עסקאות ALM אחרות
20.1	20.6	חוזי ריבית
45.5	79.0	חוזי מטבע חוץ
21.3	40.6	חוזים בגין מניות
173.4	245.0	סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים

סיכון נזילות

סיכון הנזילות הינו סיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל משיכות בלתי צפויות של פיקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי ואי ודאות לגבי זמינות המקורות והתחייבויות בלתי צפויות אחרות, לרבות ירידה חדה בשווי הנכסים הנזילים שעומדים לרשות הבנק. התממשות הסיכון עלולה לגרום לבנק מחסור באמצעים נזילים אשר בגינו יאלץ הבנק לממש נכסים במחירים הנמוכים ממחירי שוק ו/או לגייס מקורות במחיר הגבוה ממחיר שוק ובמקרי קיצון אף להוות סכנה ליציבותו של הבנק.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

התפשטות משבר הקורונה הביאה בתגובה, למהלכי הפחתות ריבית לזמן קצר על ידי בנקים ונקיטה במגוון צעדי הרחבה ואספקת נזילות לשווקים. מתחילת זיהוי משבר הקורונה הבנק שמר על יתרות נזילות במט"ח ובשקלים גבוהות ממצב עסקים רגיל וכן נשמר יחס כיסוי הנזילות גבוה מעבר למגבלות הרגולטוריות והפנימיות בכל המגזרים הבנק המשיך לשמור על יחס נזילות גבוה שעמד ברבעון בממוצע על 209%.

למידע בדבר יחס כיסוי הנזילות ראה ביאור 9 לתמצית דוחות כספיים.

מצב הנזילות והרכב הנכסים וההתחייבויות

עיקר הנכסים הנזילים בבנק, הכוללים מזומנים, פקדונות בבנק ישראל (עו"ש ופקדונות מוניטריים), פקדונות בבנקים וניירות ערך נזילים, הסתכמה ליום 31 במרס 2020 ב-3.7 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-2.9 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2019. מזה, יתרת המזומנים, פקדונות בבנק ישראל והפקדונות בבנקים הסתכמה ב-3.3 מיליארד ש"ח, וכ-0.4 מיליארד ש"ח הושקעו בניירות ערך, בעיקר באגרות חוב של ממשלת ישראל. יחס פקדונות הציבור לאשראי לציבור ליום 31 במרס 2020, עומד על 153.5%, בהשוואה ל-137.7% ב-31 בדצמבר 2019.

בסוף מרס 2020 הסתכמו פקדונות הציבור ופקדונות מבנקים בכ-8.0 מיליארד ש"ח, לעומת 7.3 מיליארד בסוף שנת 2019. הרכב הנכסים וההתחייבויות של הבנק מצביע על נזילות גבוהה. זאת כתוצאה ממדיניות לגיוס מקורות מגוונים ויציבים, תוך דגש על העדפת גיוס מקורות לטווחי זמן ארוכים, ממגוון של מגזרי לקוחות.

הבנק מנטר את היקף וריכוזיות המקורות ע"פ קריטריונים שונים, כגון: לפי גודל ומח"מ באופן שוטף, ומציב יעדים ומגבלות להיקף הפקדונות הגדולים ולתמהיל המקורות בכלל.

במגזר צמוד המדד, הן המקורות והן השימושים פרוסים לטווח בינוני. במגזר השקלי הלא צמוד, ובמגזר מטבע החוץ, לבנק מקורות במח"מ חוזי קצר-בינוני, אשר הבנק צופה כי יישארו לאורך זמן. השימושים במגזרים אלו הינם לטווח קצר-בינוני. שינוי קל במדד לא משפיע מהותית על חשיפות הבנק. ככלל, חשיפות המטבע של הבנק הינן נמוכות (ראה פרק סיכוני שוק), כאשר הבנק מנהל את חשיפות ההצמדה בשוטף.

יתרת סך פקדונות הציבור של שלוש קבוצות המפקידים הגדולות:

ליום 31 במרס 2020	ליום 31 בדצמבר 2019	
מיליוני ש"ח		
309.3	298.4	1
66.6	51.8	2
59.2	46.7	3

סיכונים אחרים

למידע אודות סיכונים אחרים, בין היתר, הסיכונים התפעוליים ואופן ניהולם (ובכלל זה המשכיות עסקית, אבטחת מידע ואירועי סייבר), סיכון ציות, סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור (ובכלל זה סיכונים חוצי גבולות - Cross Border), סיכון מימון, סיכון משפטי, סיכון מוניטין וסיכון אסטרטגיה - ראה פרק סקירת הסיכונים שפורסם בדוחות הכספיים לשנת 2019 ודוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

דיון בגורמי סיכון

לדיון בגורמי הסיכון ראה דוח הסיכונים לשנת 2019 ופרק סקירת הסיכונים בדוחות הכספיים לשנת 2019. לא היו שינויים בטבלת גורמי הסיכון במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 לעומת הטבלה שפורסמה בדוחות הכספיים לשנת 2019.

**מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקרות
ונהלים**

56 מדיניות חשבונאית ואומדנים בנושאים קריטיים

56 בקרות ונהלים

מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

האומדנים וההערכות בנושאי המדיניות החשבונאית הקריטית, נעשו על פי מיטב ידיעתם ושיקול דעתם של הגורמים המקצועיים שעסקו בהכנתם, והם יושמו באופן נאות בדוחות הכספיים של הבנק. סקירה של התחומים המהותיים שלדעת הנהלת הבנק בהם קיימת מדיניות חשבונאית קריטית, מפורטת בדוח הדירקטוריון לשנת 2019 ולא חל בה שינוי.

בקורות ונהלים

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309 שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוחות הכספיים לשנה שהסתיימה ב-31 בדצמבר 2008. ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם Sarbanes-Oxley Act שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב בין היתר ע"י ה-PCAOB. לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, כל אחד בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את אפקטיביות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק וחשב הבנק - החשבונאי הראשי, הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע, שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים, ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון המסתיים ב-31 במרס 2020 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

גבריאל טייטל
מנהל כללי

אילן בצרי
יו"ר הדירקטוריון

27 במאי 2020

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, גבריאל טייטל, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2020 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
 - (א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הראשון שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

הצהרה (CERTIFICATION)

אני, אלון שפירא, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מסד בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2020 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹. וכן:
 - (א) קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הראשון שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

¹ כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון".

תמצית דוחות כספיים ביניים

60	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
61	תמצית דוח רווח והפסד
62	תמצית דוח על הרווח הכולל
63	תמצית מאזן
64	תמצית דוח על השינויים בהון
65	תמצית דוח על תזרימי המזומנים
67	באורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מסד בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק מסד בע"מ (להלן - "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרס 2020 ואת הדוח ביניים התמציתי המאוחד על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרים המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה (ישראל) 2410 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופת ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סומך חייקין
רואי חשבון

27 במאי 2020

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2019	2020	באור
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
257.0	58.7	59.2	(2)
11.2	(0.1)	(1.9)	(2)
245.8	58.8	61.1	
10.7	1.0	8.1	(6),(13)
235.1	57.8	53.0	
3.0	0.4	0.2	(3)
83.8	20.9	21.5	
0.4	0.1	0.1	
87.2	21.4	21.8	
102.0	26.0	24.2	
27.5	7.0	6.7	
70.7	17.3	15.3	
200.2	50.3	46.2	
122.1	28.9	28.6	
44.4	10.3	10.5	
77.7	18.6	18.1	
0.52	0.12	0.12	

א. שפירא
סגן מנהל כללי, חשב הבנק
חשבונאי ראשי

ג. טייטל
מנהל כללי

א. בצרי
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 27 במאי 2020

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2019 (מבוקר)	2019 (בלתי מבוקר)	
77.7	18.6	18.1	רווח נקי
			רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים:
			התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן
2.8	3.5	(6.7)	נטו
(10.0)	0.1	5.7	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים(1)
(7.2)	3.6	(1.0)	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים
2.5	(1.2)	0.4	השפעת המס המתייחס
(4.7)	2.4	(0.6)	רווח (הפסד) כולל אחר, לאחר מיסים
73.0	21.0	17.5	הרווח הכולל

(1) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף תקופה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

ראה גם באור 4 בדבר "רווח כולל אחר מצטבר".

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזן מאוחד ליום 31 במרס

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)	31 במרס 2019 (בלתי מבוקר)	31 במרס 2020 (בלתי מבוקר)	באור	
נכסים				
2,675.7	2,481.5	3,278.7		מזומנים ופקדונות בבנקים
258.8	537.2	388.7	(5)	ניירות ערך (1),(3)
5,116.2	4,783.1	5,069.7	(13),(6)	אשראי לציבור
(59.8)	(55.1)	(65.3)	(13),(6)	הפרשה להפסדי אשראי
5,056.4	4,728.0	5,004.4		אשראי לציבור, נטו
624.3	620.6	621.2	(7)	אשראי לממשלה
32.6	34.9	31.9		בניינים וציוד
0.5	1.1	1.8	(11)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
45.6	42.0	93.3		נכסים אחרים(3)
8,693.9	8,445.3	9,420.0		סך כל הנכסים
התחייבויות והון				
6,961.9	6,811.7	7,686.6	(8)	פקדונות הציבור
349.2	364.8	347.2		פקדונות מבנקים
4.7	3.7	7.6	(11)	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
651.9	590.9	634.9		התחייבויות אחרות (2)
7,967.7	7,771.1	8,676.3		סך כל ההתחייבויות
726.2	674.2	743.7		הון
8,693.9	8,445.3	9,420.0		סך כל ההתחייבויות וההון

- (1) לפרטים על ניירות ערך הנמדדים לפי שווי הוגן ראה באור 15 ב-פריטים הנמדדים בשווי הוגן, להלן.
 (2) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך של 2.7 מיליוני ש"ח, 2.4 מיליוני ש"ח ו-2.5 מיליוני ש"ח, ב-31.3.2020, ב-31.3.19 וב-31.12.19, בהתאמה.
 (3) מזה: נמדד בשווי הוגן בסך של 384.0 מיליוני ש"ח (31.12.19 - 254.0 מיליוני ש"ח).

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח על השינויים בהון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. דוח על השינויים בהון לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרס לשנת 2020 ו- 2019 (בלתי מבוקר)

סך הכל	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר	סה"כ הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרן הון מהטבה שנתקבלה מבעל שליטה	פרמיה על המניות	התחייבויות צמיתות	הון המניות הנפרע	
יתרה ליום 1 בינואר								
726.2	709.0	(10.1)	27.3	0.7	2.7	9.6	14.3	2020
18.1	18.1							רווח נקי בתקופה
(0.6)		(0.6)						הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
יתרה ליום 31 במרס								
743.7	727.1	(10.7)	27.3	0.7	2.7	9.6	14.3	2020
יתרה ליום 1 בינואר								
653.2	631.3	(5.4)	27.3	0.7	2.7	9.6	14.3	2019
18.6	18.6							רווח נקי בתקופה
2.4		2.4						רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
יתרה ליום 31 במרס								
674.2	649.9	(3.0)	27.3	0.7	2.7	9.6	14.3	2019

ב. דוח על השינויים בהון לשנת 2019 (מבוקר)

סך הכל	עודפים	רווח כולל אחר מצטבר	סה"כ הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרן הון מהטבה שנתקבלה מבעל שליטה	פרמיה על המניות	התחייבויות צמיתות	הון המניות הנפרע	
יתרה ליום 31 בדצמבר								
653.2	631.3	(5.4)	27.3	0.7	2.7	9.6	14.3	2018
77.7	77.7							רווח נקי בשנת החשבון
(4.7)		(4.7)						הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
יתרה ליום 31 בדצמבר								
726.2	709.0	(10.1)	27.3	0.7	2.7	9.6	14.3	2019

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ב- 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ב- 31 במרס		
2019	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
			תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
77.7	18.6	18.1	רווח נקי לתקופה
			התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:
4.1	1.0	1.0	פחת על בניינים וציוד
10.7	1.0	8.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(3.7)	(0.7)	(0.3)	רווח ממכירות אגרות חוב זמינות למכירה
(1.0)	(0.7)	(1.4)	מיסים נדחים, נטו
4.9	7.5	5.8	שינוי בהפרשות ובהתחייבויות לעובדים
15.7	12.7	0.7	הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון
4.8	2.7	(0.8)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים
			שינוי נטו בנכסים שוטפים:
0.3	(0.3)	(1.3)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(1.2)	(1.3)	(48.2)	נכסים אחרים
			שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:
2.4	1.4	2.9	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
25.9	25.8	(41.2)	התחייבויות אחרות
140.6	67.7	(56.6)	מזומנים נטו מפעילות שוטפת

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ב- 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ב-31 במרס		
2019	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
			תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
42.8	17.4	(127.6)	שינוי נטו בפקדונות בבנקים
(376.0)	(91.6)	70.3	שינוי נטו באשראי לציבור
(1.9)	1.8	3.1	שינוי נטו באשראי לממשלה
(148.5)	(16.1)	(170.8)	רכישת אגרות חוב זמינות למכירה
513.1	110.2	30.2	תמורה ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה
8.8	1.6	3.6	תמורה מפדיון אגרות חוב זמינות למכירה
(0.8)	-	(0.3)	רכישת בניינים וציוד
37.5	23.3	(191.5)	מזומנים נטו מפעילות השקעה
			תזרימי מזומנים מפעילות מימון
(16.5)	(0.9)	(2.0)	שינוי נטו בפקדונות מבנקים
288.9	138.7	724.7	שינוי נטו בפקדונות הציבור
272.4	137.8	722.7	מזומנים נטו מפעילות מימון
450.5	228.8	474.6	גידול (קיטון) במזומנים
892.9	892.9	1,338.6	יתרת מזומנים לתחילת תקופה
(4.8)	(2.7)	0.8	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
1,338.6	1,119.0	1,814.0	יתרת מזומנים לסוף תקופה
			ריבית ומיסים ששולמו /או התקבלו
278.5	72.7	66.1	ריבית שהתקבלה
19.7	2.7	3.3	ריבית ששולמה
62.0	12.2	13.6	מיסים על הכנסה ששולמו
3.0	1.2	0.7	מיסים על הכנסה שהתקבלו

הבאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

באורים לתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

באור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

בנק מסד הינו תאגיד בישראל הנמצא בבעלות של הבנק הבינלאומי הראשון בע"מ, בעל השליטה בבנק (51%) ושל מסד אחזקות בע"מ (49%). תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 והבאורים הנלווים להם (להלן: "הדוחות השנתיים"). המדיניות החשבונאית של הבנק בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שישומה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיף ד' להלן. בהתאם להוראות המפקח על הבנקים פרסום הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 27 במאי 2020.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

ג. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. שיקול הדעת והאומדנים של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הבנק וההנחיות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אילו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2020 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות חדשות בנושאים המפורטים להלן:

1. דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות;
2. עדכון תקינה 04-2020 בקודיפיקציה בדבר הקלות בנין השפעות רפורמת ריביות הייחוס על הדיווח הכספי;
3. דגשים פיקוחיים לגבי טיפול חשבונאי בחובות ודיווח לציבור לאור משבר נגיף הקורונה.

להלן תיאור מהות השינויים שנגקטו במדיניות החשבונאית בתמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה ותיאור של אופן והשפעת היישום לראשונה, ככל שהייתה:

(1) דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב

בנושא חכירות

ביום 1 ביולי 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות, אשר מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא חכירות ובין היתר, את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בנושא 842 בקודיפיקציה בדבר "חכירות". תמצית עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום נושא 842 בקודיפיקציה כאמור בחוזר, הינם בין היתר: תאגידים בנקאיים שחוכרים נכסים לתקופה שעולה על 12 חודשים, יכירו בהם במאזן, גם אם החכירה מסוגת כחכירה תפעולית; בעסקאות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס זכות שימוש (Right of Use) שמשקף את הזכות של התאגיד להשתמש בנכס החכור, ומנגד תירשם התחייבות בגין חכירה תפעולית; וכן עסקאות שבהן תאגיד בנקאי מוכר נכס וחוכר אותו בחזרה יוכלו במצבים מסוימים להיחשב כעסקאות מכירה חשבונאית, בכפוף לכך שמתקיימים תנאים מסוימים שפורטו בנושא 842 בקודיפיקציה.

ההוראות החדשות יושמו החל מיום 1 בינואר 2020 בדרך של יישום למפרע מתואם.

בעת היישום לראשונה, תאגיד בנקאי יפעל בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב באותם נושאים, בשינויים המתחייבים. האמור כולל תיקון למפרע של מספרי השוואה, אם הדבר נדרש בהתאם לנושאים אלה.

הבנק אימץ את ההוראות החדשות החל מיום 1 בינואר 2020 באופן של יישום למפרע מתואם במועד היישום לראשונה וללא הצגה מחדש של מספרי השוואה.

בהתאם להוראות החדשות, עבור הסכמים שבהם הבנק הוא החוכר, במועד ההכרה לראשונה הכיר הבנק בהתחייבות בסכום השווה לערך הנוכחי של דמי החכירה העתידיים במהלך תקופת החכירה (תשלומים אלו אינם כוללים תשלומי חכירה משתנים שאינם תלויים במדד או בריבית), ובמקביל הכיר בנכס זכות שימוש בגובה ההתחייבות בגין חכירה, מותאם בגין תשלומי חכירה ששולמו מראש או שנצברו ובניכוי תמריצי חכירה, ובתוספת עלויות ישירות שהתהוו בחכירה.

כמו כן, כמתאפשר בהוראות התקן, בחר הבנק ביישום ההקלות הבאות:

- להשתמש בהקלה הפרקטית שלא להפריד רכיבים שאינם חכירה, כגון שירותים או תחזוקה, מרכיבי חכירה, אלא לטפל בהם כרכיב חכירה יחיד.

- להשתמש בהקלה הפרקטית לפיה חכירות לטווח קצר של עד שנה מטופלות באופן בו דמי החכירה נזקפים לרווח והפסד לפי שיטת הקו הישר, לאורך תקופת החכירה, ללא הכרה בנכס זכות שימוש ו/או התחייבות בגין חכירה בדוח על המצב הכספי.

- להחיל את הוראות התקן על תיק חכירות בעל מאפיינים דומים (מבחינת הגודל וההרכב), בגינם הבנק צופה באופן סביר כי היישום של מודל החכירה לתיק לא יהיה שונה מהותית מיישום המודל עבור כל חכירה הכוללת בתיק בנפרד.

יישום ההוראות החדשות הביא לגידול בסך של כ- 48.1 מיליוני ש"ח ביתרת נכסי זכות השימוש, ולגידול מקביל בסך של כ- 48.1 מיליוני ש"ח ביתרת ההתחייבויות בגין חכירה ליום 1 בינואר 2020. ליישום ההוראות החדשות לא הייתה השפעה על דוח רווח והפסד.

בהתאם למתכונת הדיווח כפי שנקבעה בהוראות הדיווח לציבור, הבנק הכיר בנכסי זכות שימוש בגין חכירות תפעוליות בסעיף "נכסים אחרים" ובהתחייבויות בגין חכירה תפעוליות בסעיף "התחייבויות אחרות"

כמו כן, יישום ההוראות החדשות הביא לירידה בשיעור ההון העצמי רובד 1 ובהון הכולל בשיעור של כ- 0.12% וכ- 0.13% בהתאמה ליום 1 בינואר 2020, זאת כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שיוכרו במאזן בשיעור של 100%. בנוסף, יישום ההוראות החדשות הביא לירידה ביחס המינוף של הבנק בשיעור של כ- 0.04% ליום 1 בינואר 2020.

(2) עדכון תקינה 04-2020 בקודיפיקציה בדבר הקלות בגין השפעות רפורמת ריביות הייחוס על הדיווח הכספי

ביום 22 במרץ 2020 פרסם ה-FASB עדכון תקינה בדבר הקלות בגין השפעות רפורמת ריביות הייחוס על הדיווח הכספי, המהווה עדכון לנושא 848 בקודיפיקציה בדבר רפורמת ריביות הייחוס (להלן: "העדכון"). בהתאם לרפורמת ריביות הייחוס, שיעורי ריבית בין בנקאיים (שיעורי ה-IBOR) יבוטלו ויוחלפו בשיעורי ריבית ייחוס חלופיים ניתנים לצפייה או מבוססי עסקאות בפועל אשר יהיו פחות רגישים למניפולציות. עדכון זה הינו בהמשך לעדכון תקינה ASU 2018-16 שנכנס לתוקף החל מיום 1 בינואר 2019, בדבר הוספת שיעור ה-OIS (Overnight Index Swap) המבוסס על שיעור ה-SOFR (Secured Overnight Financing Rate) לרשימת שיעורי ריבית העוגן (Benchmark) בארה"ב הכשירים לשימוש למטרות גידור חשבונאי.

ההוראות החדשות יושמו החל מיום 1 בינואר 2020 בדרך של יישום של מכאן ולהבא.

הבנק אימץ את ההוראות החדשות החל מיום 1 בינואר 2020 ובחר להשתמש בהקלות הבאות:

- באשר לשינויים בחוזים אשר משפיעים על הסכום והעיתוי של תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהפסקת שימוש בריביות ייחוס כתוצאה מהרפורמה בחר הבנק לטפל כהמשך (continuation) של החוזים הקיימים ללא ניתוח נוסף, חלף יישום חשבונאות תיקון (modification accounting).
- באשר לבחינת הפרדת נגזרים משובצים מהחוזים המארח בחר הבנק שלא לקיים בחינה מחדש של נגזרים משובצים שהוגדרו כקשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים ולסיכונים של החוזה המארח.

(3) דגשים פיקוחיים לגבי טיפול חשבונאי בחובות ודיווח לציבור לאור משבר נגיף הקורונה

ביום 21 באפריל 2020, פרסם בנק ישראל מכתב בנושא "אירוע נגיף הקורונה - דגשים פיקוחיים לגבי טיפול בחובות ודיווח לציבור".

לאור התפרצות נגיף הקורונה, אומצו על ידי הפיקוח על הבנקים הנחיות והקלות שניתנו על ידי רשויות הפיקוח בארה"ב. ונכללו מספר הנחיות לעניין טיפול חשבונאי וביניהם:

- כאשר תאגיד בנקאי פועל כדי לייצב לווים שאינם בפיגור בהלוואות הקיימות שלהם, בין אם הפעולה מבוצעת מול לווה בודד ובין אם היא מבוצעת במסגרת תכנית ללווים תקינים שנתקלים בבעיות פיננסיות או תפעוליות בטווח הקצר מאירוע נגיף הקורונה, ככלל פעולה זו לא תחשב לארגון מחדש של חוב בעייתי. לאור זאת, חובות שתנאיהם שונו כגון: דחיות במועדי תשלום, ויתורים על ריבית פיגורים והארכות של תקופות פירעון לא סווגו כחובות בארגון מחדש של חוב בעייתי כאשר התקיימו התנאים הבאים:
 - השינוי בוצע בשל אירוע נגיף הקורונה;
 - הלווה לא היה בפיגור במועד שבו יושמה התכנית לשינוי התנאים;
 - השינוי הינו לזמן קצר (עד 6 חודשים).

לעניין זה, הובהר כי לווים נחשבים כלווים שאינם בפיגור אם הם נמצאים בפיגור של פחות מ- 30 ימים ביחס לתנאים החוזיים במועד יישום תכנית השינויים. כמו כן, כאשר השינוי בתנאי החוב הביא לעיכוב בתשלום שאינו לזמן קצר, החוב לא סווג כחוב בארגון מחדש של חוב בעייתי אם הוא חודש בשיעור ריבית הזהה לשיעור הריבית שנקבע לחוב חדש בסיכון דומה.

קביעת מצב הפיגור

לעניין חובות אשר לא היו לפני כן בפיגור, וניתנה להם דחיה בשל אירוע נגיף הקורונה, הבנק אינו נדרש לסווג חובות כאמור כחובות בפיגור בשל הדחיה. כמו כן, כאשר בוצעה דחיית תשלומים בשל אירוע נגיף הקורונה בחובות שהיו בפיגור לפני הדחיה, בוצעה התאמה למצב הפיגור חזרה למצב כפי שהיה לפני שבוצעה הדחיה, ולמעשה בוצעה הקפאה למשך תקופת דחיית התשלום.

סיווג חובות בעייתיים, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית, ומחיקות חשבונאיות

בהתאם למכתב בנק ישראל כאמור לעיל, במהלך התקופה של הסדרים לזמן קצר, הלוואות אלה, ככלל, לא דווחו כהלוואות שלא צוברות. זאת למעט חובות אשר נצבר לגביהם מידע חדש בנוגע לירידה בסיכויי הפירעון אשר בגינם הבנק פעל בהתאם להוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג חובות בעייתיים ומחיקות חשבונאיות.

במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, ובהמשך לדגשים הפיקוחיים לגבי טיפול חשבונאי בחובות ביצע הבנק במהלך הרבעון החולף שינויים בתנאיהם של חובות וביניהם דחייה במועדי תשלום, ויתורים על ריבית פיגורים והארכות של תקופות לפירעון, אשר לא סווגו כארגון מחדש של חוב בעייתי. למידע נוסף ראה ביאור 16 בדבר השפעות התפשטות נגיף הקורונה.

ה. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישום

(1) אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות
ביום 28 במרץ 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות". בהתאם למכתב נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושאים: הפרשות להפסדי אשראי; מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור; וכן חכירות. היישום לראשונה יבוצע בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללים בארה"ב.

המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים, אשר פרסם במסגרת עדכון תקינה ASU 2017-13. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי, באמצעות הקדמת רישום הפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות הפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ולחיזוק הקשר בין ניהול סיכוני האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום כללים אלה, הינם בין היתר: הפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה; באומדן הפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים; יורחב הגילוי על השפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי; ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של איגרות חוב בתיק הזמין למכירה; וכן הכללים החדשים לחישוב הפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי (לרבות הלוואות לדיוור), איגרות חוב המוחזקות לפדיון, וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.

התקן ייושם החל מיום 1 בינואר 2021 ואילך. ככלל, הכללים החדשים ייושמו באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת של יישום כללים אלה.

ביום 4 ביולי 2019, פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה בדבר "יישום כללי חשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפסדי אשראי צפויים" אשר כוללת שילוב של הכללים החדשים בהוראות הדיווח לציבור, דחיית מועד היישום לראשונה של הכללים החדשים ליום 1 בינואר 2022 וריצה במקביל החל מיום 1 בינואר 2021. כמו כן, הפיקוח על הבנקים פרסם טיוטת קובץ שאלות ותשובות בנושא יישום הכללים החדשים בנושא הפסדי אשראי צפויים" אשר נועדה לסייע לתאגידים הבנקאיים בתהליך היערכות ליישום הכללים החדשים.

(2) עדכון תקינה ASU 2018-14 בדבר שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת

ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את ASU 2018-14, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת, המהווה עדכון לנושא 20-715 בקודיפיקציה בדבר תגמול - הטבות פרישה - תכניות להטבה מוגדרת - כללי (להלן - "העדכון"). תכליתו של התיקון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בבאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הבאורים הנדרשים. התיקונים במסגרת העדכון מבטלים גילויים אשר אינם בעלי תועלת, מבהירים דרישות גילוי ספציפיות וכן מוסיפים דרישות גילוי שזוהו כרלוונטיות.

עיקרי התיקונים הינם, בין היתר: בוטלה הדרישה להצגת אומדן הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנה העוקבת; בוטלה הדרישה להצגת סכום ההטבות השנתיות העתידיות המכוסות על ידי חוזי ביטוח, לרבות חוזי קצבה (אנונה), וכן עסקאות משמעותיות כלשהן בין הישות או צדדים קשורים לבין התכנית; התווספה דרישה לתת פירוט בדבר הסיבות לרווחים או הפסדים מהותיים הקשורים לשינוי במחויבות בגין הטבה מוגדרת במהלך התקופה; וכן הובהרו דרישות גילוי עבור ישויות שיש להן שתי תכניות או יותר.

הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה- 15 בדצמבר 2020. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים. בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של יישום למפרע.

הבנק בוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

(3) עדכון תקינה 2018-13 ASU בדבר שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן

ביום 28 באוגוסט 2018, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את ASU 2019-13, בדבר מסגרת הגילוי - שינויים בדרישות הגילוי של מדידת שווי הוגן, המהווה עדכון לנושא 820 בקודיפיקציה בדבר מדידת שווי הוגן (להלן: "העדכון"). תכליתו של התיקון הינו לשפר את האפקטיביות של הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים וכן לצמצם את העלויות הכרוכות בהכנת הביאורים הנדרשים.

התיקונים במסגרת העדכון מבטלים גילויים אשר אינם בעלי תועלת, מבהירים דרישות גילוי ספציפיות וכן מוסיפים דרישות גילוי שזוהו כרלוונטיות.

עיקרי התיקונים הינם, בין היתר: בוטלה הדרישה להצגת הסכומים והסיבות להעברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי הוגן; בוטלה הדרישה למתן מידע בדבר מדיניות הישות לקביעה מתי העברות בין רמות נחשבות ככאלה שהתקיימו; בוטלה הדרישה להצגת תיאור תהליך הערכת מדידת השווי הוגן ברמה 3; במסגרת הדרישה למתן תיאור מילולי של הרגישות לשינויים בנתונים לא נצפים עבור מדידות שווי הוגן חוזרות ונשנות המסווגות ברמה 3 במדרג השווי הוגן, עודכן המונח "רגישות" ל"אי וודאות" כדי להדגיש כי המידע הנדרש הינו לגבי האי וודאויות; התווספה דרישה לפיה יש להציג את השינויים ברווח הכולל האחר (OCI) שטרם מומשו בתקופה, עבור נכסים המוחזקים בסוף התקופה.

הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה- 15 בדצמבר 2020. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים.

בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של יישום למפרע, למעט דרישות הגילוי שהתווספו וכן דרישת הגילוי שעודכנה בדבר אי הודאות במדידת שווי הוגן ברמה 3, אשר לגביהן היישום יהיה מכאן ואילך. בהקשר זה יצוין כי בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר "שיפור השימושיות של הדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים לשנים 2019 ו-2020", אשר גובש על בסיס עדכון תקינה 2018-13 בקודיפיקציה, מועד התחילה נדחה ליום 1.1.2021.

הבנק בוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

(4) עדכון תקינה 2019-12 ASU בדבר פישוט הטיפול החשבונאי במסים על הכנסה.

ביום 18 בדצמבר 2019, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית (ה-"FASB"), את ASU 2019-12, בדבר פישוט הטיפול החשבונאי במסים על הכנסה, המהווה עדכון לנושא 740 בקודיפיקציה בדבר מסים על הכנסה (להלן: "התיקון"). תכליתו של התיקון הינו הפחתת המורכבות של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב תוך שמירה על שימושיות המידע המסופק למשתמשי הדוחות הכספיים.

התיקונים במסגרת התיקון מפשטים את הטיפול החשבונאי במיסים על הכנסה על ידי ביטול חריגים, שינוי הנחיות קיימות בתקן וכן הוספת הנחיות חדשות.

עיקרי הנושאים שעודכנו במסגרת התיקון הינם, בין היתר: הקצאת הוצאות המס או הטבות המס על ההכנסה בין פעילויות נמשכות, פעילויות שהופסקו, רווח כולל אחר ופריטים הנזקפים ישירות להון עצמי; הכרה בהתחייבויות מסים נדחים בגין הפרשים זמניים חייבים במס בגין השקעה בחברה זרה כלולה; חישוב הכנסות מסים על הפסדים

מצטברים בדוחות הכספיים ביניים; אופן ההכרה בהשפעת השינויים בחוקי המס או בשיעורי המס בדוחות הכספיים ביניים; הערכת הגידול בבסיס המס של מוניטין בקביעה האם יטופל כחלק מצירוף עסקים או כעסקה נפרדת. הוראות התיקון יחולו על ישויות ציבוריות בארה"ב החל מהתקופות השנתיות המתחילות לאחר ה- 15 בדצמבר 2020. אימוץ מוקדם אפשרי לרבות בתקופות ביניים.

בעת היישום לראשונה נדרש ליישם את התיקונים בדרך של מכאן ואילך, למעט הכרה בהתחייבות מסים נדחים בגין השקעה בחברה זרה כלולה, אשר לגביה היישום יהיה בדרך של יישום למפרע מתואם, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים.

הבנק בוחן את ההשפעה של ההוראות החדשות על דוחותיו הכספיים.

באור 2: הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים		
שהסתיימו ביום 31 במרס		
2019	2020	
(בלתי מבוקר)		
		א. הכנסות (הוצאות) ריבית על נכסים⁽¹⁾
55.9	58.4	מאשראי לציבור
(1.8)	(3.1)	מאשראי לממשלה
0.3	0.6	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
3.5	3.0	מפקדונות בבנקים
0.8	0.3	מאיגרות חוב
58.7	59.2	סך כל הכנסות הריבית
		ב. הכנסות (הוצאות) ריבית על התחייבויות
(0.6)	0.5	על פקדונות הציבור
0.7	1.4	על פקדונות מבנקים
0.1	1.9	סך כל הכנסות הריבית
58.8	61.1	סך הכנסות ריבית, נטו
		ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית⁽²⁾
0.2	0.2	הוצאות ריבית
		ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאיגרות חוב
0.8	0.3	זמינות למכירה
0.8	0.3	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

(1) כולל השפעת יחסי גידור.

(2) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיף משנה א'.

באור 3א: הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים		
שהסתיימו ביום 31 במרס		
2019	2020	
(בלתי מבוקר)		
א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר		
א.1. מפעילות במכשירים נגזרים		
(0.3)	0.3	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים (1)
(0.3)	0.3	סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים
א.2. מהשקעה באיגרות חוב		
0.9	0.3	רווחים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה (1)
(0.2)	-	הפסדים ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה (1)
0.7	0.3	סך הכל מהשקעה באג"ח
	(0.5)	א.3. הפרשי שער, נטו
0.4	0.1	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר*		
-	0.1	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
-	0.1	סך הכל מפעילויות מסחר**
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר,		
-	0.1	לפי חשיפת סיכון
-	0.1	חשיפה למניות
-	0.1	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר, לפי חשיפת סיכון

(1) למעט השפעת יחסי גידור.

(2) סווג מרווח כולל אחר מצטבר.

* כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

** להכנסות ריבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה באור 2.

באור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס

רווח כולל אחר			
סך הכל רווח כולל אחר	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן	
(10.1)	(10.9)	0.8	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)
(0.6)	3.8	(4.4)	שינוי נטו במהלך התקופה
(10.7)	(7.1)	(3.6)	יתרה ליום 31 במרס 2020 (בלתי מבוקר)
(5.4)	(4.3)	(1.1)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
2.4	0.1	2.3	שינוי נטו במהלך התקופה
(3.0)	(4.2)	1.2	יתרה ליום 31 במרס 2019 (בלתי מבוקר)
(5.4)	(4.3)	(1.1)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018 (מבוקר)
(4.7)	(6.6)	1.9	שינוי נטו במהלך התקופה
(10.1)	(10.9)	0.8	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019 (מבוקר)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס						
2019			2020			בלתי מבוקר
לאחר מס	השפעת המס	לפני מס	לאחר מס	השפעת המס	לפני מס	
						התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן
2.8	(1.4)	4.2	(4.2)	2.2	(6.4)	רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
(0.5)	0.2	(0.7)	(0.2)	0.1	(0.3)	(רווחים) בגין אגרות חוב זמינות למכירה שסווגו לדוח רווח והפסד(1)
2.3	(1.2)	3.5	(4.4)	2.3	(6.7)	שינוי נטו במהלך התקופה
						הטבות לעובדים
(0.5)	0.3	(0.8)	3.5	(1.9)	5.4	הפסד אקטוארי נטו
0.6	(0.3)	0.9	0.3	-	0.3	הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד(2)
0.1	-	0.1	3.8	(1.9)	5.7	שינוי נטו במהלך התקופה
2.4	(1.2)	3.6	(0.6)	0.4	(1.0)	סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה

באור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019			
מס	השפעת המס	לפני מס	מבוקר
4.3	(2.2)	6.5	התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן הפסדים נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן (רווחים) הפסדים בגין אגרות חוב (2018-ניירות ערך) זמינות למכירה שסווגו לדוח רווח והפסד(1)
(2.4)	1.3	(3.7)	שינוי נטו במהלך התקופה הטבות לעובדים
1.9	(0.9)	2.8	הפסד אקטוארי נטו רווחים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד(2)
(7.8)	4.0	(11.8)	שינוי נטו במהלך התקופה
1.2	(0.6)	1.8	סך הכל השינוי נטו במהלך התקופה
(6.6)	3.4	(10.0)	
(4.7)	2.5	(7.2)	

- (1) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. לפירוט נוסף ראה באור 3.
 (2) הסכום לפני מס מסווג בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין זכויות עובדים. לפירוט נוסף ראה באור 8א.

באור 5: ניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרס 2019 (בלתי מבוקר)					31 במרס 2020 (בלתי מבוקר)				
הפסדים שטרם הוכרו	רווחים שטרם הוכרו	עלות מופחתת	הערך במאזן	שוי הוגן (1)	הפסדים שטרם הוכרו	רווחים שטרם הוכרו	עלות מופחתת	הערך במאזן	שוי הוגן (1)
5.3	-	0.6	4.7	4.7	4.9	-	0.2	4.7	4.7
א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון של אחרים בישראל									
5.3	-	0.6	4.7	4.7	4.9	-	0.2	4.7	4.7
סך כל איגרות החוב המוחזקות לפדיון									
רווח כולל אחר מצטבר					רווח כולל אחר מצטבר				
הפסדים	רווחים	עלות מופחתת	הערך במאזן	שוי הוגן (1)	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת	הערך במאזן	שוי הוגן (1)
523.2	0.1	1.8	521.5	523.2	382.3	6.0	0.6	387.7	382.3
8.6	-	0.1	8.5	8.6	1.3	-	-	1.3	1.3
0.7	-	0.1	0.6	0.7	0.4	-	-	0.4	0.4
532.5	0.1 (2)	2.0 (2)	530.6	532.5	384.0	6.0 (2)	0.6 (2)	389.4	384.0
537.8	0.1	2.6	535.3	537.2	388.9	6.0	0.8	394.1	388.7
ב. אגרות חוב זמינות למכירה של ממשלת ישראל									
של מוסדות פיננסיים בישראל									
של אחרים בישראל									
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה									
סך כל ניירות הערך									

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באיגרות חוב-ראה באור 2 ובאור 3.

(1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

(2) כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו".

באור 5: ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2019 (מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן (1)
א. אגרות חוב המוחזקות לפדיון של אחרים בישראל				
4.8	4.8	0.4	-	5.2
סך כל איגרות החוב המוחזקות לפדיון	4.8	0.4	-	5.2
ב. אגרות חוב זמינות למכירה של ממשלת ישראל של מוסדות פיננסיים בישראל של אחרים בישראל				
248.6	247.6	1.0	-	248.6
4.9	4.8	0.1	-	4.9
0.5	0.4	0.1	-	0.5
סך כל אגרות חוב זמינות למכירה	252.8	1.2 (2)	- (2)	254.0
סך כל ניירות הערך	257.6	1.6	-	259.2

הערה: פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באיגרות חוב-ראה באור 2 ובאור 3.
 (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
 (2) כלולים בסעיף "התאמות בגין הצגת אגרות חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן, נטו".

באור 5: ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש

31 במרס 2020			בלתי מבוקר
פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			
סה"כ	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן
	0-20% ⁽²⁾	סה"כ	
			איגרות חוב של ממשלת ישראל
(6.0)	(6.0)	215.8	
(6.0)	(6.0)	215.8	סך כל אגרות חוב זמינות למכירה
31 במרס 2019			בלתי מבוקר
פחות מ-12 חודשים ⁽¹⁾			
סה"כ	הפסדים שטרם מומשו		שווי הוגן
	0-20% ⁽²⁾	סה"כ	
			איגרות חוב של ממשלת ישראל
(0.1)	(0.1)	69.8	
(0.1)	(0.1)	69.8	סך כל אגרות חוב זמינות למכירה

(1) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.
 (2) השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.

באור 6: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

בלתי מבוקר				
31 במרס 2020				
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	מסחרי
יתרת חוב רשומה:				
3,138.1	2,199.0	939.1	35.6	903.5
4,130.6	-	4,130.6	4,031.7	98.9
7,268.7	2,199.0	5,069.7	4,067.3	1,002.4
סך הכל*				
* מזה:				
35.1	-	35.1	29.4	5.7
10.2	-	10.2	6.2	4.0
45.3	-	45.3	35.6	9.7
9.2	-	9.2	5.8	3.4
30.8	-	30.8	13.7	17.1
85.3	-	85.3	55.1	30.2
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:				
22.0	-	22.0	7.0	15.0
43.3	-	43.3	42.6	0.7
65.3	-	65.3	49.6	15.7
12.3	-	12.3	7.0	5.3

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 6: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

31 במרס 2019					בלתי מבוקר
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	מסחרי	
2,935.0	2,079.4	855.6	23.8	831.8	יתרת חוב רשומה:
3,927.5	-	3,927.5	3,815.3	112.2	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
6,862.5	2,079.4	4,783.1	3,839.1	944.0	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
					סך הכל*
					* מזה:
23.5	-	23.5	19.2	4.3	חובות בארגון מחדש
2.3	-	2.3	1.5	0.8	חובות פגומים אחרים
25.8	-	25.8	20.7	5.1	סך הכל חובות פגומים
9.9	-	9.9	6.1	3.8	חובות בפגור 90 ימים או יותר
34.7	-	34.7	16.7	18.0	חובות בעייתיים אחרים
70.4	-	70.4	43.5	26.9	סך הכל חובות בעייתיים
					יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:
16.9	-	16.9	4.2	12.7	שנבדקו על בסיס פרטני
38.2	-	38.2	37.4	0.8	שנבדקו על בסיס קבוצתי
55.1	-	55.1	41.6	13.5	סך הכל*
6.6	-	6.6	3.6	3.0	*מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 6: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2019					מבוקר
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי אחר	מסחרי	
2,978.7	2,077.9	900.8	31.8	869.0	יתרת חוב רשומה:
4,215.4	-	4,215.4	4,103.2	112.2	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
7,194.1	2,077.9	5,116.2	4,135.0	981.2	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי
					סך הכל*
					* מזה:
32.8	-	32.8	26.6	6.2	חובות בארגון מחדש
9.9	-	9.9	5.2	4.7	חובות פגומים אחרים
42.7	-	42.7	31.8	10.9	סך הכל חובות פגומים
10.3	-	10.3	6.3	4.0	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
33.3	-	33.3	14.6	18.7	חובות בעייתיים אחרים
86.3	-	86.3	52.7	33.6	סך הכל חובות בעייתיים
					יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות:
19.6	-	19.6	5.3	14.3	שנבדקו על בסיס פרטני
40.2	-	40.2	39.5	0.7	שנבדקו על בסיס קבוצתי
59.8	-	59.8	44.8	15.0	סך הכל*
10.0	-	10.0	5.1	4.9	*מזה: בגין חובות פגומים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 6: סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

הפרשה להפסדי אשראי		
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020 (בלתי מבוקר)		
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 1 בינואר 2020		
16.0	46.3	62.3
1.5	6.6	8.1
(0.9)	(3.7)	(4.6)
0.2	2.0	2.2
(0.7)	(1.7)	(2.4)
16.8	51.2	68.0
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019 (בלתי מבוקר)		
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 1 בינואר 2019		
13.8	42.7	56.5
-	1.0	1.0
(0.2)	(2.3)	(2.5)
0.8	1.7	2.5
0.6	(0.6)	-
14.4	43.1	57.5
*מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים		
1.1	1.6	2.7
0.9	1.5	2.4

באור 7 - אשראי לממשלה

הבנק הפקיד במחצית הראשונה של שנת 2014 סך של 618 מיליוני ש"ח צמודים למדד המחירים לצרכן ואינם נושאים ריבית, במסגרת מרכז של החשב הכללי למתן הלוואות לעובדי הוראה ומענקים מותנים לסטודנטים להוראה. ראה באור 22 "התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות" בדוחות הכספיים לשנת 2019. במהלך הרבעון השני של שנת 2019 האריך החשב הכללי את תקופת ההסכם לשנה נוספת. נכון ליום 31 במרס 2020 סך הפקדון עומד על סך של 621.2 מיליוני ש"ח.

באור 8א: פקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 במרס 2020	31 במרס 2019	31 בדצמבר 2019	
(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
3,899.5	3,218.5	3,425.0	בישראל
			לפי דרישה
			אינם נושאים ריבית
3,899.5	3,218.5	3,425.0	סה"כ לפי דרישה
3,787.1	3,593.2	3,536.9	לזמן קצוב
7,686.6	6,811.7	6,961.9	סך כל פקדונות הציבור*
			מזה:
6,649.6	5,709.3	5,973.3	פקדונות של אנשים פרטיים
67.4	53.8	70.8	פקדונות של גופים מוסדיים
969.6	1,048.6	917.8	פקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פקדונות הציבור לפי גודל:

31 במרס 2020	31 במרס 2019	31 בדצמבר 2019	
(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(מבוקר)	
5,644.8	5,088.3	5,237.4	תקרת הפקדון
			עד 1
1,515.8	1,108.7	1,216.3	מעל 1 עד 10
526.0	614.7	508.2	מעל 10 עד 100(1)
7,686.6	6,811.7	6,961.9	סה"כ

(1) תקרה אפקטיבית למפקיד יחיד: 66.6 מיליון ש"ח (76.0 מיליון ש"ח ל-31 במרס 2019 ו- 51.8 מיליון ש"ח ל-31 בדצמבר 2019).

באור 8ב: זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תכנית תגמול מתמשך

במסגרת הסכם השכר שקיים בבנק מחודש מרס 2013, הוענקו 599 אלפי "אופציות פאנטום" לעובדי הבנק ללא תמורה. האופציות הוענקו בחמש מנות שנתיות שוות של 119.8 אלפי אופציות כל אחת, החל משנת 2013. כל אופציה תמומש לאחר תקופת הבשלה של ארבע שנים ובמשך שנה אחת שלאחר תקופה זו. העלות הכוללת של התכנית 12.2 מיליוני ש"ח. תכנית התגמול היתה צמודה לשווי כלכלי תיאורטי על פי נוסחה שנקבעה ומתבססת בעיקר על ביצועי הבנק.

בחודש ינואר 2020 נחתם הסכם קיבוצי חדש בבנק הפועלים. הנהלת הבנק בשיתוף פעולה עם וועד העובדים, נערכת להתאמת הסכם העבודה לבנק מסד. הבנק ערך הפרשות והתאמות לתחשיבים האקטואריים בהתאם להערכת ההנהלה וכללי חשבונאות מקובלים.

א. הטבות מהותיות

(1) פיצויי פרישה

הנחת הבנק היא שכל עובד שיעזוב או יפרוש לפנסיה יקבל פיצויי פיטורין כחוק (שכר אחרון כפול ותק) או הנכס הנצבר לזכותו. התחייבות זו נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות לרבות שיעור היוון, גידול בתגמול, פיצויים מוגדלים, פרישה ותמותה. קיימות הפרשות לפיצויי פרישה, כפי שנכללו במסגרת צעדי התייעלות שתוכננו לחמש השנים.

(2) ימי מחלה שלא נוצלו

עובדי הבנק זכאים לפיצוי בגין ימי מחלה שלא נוצלו עם פרישתם לפנסיה. במאזן נכללו עתודות מתאימות, הנמדדות על בסיס אקטוארי, תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות לרבות: שיעור היוון, גידול בתגמול פרישה ותמותה.

(3) הטבות אחרות לאחר פרישה

עובדי הבנק זכאים להטבות מסוימות לאחר פרישתם (הטבות כגון: שי לחג, השתתפות בפעילות נופש וכו'). התחייבות זו נמדדת על בסיס אקטוארי תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות לרבות שיעור היוון, גידול בתגמול, פרישה ותמותה.

(4) מענק יובל

עובדי הבנק זכאים למענק יובל בתום עשרים וחמש שנות עבודה בבנק. במאזן נכללו עתודות מתאימות, הנמדדות על בסיס אקטוארי, תוך שימוש בהנחות אקטואריות והנחות אחרות לרבות: שיעור היוון, גידול בתגמול פרישה ותמותה.

באור 8ב: זכויות עובדים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. תכניות להטבה מוגדרת

(1) מחויבות ומצב המימון

1.1 שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

תכניות פיצויים			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2019	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
71.3	71.3	99.5	מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה
17.1	-	-	עדכון מחויבות*
3.2	0.7	1.0	עלות השירות
1.9	0.6	0.5	עלות ריבית
16.8	4.6	(13.4)	הפסד (רווח) אקטוארי
(10.8)	(5.8)	(2.2)	הטבות ששולמו
99.5	71.4	85.4	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף תקופה
96.1	70.0	82.8	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף תקופה
הטבות אחרות לאחר פרישה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2019	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
15.7	15.7	22.6	מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה
0.5	0.1	0.3	עלות השירות
0.5	0.1	0.1	עלות ריבית
6.9	0.3	(4.5)	הפסד (רווח) אקטוארי
(1.0)	-	(0.1)	הטבות ששולמו
22.6	16.2	18.4	מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף תקופה
20.4	16.1	16.6	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף תקופה

* נובע מתוספת אקטוארית בגין נכסים מעבר ל- 100% על עתודות הפיצויים.

באור 8ב: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

תכניות פיצויים			
לשלושה חודשים שהסתיימו לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר	31 במרס	2020	
2019	2019		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
61.3	61.3	90.9	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת תקופה
17.1	-	-	עדכון נכסי תכנית*
14.0	4.6	(11.7)	תשואה בפועל על נכסי התכנית
3.9	1.0	0.9	הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי
(5.4)	(5.3)	(2.2)	הטבות ששולמו
90.9	61.6	77.9	שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף התקופה
8.6	9.8	7.5	מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה*

* נכלל בסעיף התחייבויות אחרות.

ג. סכומים שהוכרו במאזן

תכניות פיצויים			
31 בדצמבר	31 במרס	2020	
2019	2019		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
8.6	9.8	7.5	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
8.6	(9.8)	(7.5)	התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה

הטבות אחרות לאחר פרישה			
31 בדצמבר	31 במרס	2020	
2019	2019		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
22.6	16.2	18.4	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
22.6	(16.2)	(18.4)	התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה

באור 8ב: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

תכניות פיצויים			
31 בדצמבר	31 במרס		
2019	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
12.4	9.0	11.3	הפסד אקטוארי נטו
12.4	9.0	11.3	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

הטבות אחרות לאחר פרישה			
31 בדצמבר	31 במרס		
2019	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
4.1	(2.5)	(0.5)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו
4.1	(2.5)	(0.5)	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

(2) הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

תכניות פיצויים			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2019	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
3.2	0.7	1.0	עלות שירות
1.9	0.6	0.5	עלות ריבית
(2.2)	(0.5)	(0.8)	תשואה חזויה על נכסי תכנית הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
0.6	0.2	0.2	הפסד אקטוארי נטו
1.4	0.8	-	הפסד מסילוק
4.9	1.8	0.9	סך עלות ההטבה, נטו

באור 8ב: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הטבות אחרות לאחר פרישה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2019	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
0.5	0.1	0.3	עלות שירות
0.5	0.1	0.1	עלות ריבית
(0.1)	(0.1)	0.1	הפחתה של סכומים שלא הוכרו: הפסד (רווח) אקטוארי נטו
0.9	0.1	0.5	סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו (ברווח) הפסד כולל אחר לפני השפעת מס

תכניות פיצויים			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2019	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
4.9	0.5	(0.9)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(0.6)	(0.2)	(0.2)	הפחתה של הפסד אקטוארי
(1.4)	(0.8)	-	הפסד מסילוק
2.9	(0.5)	(1.1)	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
4.9	1.8	0.9	סך עלות ההטבה, נטו
7.8	1.3	(0.2)	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

הטבות אחרות לאחר פרישה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2019	2019	2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
6.9	0.3	(4.5)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
0.1	0.1	(0.1)	הפחתה של רווח (הפסד) אקטוארי
7.0	0.4	(4.6)	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
0.9	0.1	0.5	סך עלות ההטבה, נטו
7.9	0.5	(4.1)	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

באור 8ב: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהכנסה בשנת 2020 לפני השפעת מס

הטבות אחרות לאחר פרישה	תכניות פיצויים	(בלתי מבוקר)
0.2	0.8	הפסד אקטוארי נטו
0.2	0.8	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר מצטבר

(3) הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמדידת עלות ההטבה נטו לתקופות שהסתיימו ביום 31 במרס ו- 31 בדצמבר

31 בדצמבר	31 במרס	ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה
באחוזים		
2019	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
0.7	1.5	2.1

שיעור היוון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה
באחוזים		
2019	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
2.1-0.8	2.1	0.7

שיעור היוון

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

תכניות פיצויים					
קיטון בנקודת אחוז אחת			גידול בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר	31 במרס	31 בדצמבר	31 במרס	31 בדצמבר	31 במרס
2019	2019	2020	2019	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)
4.4	0.7	1.8	(1.8)	(0.3)	(1.2)

שיעור היוון

הטבות אחרות לאחר פרישה					
קיטון בנקודת אחוז אחת			גידול בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר	31 במרס	31 בדצמבר	31 במרס	31 בדצמבר	31 במרס
2019	2019	2020	2019	2019	2020
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	(בלתי מבוקר)
3.6	2.1	2.6	(2.9)	(2.0)	(2.0)

שיעור היוון

באור 8ב: זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. תזרימי מזומנים

הפקדות בפועל			
תחזית *2020	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר
	2019	2020	
	(בלתי מבוקר)		(מבוקר)
3.9	0.9	1.0	3.9

הפקדות

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לקופות לתכניות פיצויים להטבה מוגדרת במהלך שנת 2020.

באור 9: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. הוראות באזל 3

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות. הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. החל מיום 1 בינואר 2020, תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 20%.

(1) יעד הלימות הון

יעד ההון נקבע בתהליך בחינת הנאותות השנתית (ICAAP), תהליך פנימי להערכת פרופיל הסיכון של הבנק והקצאת ההון הנדרשת בגינו. במסגרת התהליך בוצעה הקצאת הון משלימה בגין מוקדי סיכון שנכללו בנדבך הראשון וכן בגין מוקדי סיכון חדשים שזוהו אשר אינם נכללים בנדבך הראשון. ע"פ מכתב של בנק ישראל מיום 4 במרס 2019 אושר לבנק להגיש את מסמך ה-ICAAP אחת לשנתיים. עם זאת בהתאם להוראת נב"ת 221 בנושא הערכת נאותות הלימות הון, הבנק נדרש להביא לאישור מסמך מקוצר הכולל את יעדי ההון של הבנק המחושבים על בסיס דרישות ההון. יעדי ההון הפנימיים כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון במסגרת תהליך ה-ICAAP לנתוני 31 בדצמבר 2018, אשר אושר ביום 23 ביוני 2019, הינם כדלקמן:

- במצב עסקים רגיל - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ- 10.5% עד ליום 31 בדצמבר 2021, ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-12.65% עד ליום 31 בדצמבר 2021.
- במצב קיצון - יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-7.0% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-10%.

יחסי הון ליבה מינימליים הנדרשים מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי הינו יחס הון עצמי רובד 1 בשיעור של 9% ויחס הון כולל בשיעור של 12.5% החל מיום 1 בינואר 2015.

באור 9: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(1) הלימות הון (המשך)

לאור התפרצות נגיף הקורונה וכחלק מההתאמות להוראות ניהול בנקאי תקין, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת שעה הנוגעת לעדכון הוראה 201 אשר כוללת הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת וזאת על מנת להבטיח את יכולת של הבנקים להמשיך להציע אשראי. לפיכך, החל ממועד זה ולמשך תקופת הוראת השעה יחסי ההון הרגולטוריים המינימליים הינם יחס הון עצמי מינימלי של 8% ויחס הון כולל של 11.5%.

יחס המזערי הנדרש			
יחסי הון מזעריים	ביום 31 במרס 2019	החל מ-31.3.20 עד 30.9.20	החל מ-30.9.20 עד 31.3.22
יחס הון עצמי רובד 1	9%	8%	הנמוך מבין:
יחס הון כולל	12.5%	11.5%	יחס ההון של הבנק ביום 30.9.20.
			יחס ההון המזערי של הבנק טרם תקופת הוראת השעה

(2) להלן נתונים בדבר נכסי הסיכון, הון הרגולטורי ויחס ההון המחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, בדבר "מדידה והלימות הון":

א.			
	31 במרס 2020	31 במרס 2019	31 בדצמבר 2019
	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)
1. הון לצורך חישוב יחס ההון:			
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	738.8	670.9	721.6
הון רובד 2, לאחר ניכויים	57.4	53.8	54.9
סך הכל הון כולל	796.2	724.7	776.5
2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
סיכון אשראי	(1) 4,908.0	4,610.1	(1) 4,848.2
סיכונים שוק	6.7	5.5	7.0
סיכון תפעולי	500.6	457.1	492.0
סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון	5,415.3	5,072.7	5,347.2
3. יחס ההון לרכיבי סיכון:			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	13.64%	13.22%	13.50%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	14.70%	14.29%	14.52%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים (2)	8.0%	9.0%	9.0%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים (2)	11.5%	12.5%	12.5%

באור 9: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הערות:

- (1) מסך כל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 4.7 מיליוני ש"ח ב- 31.3.2020, 6.2 מיליוני ש"ח ב- 31.3.19 ו- 5.0 מיליוני ש"ח ב- 31.12.19, בשל התאמות בגין תכנית ההתייעלות, אשר בהתאם לאישור הפיקוח על הבנקים נזקפות בהדרגה על פני 5 שנים ממועד ממועד תחילתן.
- (2) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים עובר ליום 31 במרס 2020 הינם 9.0% ו-12.5% בהתאמה, והחל ממועד זה ולמשך תקופת הוראת השעה (ראה סעיף א.1. לעיל) הינם 8% ו-11.5% בהתאמה.
- * הנתונים בבאור זה מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון- ההון הפיקוחי" בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין מהלכי ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקחת על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן - התאמות בגין מהלכי ההתייעלות), אשר פוחתות בהדרגה על פני תקופה של 5 שנים. לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין מהלכי ההתייעלות ראה 4 להלן.

(3) רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2019	31 במרס 2019	31 במרס 2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
			1. הון עצמי רובד 1
726.2	674.2	743.7	הון
(9.6)	(9.6)	(9.6)	הבדלים בין הון לבין הון עצמי רובד 1
716.6	664.6	734.1	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
			התאמות פיקוחיות וניכויים:
5.0	6.3	4.7	סך התאמות בגין תכנית ההתייעלות- הון עצמי רובד 1
721.6	670.9	738.8	סך הכול הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
			2. הון רובד 2
2.9	2.9	1.9	הון רובד 2: מכשירים לפני ניכויים
52.0	50.9	55.5	הון רובד 2: הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים
54.9	53.8	57.4	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
			ניכויים:
54.9	53.8	57.4	סך הכול הון רובד 2
776.5	724.7	796.2	סך הכל הון כולל

(4) השפעת מהלכי ההתייעלות על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר 2019	31 במרס 2019	31 במרס 2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
			יחס ההון לרכיבי סיכון:
13.40%	13.10%	13.55%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות
0.10%	0.12%	0.09%	השפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות
13.50%	13.22%	13.64%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון

באור 9: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

(5) גורמים שיכולים להשפיע באופן מהותי על הלימות ההון של הבנק רכיבי הון הנתונים לתנודתיות

- הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק נתון לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:
- שינוי בהיקף נכסי הסיכון של הבנק והניכויים מההון.
 - שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות, כגון: שיעורי תמותה, פרישה וכד'.

להלן ניתוח השפעת השינויים על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרס 2020:

השפעת השינוי ב-100 מיליוני ש"ח בהון עצמי רובד 1	השפעת השינוי ב-1 מיליארד ש"ח בסך נכסי הסיכון
באחוזים	
1.85%	2.13%

(6) יישום תקן חשבונאות בנושא חכירות

ביום 1 בינואר 2020, הבנק החל ליישם את ההוראות החדשות בנושא חכירות. יישום ההוראות החדשות הביא לירידה בשיעור ההון העצמי רובד 1 ובהון הכולל בשיעור של כ-0.12% וכ-0.13% בהתאמה, זאת כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שהוכרו במאזן בשיעור של 100%.

ב. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן - "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שיידרש מהבנק הוא 5%.

באור 9: הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום	ליום	ליום	
31 בדצמבר 2019	31 במרס 2019	31 במרס 2020	
במיליוני ש"ח			
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
721.6	670.9	738.8	הון רובד ו*
9,390.4	8,965.1	10,140.3	סך החשיפות*
באחוזים			
7.68%	7.48%	7.29%	יחס המינוף
5%	5%	5%	יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

* להשפעת הוראת המעבר והשפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות, ראה סעיף א(3) ו-א(4) לעיל.

יישום תקן חשבונאות בנושא חכירות

ביום 1 בינואר 2020, הבנק החל ליישם את ההוראות החדשות בנושא חכירות. יישום ההוראות החדשות הביא לירידה ביחס המינוף של הבנק בשיעור של 0.04%, זאת לאור גידול בסך החשיפות כתוצאה משקלול נכסי הסיכון בגין נכסי זכות שימוש הנובעים מחכירות תפעוליות שהוכרו במאזן בשיעור של 100%.

ג. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות נמדד על פי תרחיש קיצון אחיד המפורט בהוראה ולאופק של 30 ימים. היחס נועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה, כהגדרתם בהוראה, ונותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד אשר נמדדים בהתאם לתזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים. יחס כיסוי הנזילות ל-31.03.2020 עומד על 209% לעומת 179% בתקופה המקבילה אשתקד. העליה נובעת בעיקר בעקבות גידול ביתרות פיקדונות הציבור.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום			
31 בדצמבר 2019	31 במרס 2019	31 במרס 2020	
באחוזים			
213%	179%	209%	יחס כיסוי הנזילות*
100%	100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על בנקים

* במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

באור 10: התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

1) הבנק שכר מבנים וציוד לתקופות ארוכות. דמי שכירות שישולמו בעתיד, בשל התקשרויות אלו הינם:

השנה	31.3.2020	31.3.19	31.12.19
בשנה ראשונה	*4.5	*4.9	6.8
בשנה שניה	6.3	6.8	6.7
בשנה שלישית	6.4	6.9	5.8
בשנה רביעית	5.6	6.0	5.7
בשנה חמישית	5.4	5.8	5.3
מעל חמש שנים	28.1	**30.3	**25.3
	56.3	60.7	55.6

* לתקופה שנותרה עד לתום השנה הקלנדרית.
** הוצג מחדש.

ב. תביעות משפטיות

לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות ולגבי תביעות אשר לא תדחנה או תבוטלנה, נכללו בתמצית דוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

נגד הבנק קיימות תביעות שונות במהלך העסקים הרגיל. לדעת ההנהלה, בהסתמך על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים בגין כל התביעות, שלא תדחנה ולא תבוטלנה. סכום החשיפה של הבנק בגין תביעות תלויות שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, אינה קלושה ואשר לא בוצעה בגינן הפרשה הינה כ- 0.5 מיליוני ש"ח.

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות

31 במרס 2019			31 במרס 2020			(בלתי מבוקר)
נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	נגזרים שאינם למסחר	נגזרים למסחר	סה"כ	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
<u>חוזי ריבית</u>						
112.1	21.2	90.9	125.4	-	125.4	חוזי Swaps ⁽¹⁾
112.1	21.2	90.9	125.4	-	125.4	סך הכל
90.9	-	90.9	104.8	-	104.8	מזה: נגזרים מגדרים ⁽²⁾
<u>חוזי מטבע חוץ</u>						
21.2	21.2	-	56.8	56.8	-	חוזי FORWARD
41.4	41.4	-	11.2	11.2	-	אופציות שנכתבו
41.4	41.4	-	11.0	11.0	-	אופציות שנקנו
104.0	104.0	-	79.0	79.0	-	סך הכל
<u>חוזים בגין מניות</u>						
19.1	19.1	-	20.3	20.3	-	אופציות שנכתבו
19.1	19.1	-	20.3	20.3	-	אופציות שנקנו ⁽³⁾
38.2	38.2	-	40.6	40.6	-	סך הכל
254.3	163.4	90.9	245.0	119.6	125.4	סך הכל סכום נקוב

- (1) מזה: Swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 125.4 מיליוני ש"ח (ליום 31 במרס 2019 112.1 מיליוני ש"ח).
- (2) הבנק מבצע עסקאות הגנה באמצעות נגזרי החלפת ריבית (IRS) לצורך גידור שווי הוגן חשבונאי של אגרות חוב. עסקאות אלה מגדרות את סיכון הריבית הגלום באגרות חוב במט"ח בריבית קבועה בעלות מח"מ ארוך.
- (3) מזה: נסחרים בבורסה בסך 0.9 מיליון ש"ח (31.3.19 - 10.8 מיליון ש"ח).

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. היקף הפעילות

31 בדצמבר 2019			(מבוקר)
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים			
<u>חוזי ריבית</u>			
106.6	-	106.6	חוזי Swaps ⁽¹⁾
106.6	-	106.6	סך הכל
86.5	-	86.5	מזה: נגזרים מגדרים ⁽²⁾
<u>חוזי מטבע חוץ</u>			
11.0	11.0	-	חוזי FORWARD
17.3	17.3	-	אופציות שנכתבו
17.1	17.1	-	אופציות שנקנו
45.4	45.4	-	סך הכל
<u>חוזים בגין מניות</u>			
10.6	10.6	-	אופציות שנכתבו
10.6	10.6	-	אופציות שנקנו ⁽³⁾
21.2	21.2	-	סך הכל
173.2	66.6	106.6	סך הכל סכום נקוב

- (1) מזה: Swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 106.6 מיליוני ש"ח.
 (2) הבנק מבצע עסקאות הגנה באמצעות נגזרי החלפת ריבית (IRS) לצורך גידור שווי הוגן חשבונאי של אגרות חוב. עסקאות אלה מגדרות את סיכון הריבית הגלום באגרות חוב במס"ח בריבית קבועה בעלות מח"מ ארוך.
 (3) מזה: נסחרים בבורסה בסך 14.0 מיליון ש"ח.

31 במרס 2020						(בלתי מבוקר)
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
6.5	-	6.5	-	-	-	חוזי ריבית
5.6	-	5.6	-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
0.8	0.8	-	1.5	1.5	-	חוזי מטבע חוץ
0.3	0.3	-	0.3	0.3	-	חוזים בגין מניות
7.6	1.1	6.5	1.8	1.8	-	סה"כ נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
7.6	1.1	6.5	1.8	1.8	-	יתרה מאזנית

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)
 בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרס 2019						(בלתי מבוקר)
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
						חוזי ריבית
2.9	0.2	2.7	0.4	0.4	-	
2.7	-	2.7	-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
0.7	0.7	-	0.6	0.6	-	חוזי מטבע חוץ
0.2	0.2	-	0.1	0.1	-	חוזים בגין מניות
3.8	1.1	2.7	1.1	1.1	-	סה"כ נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו⁽¹⁾
3.8	1.1	2.7	1.1	1.1	-	יתרה מאזנית

31 בדצמבר 2019						(מבוקר)
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
						חוזי ריבית
4.0	-	4.0	-	-	-	
3.7	-	3.7	-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
0.6	0.6	-	0.4	0.4	-	חוזי מטבע חוץ
0.1	0.1	-	0.1	0.1	-	חוזים בגין מניות
4.7	0.7	4.0	0.5	0.5	-	סה"כ נכסים/התחייבויות בגין נגזרים ברוטו⁽¹⁾
4.7	0.7	4.0	0.5	0.5	-	יתרה מאזנית

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 0.1 מיליוני ש"ח (ליום 31 במרס 2019 - 0.1 מיליוני ש"ח, ליום 31 בדצמבר - 0.1 מיליוני ש"ח).

ב. גידור חשבונאי מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

כללי

הבנק חשוף לסיכוני שוק, לרבות סיכוני בסיס וסיכוני ריבית. סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה משינויים במדד המחירים לצרכן או בשערי החליפין של מטבעות חוץ עקב ההפרש בין שווי הנכסים לשווי ההתחייבויות. סיכון הריבית הוא סיכון לרווחים או להון הנובע מתזוזות בשיעורי הריבית. שינויים בריבית משפיעים על רווחי הבנק באמצעות שינוי בהכנסות נטו, ועל שווי נכסי הבנק, התחייבויותיו ומכשירים חוץ מאזניים, כיוון שהערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים (או אף התזרימים עצמם) משתנה כאשר חל שינוי בשיעורי הריבית. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכוני בסיס וסיכוני ריבית, משתמש הבנק במכשירים נגזרים מסוג עסקאות פורוורד על מטבע חוץ ומדד המחירים לצרכן, אופציות על מטבע חוץ ועסקאות החלפת ריבית קבועה בריבית משתנה. לבנק יש נגזרים המיועדים וכשירים כגידורי שווי הוגן.

אם נגזר אינו מיועד ליחס גידור כשיר, הנגזר נרשם לפי שווי הוגן ושינויים בשווי הוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד.

גידורי שווי הוגן

הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי שווי הוגן. שינוי בשווי הוגן של נגזרים, המגדרים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי הוגן של הפריט המגודר, שניתן לייחס אותו לסיכון המגודר

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. גידור חשבונאי

(בלתי מבוקר)		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019	לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020
1. השפעת חשבונאות של גידור שווי הוגן על הרווח (הפסד) סך כל ההכנסות (הוצאות) ריבית שהוכרו בדוח רווח והפסד			
ההשפעה של גידורי שווי הוגן			
רווח מנידורי שווי הוגן			
חוזי ריבית			
- פריטים מגודרים			
- נגזרים מגדרים			
		2.6	2.5
		(1.8)	(2.5)

(בלתי מבוקר)				ליום 31 במרס 2019	ליום 31 במרס 2020
2. פריטים מגודרים בנידור שווי הוגן					
אגרות חוב - המסווגים כזמינים למכירה					
		1.8	99.6	6.7	110.9

(בלתי מבוקר)		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019	לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020
3. השפעת נגזרים שלא יועדו במכשירים מגדרים על דוח רווח והפסד			
נגזרים שלא יועדו כמכשירים מגדרים:			
חוזי ריבית			
חוזי מטבע חוץ			
		(0.2)	(0.5)
		(0.1)	0.8

(1) נכלל בסעיף הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית.

באור 11: פעילות במכשירים נגזרים - היקף סיכוני אשראי ובמועדי פרעון (המשך)

בסכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 בדצמבר 2019			31 במרס 2019			31 במרס 2020		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)					
אחרים	בנקים	סה"כ	אחרים	בנקים	סה"כ	אחרים	בנקים	סה"כ
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים								
0.5	0.4	0.1	1.1	*0.3	0.8	1.8	0.7	1.1
סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾								
2.2	0.2	2.0	3.2	0.4	2.8	3.2	0.2	3.0
סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים								
2.7	0.6	2.1	4.3	0.7	3.6	5.0	0.9	4.1
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים								
4.7	0.1	4.6	3.8	0.7	3.1	7.6	0.4	7.2

*הוצג מחדש

(1) ההפרש אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

ד. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים:

סה"כ	מעל 5 שנים	מעל 5 שנים ועד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד 3 חודשים	עד 3 חודשים	(בלתי מבוקר)
31 במרס 2020					
125.4	64.0	61.4		32.5	46.5
79.0				1.1	39.5
40.6					
245.0	64.0	61.4	33.6	86.0	
31 במרס 2019					
254.3	55.4	58.5	100.9	39.5	
31 בדצמבר 2019					
173.2	45.7	60.9	23.2	43.4	

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים

א. הגדרות

- **אנשים פרטיים** - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להם חבות לבנק.
- **מגזר בנקאות פרטית** - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.
- **משקי בית** - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- **עסק** - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
- **מחזור פעילות** - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.
- **עסק זעיר** - עסק שמחזור פעילותו קטן מ- 10 מיליוני ש"ח.
- **עסק קטן** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 10 מיליוני ש"ח וקטן מ- 50 מיליוני ש"ח.
- **עסק בינוני** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 50 מיליוני ש"ח וקטן מ- 250 מיליוני ש"ח.
- **עסק גדול** - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל- 250 מיליוני ש"ח.
- **גופים מוסדיים** - כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות ולרבות קופות גמל, קרנות פנסיה, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות, תעודות סל, חברות ביטוח וחברי בורסה המנהלים כספי לקוחות.

כאשר מחזור ההכנסות של לקוח עסקי אינו מייצג את היקף הפעילות שלו, בעיקר בחשבונות עסקיים בתחום הנדלן, פעילות הלקוח העסקי סווגה לפי שווי הפעילות הצפוי מהפעילות הרלוונטית של הלקוח.

- **מגזר ניהול פיננסי** - כולל פעילות למסחר ופעילות ניהול נכסים והתחייבויות כהגדרתן בהוראות המפקח על הבנקים.

ב. העקרונות בחלוקת תוצאות הפעילות בין מגזרי הפעילות השונים:

- הכנסות ריבית נטו - כוללות את:
 - המרווח הפיננסי, הן בצד האשראי והן בצד הפקדונות, המחושב כפער בין הריבית המתקבלת או המשולמת לבין ממוצע מחירי הכסף של הבנק, הנגזרים ממשיך החיים התואם את תנאי האשראי או הפקדון במגזרי ההצמדה הרלוונטיים.
 - ריבית על ההון המשוקלל המיוחס למגזר (על בסיס נכסי הסיכון המשויכים לכל מגזר).
 - הוצאות בגין הפסדי אשראי - לכל מגזר פעילות מיוחסות ההוצאות בגין הפסדי אשראי שנרשמו בגין לקוחותיו.
 - הכנסות שאינן מריבית - לכל מגזר פעילות נזקפות ההכנסות מעמלות, הכנסות מימון שאינן מריבית וההכנסות האחרות, הנובעות מפעילות לקוחותיו.
 - הוצאות תפעוליות - לכל מגזר פעילות מיוחסות ההוצאות הישירות בסניפי הבנק ובהנהלה המרכזית, הנובעות ממתן שירותים ללקוחות המגזר, וזאת, בהתבסס על תקן "מדד פעולה", המתרגם את הפעילות עם הלקוח לתשומות עבודה ולעלויות ישירות אחרות. יתר ההוצאות הישירות במטה, מועמסות על המגזר על בסיס פרמטרים ומפתחות העמסה המזוהים עם פעילות היחידה העסקית. ההוצאות העקיפות מועמסות על בסיס מפתחות העמסה קבועים.
 - מסים על ההכנסה - ההפרשה למס על הרווח של כל מגזר, חושבה על פי שיעור המס הסטטוטורי, תוך ביצוע התאמות מסוימות הנובעות מהוצאות לא מוכרות וכיו"ב.
 - תשואה להון- מבטאת את היחס שבין הרווח הנקי של כל אחד מהמגזרים לבין ההון המוקצה למגזר. ההון המוקצה למגזר כולל את ההון הנדרש בגין סיכוני אשראי ובגין הסיכון התפעולי.

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020									(בלתי מבוקר)
פעילות ישראל									
סה"כ פעילות בישראל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזה: כרטיסי אשראי	משקי בית	סה"כ
59.2	0.1	-	0.5	3.1	5.8	-	0.5	49.7	הכנסות ריבית מחיצוניים
1.9	12.2	(0.2)	(0.4)	(0.5)	(0.6)	(0.1)	-	(8.5)	הוצאות ריבית מחיצוניים
61.1	12.3	(0.2)	0.1	2.6	5.2	(0.1)	0.5	41.2	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו: מחיצוניים
-	(9.0)	0.2	0.5	0.1	0.2	0.2	-	7.8	בינמגזרי
61.1	3.3	-	0.6	2.7	5.4	0.1	0.5	49.0	סך הכנסות ריבית, נטו
21.8	0.2	0.1	0.9	0.8	2.4	0.5	2.7	16.9	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
82.9	3.5	0.1	1.5	3.5	7.8	0.6	3.2	65.9	סך הכנסות
8.1	-	-	(0.3)	0.1	1.7	-	-	6.6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
46.2	0.5	0.1	1.0	1.0	4.1	0.1	1.8	39.4	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
28.6	3.0	-	0.8	2.4	2.0	0.5	1.4	19.9	רווח (הפסד) לפני מיסים
10.5	1.1	-	0.3	0.8	0.7	0.2	0.5	7.4	הפרשה למסים על הרווח
18.1	1.9	-	0.5	1.6	1.3	0.3	0.9	12.5	רווח (הפסד) נקי
8,632.8	3,652.7	0.2	95.5	329.9	546.0	1.3	551.7	4,007.2	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
4,980.1	-	0.2	95.5	329.9	546.0	1.3	551.7	4,007.2	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
5,069.7	-	-	97.4	336.8	568.2	1.3	515.9	4,066.0	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
45.3	-	-	-	-	9.7	-	-	35.6	יתרת חובות פגומים
9.2	-	-	-	3.3	0.1	-	-	5.8	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
7,901.1	302.7	63.2	288.4	231.2	432.8	125.6	481.1	6,457.2	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
7,106.8	-	63.2	287.4	227.6	427.0	125.5	-	5,976.1	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
7,686.6	-	67.4	295.6	241.5	432.5	165.3	-	6,484.3	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
5,379.7	545.1	1.8	58.6	368.0	661.0	5.9	1,045.9	3,739.3	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
5,413.2	576.9	0.8	61.9	396.1	639.1	5.7	1,040.3	3,732.7	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
4,016.5	-	2.6	504.7	112.7	95.3	365.7	-	2,935.5	יתרה ממוצעת של נכסים בנייה (1) (3)
51.4	-	-	0.4	2.6	5.0	-	0.5	43.4	פיצול הכנסות ריבית נטו
6.4	-	-	0.2	0.1	0.4	0.1	-	5.6	- מרווח מפעילות מתן אשראי
3.3	3.3	-	-	-	-	-	-	-	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
61.1	3.3	-	0.6	2.7	5.4	0.1	0.5	49.0	- אחר
									סך הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019								(בלתי מבוקר)	
פעילות ישראל									
סה"כ פעילות בישראל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	מזה: כרטיסי בנקאות פרטית		משקי בית	
						סה"כ	סה"כ		
58.7	2.4	-	0.4	2.5	6.4	-	0.4	47.0	הכנסות ריבית מחיצוניים
0.1	10.5	(0.2)	(0.4)	(0.5)	(0.6)	(0.1)	-	(8.6)	הוצאות ריבית מחיצוניים
58.8	12.9	(0.2)	-	2.0	5.8	(0.1)	0.4	38.4	הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו: מחיצוניים
-	(9.3)	0.2	0.5	0.2	0.2	0.2	-	8.0	בינמגזרי
58.8	3.6	-	0.5	2.2	6.0	0.1	0.4	46.4	סך הכנסות ריבית, נטו
21.4	0.4	-	0.6	0.9	3.6	0.4	3.0	15.5	הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית מחיצוניים
80.2	4.0	-	1.1	3.1	9.6	0.5	3.4	61.9	סך הכנסות
1.0	-	-	-	-	-	-	-	1.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
50.3	0.5	0.1	1.0	1.3	4.4	0.2	2.1	42.8	הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
28.9	3.5	(0.1)	0.1	1.8	5.2	0.3	1.3	18.1	רווח (הפסד) לפני מיסים
10.3	1.2	-	-	0.6	1.9	0.1	0.5	6.5	הפרשה למסים על הרווח
18.6	2.3	(0.1)	0.1	1.2	3.3	0.2	0.8	11.6	רווח (הפסד) נקי
8,100.8	3,494.0	0.5	76.6	251.5	582.8	0.6	465.5	3,694.8	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
4,606.8		0.5	76.6	251.5	582.8	0.6	465.5	3,694.8	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
4,783.1	-	-	79.3	235.5	629.2	0.6	462.9	3,838.5	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
25.8	-	-	-	2.1	3.0	-	-	20.7	יתרת חובות פגומים
9.9	-	-	-	3.7	0.1	-	-	6.1	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
7,440.8	254.9	58.3	262.0	264.9	451.4	108.1	465.5	6,041.2	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
6,709.1	-	58.3	261.1	261.8	444.2	108.0	-	5,575.7	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
6,811.7	-	53.8	316.5	290.7	441.4	106.7	-	5,602.6	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
5,022.7	507.0	1.2	34.9	310.0	615.5	1.5	1,028.1	3,552.6	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
5,058.0	502.0	0.2	28.6	309.9	636.4	1.6	1,032.7	3,579.3	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
3,827.7	-	-	475.5	52.6	162.7	320.5	-	2,816.4	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1) (3)
49.0	-	-	0.3	2.1	5.5	-	0.4	41.1	פיצול הכנסות ריבית נטו
6.2	-	-	0.2	0.1	0.5	0.1	-	5.3	- מרווח מפעילות מתן אשראי
3.6	3.6	-	-	-	-	-	-	-	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
58.8	3.6	-	0.5	2.2	6.0	0.1	0.4	46.4	- אחר
									סך הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019

(מבוקר)

פעילות ישראל

סה"כ פעילות בישראל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	מזה: כרטיסי אשראי	משקי בית	סה"כ	
257.0	25.1	-	2.4	10.8	24.0	-	1.8		194.7	הכנסות ריבית מחיצוניים
11.2	(4.7)	0.3	1.0	0.7	0.9	0.1	-		12.9	הוצאות ריבית מחיצוניים
										הכנסות (הוצאות) ריבית, נטו:
245.8	29.8	(0.3)	1.4	10.1	23.1	(0.1)	1.8		181.8	מחיצוניים
-	(10.7)	0.4	1.0	(0.3)	(1.1)	0.7	0.1		10.0	בינמגזרי
245.8	19.1	0.1	2.4	9.8	22.0	0.6	1.9		191.8	הכנסות ריבית, נטו
87.2	3.0	0.2	3.0	3.2	12.5	1.9	10.8		63.4	הכנסות שאינן מריבית מחיצוניים
333.0	22.1	0.3	5.4	13.0	34.5	2.5	12.7		255.2	סך הכנסות
10.7	-	-	0.7	(1.2)	1.9	-	-		9.3	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
200.2	2.0	0.2	4.8	6.0	15.8	0.9	8.0		170.5	סך הוצאות תפעוליות ואחרות מחיצוניים
122.1	20.1	0.1	(0.1)	8.2	16.8	1.6	4.7		75.4	רווח (הפסד) לפני מיסים
44.4	7.3	-	-	3.0	6.1	0.6	1.7		27.4	הפרשה למסים על הרווח
77.7	12.8	0.1	(0.1)	5.2	10.7	1.0	3.0		48.0	רווח (הפסד) נקי
8,257.9	3,466.8	0.1	90.7	280.9	559.2	1.4	556.6		3,858.8	יתרה ממוצעת של נכסים (1)
4,791.1	-	0.1	90.7	280.9	559.2	1.4	556.6		3,858.8	מזה: יתרה ממוצעת של אשראי לציבור (1)
5,116.2	-	0.9	92.7	295.7	591.9	1.4	587.8		4,133.6	יתרת אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
42.7	-	-	-	0.2	10.7	-	-		31.8	יתרת חובות פגומים
10.3	-	-	-	4.0	-	-	-		6.3	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
7,568.9	258.8	60.6	270.4	257.8	419.7	117.3	492.2		6,184.3	יתרה ממוצעת של התחייבויות (1)
6,806.3	-	60.6	269.3	254.4	412.8	117.1	-		5,692.1	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור (1)
6,961.9	-	70.8	249.6	259.8	408.4	119.2	-		5,854.1	יתרת פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
5,180.5	514.6	1.2	44.4	317.1	665.3	3.1	1,039.5		3,634.8	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון (1),(2)
5,347.2	514.1	2.7	55.3	339.7	682.6	6.1	1,051.5		3,746.7	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח (2)
3,996.8	-	2.1	481.5	95.7	103.9	446.0	-		2,867.6	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול (1) (3)
										פיצול הכנסות ריבית נטו:
201.4	-	-	1.8	9.0	20.4	-	1.8		170.2	- מרווח מפעילות מתן אשראי
25.3	-	0.1	0.6	0.8	1.6	0.6	0.1		21.6	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
19.1	19.1	-	-	-	-	-	-		-	- אחר
245.8	19.1	0.1	2.4	9.8	22.0	0.6	1.9		191.8	סך הכנסות ריבית, נטו

ראה הערות בסוף הבאור.

באור 12א: מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

הערות:

- (1) יתרות ממוצעות על בסיס יתרות לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
- (2) נכסי משוקלים בסיכון- כפי שחושבו לצורך הלימות הון (הוראת ניהול בנקאי תקין 201).
- (3) נכסים בניהול- קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

באור 12ב: מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. כללי

הבנק נותן מידע לגבי כל מגזר פעילות אשר מתקיימים בו שלושת התנאים הבאים:

- (1) עוסק בפעילויות עסקיות אשר מהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות.
 - (2) תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים למגזר והערכת ביצועיו.
 - (3) קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.
- בסיס המידע למגזרי פעילות נשען על "גישת ההנהלה", דהיינו נקודת המוצא הינה המידע המשמש לדיווח הפנימי להנהלה ולדירקטוריון, על פיו מתקבלות ההחלטות התפעוליות השוטפות והתחזיות לגבי הביצועים בעתיד. ההוראה קובעת, בנוסף, את דרישות הגילוי ואת אופן הצגת התוצאות הכספיות של המגזרים. בהתאם לכך נקבעו מגזרי הפעילות בני הדיווח כדלקמן.
- מגזר בנקאי - המגזר מתחלק למגזר משקי בית, מגזר בנקאות פרטית ומגזר עסקי. המגזרים עוסקים במתן שירותים בנקאיים ובתיווך פיננסי.
 - מגזר ניהול פיננסי - מגזר הכולל את הפעילות בנוסטרו של הבנק ובנגזרים פיננסיים.

באור 12ב: מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות בהתאם לגישת ההנהלה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020					(בלתי מבוקר)
מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
47.0	2.7	8.1	3.3	61.1	הכנסות ריבית נטו: מחיצוניים
10.8	7.7	3.1	0.2	21.8	הכנסות מימון שאינן מריבית: מחיצוניים
57.8	10.4	11.2	3.5	82.9	סך הכנסות
6.6	-	1.5	-	8.1	הוצאות בגין הפסדי אשראי
33.2	6.4	6.1	0.5	46.2	הוצאות תפעוליות ואחרות
18.0	4.0	3.6	3.0	28.6	רווח לפני מיסים
6.6	1.5	1.3	1.1	10.5	הפרשה למיסים על הרווח
11.4	2.5	2.3	1.9	18.1	רווח נקי
3,917.7	118.8	943.6	3,591.9	8,572.0	יתרה ממוצעת של נכסים
4,002.5	117.7	949.5	-	5,069.7	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
4,844.9	2,112.2	729.5	-	7,686.6	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019					(בלתי מבוקר)
מגזר משקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
44.2	2.9	8.1	3.6	58.8	הכנסות ריבית נטו: מחיצוניים
10.8	6.6	3.6	0.4	21.4	הכנסות מימון שאינן מריבית: מחיצוניים
55.0	9.5	11.7	4.0	80.2	סך הכנסות
1.0	-	-	-	1.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
35.0	7.9	6.9	0.5	50.3	הוצאות תפעוליות ואחרות
19.0	1.6	4.8	3.5	28.9	רווח לפני מיסים
6.8	0.6	1.7	1.2	10.3	הפרשה למיסים על הרווח
12.2	1.0	3.1	2.3	18.6	רווח נקי
3,496.1	138.4	972.3	3,439.2	8,046.0	יתרה ממוצעת של נכסים
3,612.0	139.5	976.5	-	4,728.0	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
4,244.4	1,802.5	764.8	-	6,811.7	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

באור 12ב: מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019					(מבוקר)
מגזר מסקי בית	מגזר בנקאות פרטית	מגזר מסחרי/ עסקי	מגזר ניהול פיננסי	סה"כ מאוחד	
					הכנסות ריבית נטו:
182.7	11.4	32.6	19.1	245.8	מחיצוניים
					הכנסות מימון שאינן מריבית:
43.7	27.2	13.3	3.0	87.2	מחיצוניים
226.4	38.6	45.9	22.1	333.0	סך הכנסות
					הוצאות בגין הפסדי אשראי
9.3	-	1.4	-	10.7	הוצאות תפעוליות ואחרות
142.8	28.9	26.5	2.0	200.2	רווח לפני מיסים
74.3	9.7	18.0	20.1	122.1	הפרשה למיסים על הרווח
27.0	3.5	6.6	7.3	44.4	
47.3	6.2	11.4	12.8	77.7	רווח נקי
3,766.2	123.3	901.6	3,408.9	8,200.0	יתרה ממוצעת של נכסים
4,041.6	125.2	949.4	-	5,116.2	אשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
4,519.0	1,760.6	682.4	-	6,962.0	פקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום						בלתי מבוקר
31 במרס 2019			31 במרס 2020			
הפרשה להפסדי אשראי			הפרשה להפסדי אשראי			
אשראי לציבור			אשראי לציבור			
מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	מסחרי	פרטי אחר	סך הכל	
12.9	41.2	54.1	15.0	44.8	59.8	1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי - חובות
-	1.0	1.0	1.4	6.5	7.9	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת שנה
(0.2)	(2.3)	(2.5)	(0.9)	(3.7)	(4.6)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
0.8	1.7	2.5	0.2	2.0	2.2	מחיקות חשבונאיות
0.6	(0.6)	-	(0.7)	(1.7)	(2.4)	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
13.5	41.6	55.1	15.7	49.6	65.3	מחיקות חשבונאיות נטו
0.9	1.5	2.4	1.0	1.5	2.5	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף תקופה תנועה ביתרת ההפרשה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
-	-	-	0.1	0.1	0.2	יתרת הפרשה לתחילת שנה
0.9	1.5	2.4	1.1	1.6	2.7	גידול (קיטון) בהפרשה
14.4	43.1	57.5	16.8	51.2	68.0	יתרת ההפרשה לסוף התקופה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
						סה"כ הפרשה להפסדי אשראי - חובות ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2019					מבוקר
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות, ועל החובות בגינם היא חושבה:
		סך הכל	פרטי אחר	מסחרי	
2,978.7	2,077.9	900.8	31.8	869.0	יתרת חוב רשומה של חובות שנבדקו על בסיס פרטני
4,215.4	-	4,215.4	4,103.2	112.2	שנבדקו על בסיס קבוצתי
7,194.1	2,077.9	5,116.2	4,135.0	981.2	סך הכל חובות
19.6	-	19.6	5.3	14.3	הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
40.2	-	40.2	39.5	0.7	שנבדקו על בסיס קבוצתי
59.8	-	59.8	44.8	15.0	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

ב. חובות (1)

1. איכות אשראי ופיגורים

31 במרס 2020						בלתי מבוקר
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים (2)			לא בעייתיים	פעילות לזוים בישראל ציבורי-מסחרי
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים		
-	-	192.6	7.3	0.1	185.2	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	0.1	136.5	-	0.1	136.4	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	69.4	-	-	69.4	שרותים פיננסיים
0.1	3.3	603.9	2.4	20.3	581.2	מסחרי - אחר
0.1	3.4	1,002.4	9.7	20.5	972.2	סך הכל מסחרי
7.3	5.8	4,067.3	35.6	19.5	4,012.2	אנשים פרטיים - אחר
7.4	9.2	5,069.7	45.3	40.0	4,984.4	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
-	-	1,577.8	-	-	1,577.8	בנקים בישראל
-	-	621.2	-	-	621.2	ממשלת ישראל
7.4	9.2	7,268.7	45.3	40.0	7,183.4	סך הכל פעילויות בישראל

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות (1)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

בלתי מבוקר						31 במרס 2019
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים (2)				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים	לא בעייתיים	
-	-	165.7	-	-	165.7	פעילות לווים בישראל
-	0.1	116.0	-	0.1	115.9	ציבורי-מסחרי
-	-	66.1	-	-	66.1	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.6	3.7	596.2	5.1	21.7	569.4	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
0.6	3.8	944.0	5.1	21.8	917.1	שרותים פיננסיים
3.7	6.1	3,839.1	20.7	22.8	3,795.6	מסחרי - אחר
4.3	9.9	4,783.1	25.8	44.6	4,712.7	סך הכל מסחרי
-	-	1,458.8	-	-	1,458.8	אנשים פרטיים - אחר
-	-	620.6	-	-	620.6	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
4.3	9.9	6,862.5	25.8	44.6	6,792.1	בנקים בישראל
						ממשלת ישראל
						סך הכל פעילויות בישראל

מבוקר						31 בדצמבר 2019
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים (2)				
בפיגור של 30 ועד 89 ימים (5)	בפיגור של 90 ימים או יותר (4)	סך הכל	פגומים (3)	לא פגומים	לא בעייתיים	
-	-	190.7	7.9	-	182.8	פעילות לווים בישראל
-	-	129.3	-	-	129.3	ציבורי-מסחרי
-	-	65.6	-	-	65.6	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	4.0	595.6	3.0	22.7	569.9	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	4.0	981.2	10.9	22.7	947.6	שרותים פיננסיים
7.5	6.3	4,135.0	31.8	20.9	4,082.3	מסחרי - אחר
7.5	10.3	5,116.2	42.7	43.6	5,029.9	סך הכל מסחרי
-	-	1,453.6	-	-	1,453.6	אנשים פרטיים - אחר
-	-	624.3	-	-	624.3	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
7.5	10.3	7,194.1	42.7	43.6	7,107.8	בנקים בישראל
						ממשלת ישראל
						סך הכל פעילויות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

(3) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית, למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי - ראה באור 13.ב.ג.ג. הלן.

(4) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.

(5) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 7.4 מיליוני ש"ח (31.3.2019) - 4.3 מיליוני ש"ח ו-31.12.2019 - 7.5 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מדיניות ניהול סיכון האשראי בבנק מגדירה סממנים עיקריים לבחינת איכות האשראי, ביניהם מצב הפיגור, דירוג הלקוח, מצב הבטחונות ועוד. מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות האשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל. חובות המוערכים על בסיס פרטני, מועברים לטיפול כחובות פגומים לאחר 90 ימי פיגור. בנוסף, חובות בארגון מחדש של חוב בעייתי, מועברים לטיפול כחובות פגומים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של החוב עד לגובה הביטחון. יצוין כי לאור הנחיות בנק ישראל מיום 21 באפריל 2020 וכחלק מהמאמצים לסייע ללווים בקשיים, הסדרי חוב שבוצעו עקב אירוע הקורונה בכדי לייצב לווים שאינם בפיגור שבמסגרתם שונו תנאי החוב ובפרט נדחו מועדי התשלום המקוריים, לא הובאו בחשבון בקביעת סטטוס הפיגור או סיווג החוב.

למידע נוסף ראה באור 3.ד.1 ו-16 בדבר השפעות התפשטות נגיף הקורונה.

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 במרס 2020				בלתי מבוקר	
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית (3)	יתרת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
17.5	7.3	2.0	3.1	5.3	בינוי ונדל"ן - בינוי
5.6	2.4	0.1	2.2	2.3	מסחרי - אחר
23.1	9.7	2.1	5.3	7.6	סך הכל מסחרי
45.5	35.6	6.6	7.0	29.0	אנשים פרטיים - אחר
68.6	45.3	8.7	12.3	36.6	סך הכל פעילויות בישראל *
	45.3	8.7	12.3	36.6	* מזה: נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	35.1	6.5	7.8	28.6	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 במרס 2019					בלתי מבוקר
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית (3)	יתרת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית	
9.3	-	-	-	-	פעילות לווים בישראל
11.1	5.1	0.4	3.0	4.7	ציבורי-מסחרי
20.4	5.1	0.4	3.0	4.7	בינוי ונדל"ן - בינוי
30.3	20.7	5.2	3.6	15.5	מסחרי - אחר
50.7	25.8	5.6	6.6	20.2	סך הכל מסחרי
					אנשים פרטיים - אחר
					סך הכל פעילויות בישראל *
	25.8	5.6	6.6	20.2	* מזה: נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	23.5	5.5	4.5	18.0	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

31 בדצמבר 2019					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת (2) חובות פגומים	יתרת (2) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית (3)	יתרת (2) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית	
17.9	7.9	-	2.9	7.9	פעילות לווים בישראל
-	-	-	-	-	ציבורי-מסחרי
7.5	3.0	0.2	2.0	2.8	בינוי ונדל"ן - בינוי
25.4	10.9	0.2	4.9	10.7	שרותים פיננסיים
42.0	31.8	6.3	5.1	25.5	מסחרי - אחר
67.4	42.7	6.5	10.0	36.2	סך הכל מסחרי
					אנשים פרטיים - אחר
					סך הכל פעילויות בישראל *
	42.7	6.5	10.0	36.2	* מזה: נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
	32.8	6.3	6.3	26.5	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) אשראי לציבור יתרת חוב רשומה.

(3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020			בלתי מבוקר
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו (3)	יתרה (2) ממוצעת של חובות פגומים	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
-	-	7.6	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	2.7	מסחרי- אחר
-	-	10.3	סך הכל מסחרי
-	-	33.7	אנשים פרטיים - אחר
-	(4) -	44.0	סך הכל פעילות בישראל

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019			בלתי מבוקר
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו (3)	יתרה (2) ממוצעת של חובות פגומים	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
-	-	5.1	מסחרי- אחר
-	-	5.1	סך הכל מסחרי
0.1	0.1	19.3	אנשים פרטיים - אחר
0.1	(4) 0.1	24.4	סך הכל פעילות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(3) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(4) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, היו נרשמות הכנסות ריבית בסך של 0.5 מיליוני ש"ח לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31.3.2020 (לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 31.3.19-0.3 מיליוני ש"ח).

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

31 במרס 2020			בלתי מבוקר
יתרת חוב רשומה			
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ , לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	פעילות לווים בישראל
3.5	-	3.5	ציבורי-מסחרי
2.2	-	2.2	בינוי ונדל"ן - בינוי
5.7	-	5.7	מסחרי - אחר
29.4	5.9	23.5	סך הכל מסחרי
35.1	5.9	29.2	אנשים פרטיים - אחר
			סך הכל פעילויות בישראל
31 במרס 2019			בלתי מבוקר
יתרת חוב רשומה			
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ , לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	פעילות לווים בישראל
4.3	0.2	4.1	ציבורי-מסחרי
4.3	0.2	4.1	מסחרי - אחר
19.2	3.6	15.6	סך הכל מסחרי
23.5	3.8	19.7	אנשים פרטיים - אחר
			סך הכל פעילויות בישראל
31 בדצמבר 2019			בלתי מבוקר
יתרת חוב רשומה			
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ , לא בפיגור	שאינו צובר הכנסות ריבית	פעילות לווים בישראל
3.7	-	3.7	ציבורי-מסחרי
2.5	-	2.5	בינוי ונדל"ן - בינוי
6.2	-	6.2	מסחרי - אחר
26.6	5.2	21.4	סך הכל מסחרי
32.8	5.2	27.6	אנשים פרטיים - אחר
			סך הכל פעילויות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) צובר הכנסות ריבית.

(3) נכלל בחובות פגומים.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

- ב. חובות (1) (המשך)
 2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
 ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

ארגונים מחדש שבוצעו			בלתי מבוקר
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020			
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
-	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	-	מסחרי אחר
-	-	-	סך הכל מסחרי
5.3	5.8	108	אנשים פרטיים - אחר
5.3	5.8	108	סך הכל פעילות בישראל

ארגונים מחדש שבוצעו			בלתי מבוקר
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019			
יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מס' חוזים	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
2.3	2.5	4	מסחרי אחר
2.3	2.5	4	סך הכל מסחרי
4.7	5.0	110	אנשים פרטיים - אחר
7.0	7.5	114	סך הכל פעילות בישראל

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו (2)				בלתי מבוקר
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020		
יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	יתרת חוב רשומה	מס' חוזים	פעילות לווים בישראל ציבורי-מסחרי
0.3	1	3.3	3	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	0.5	1	מסחרי - אחר
0.3	1	3.8	4	סך הכל מסחרי
0.7	20	1.3	34	אנשים פרטיים - אחר
1.0	21	5.1	38	סך הכל פעילות בישראל

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

באור 13: מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מכשירים פיננסיים חוץ - מאזניים

31 במרס 2019	31 במרס *2019	31 במרס 2020	31 בדצמבר 2019	31 במרס *2019	31 במרס 2020	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾			יתרת חוזים ⁽¹⁾			
-	-	-	1.7	0.8	0.4	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי: אשראי תעודות
0.9	1.0	1.0	281.5	285.5	277.1	ערבויות להבטחת אשראי
0.1	-	0.1	33.2	13.8	50.8	ערבויות לרוכשי דירות
0.6	0.5	0.6	125.3	129.7	127.6	ערבויות והתחייבויות אחרות
-	-	-	0.4	0.1	0.3	מסגרות לפעולות למכשירים נגזרים שלא נוצלו
0.3	0.3	0.3	923.8	890.5	981.5	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
0.5	0.4	0.6	768.5	756.0	846.2	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
0.1	0.1	0.1	57.8	101.7	53.4	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
-	0.1	-	37.5	41.6	32.0	התחייבות להוצאות ערבויות
2.5	2.4	2.7	2,229.7	2,219.7	2,369.3	סך הכל

* הוצג מחדש

(1) יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.

(2) יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

באור 14: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

סך הכל	פריטים שאינם כספיים (2)	מטבע חוץ (1)			מטבע ישראלי		31 במרס 2020 (בלתי מבוקר)
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
נכסים							
3,278.7		15.8	13.0	241.5	186.1	2,822.3	מזומנים ופקדונות בבנקים
388.7			102.0	30.8	27.5	228.4	ניירות ערך
5,004.4			6.9	4.9	142.7	4,849.9	אשראי לציבור, נטו (3)
621.2					621.2		אשראי לממשלה
31.9	31.9						בניינים וציוד
1.8	0.3		0.8	0.1		0.6	נכסים בגין מכשירים נגזרים
93.3	48.1		0.5	0.1	2.3	42.3	נכסים אחרים
9,420.0	80.3	15.8	123.2	277.4	979.8	7,943.5	סך כל הנכסים
התחייבויות							
7,686.6		14.5	143.0	273.7	577.9	6,677.5	פקדונות הציבור
347.2				1.8	295.9	49.5	פקדונות מבנקים
7.6	0.2		4.1	2.7		0.6	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
634.9				0.3	3.4	631.2	התחייבויות אחרות
8,676.3	0.2	14.5	147.1	278.5	877.2	7,358.8	סך כל ההתחייבויות
743.7	80.1	1.3	(23.9)	(1.1)	102.6	584.7	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-			22.7			(22.7)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
743.7	80.1	1.3	(1.2)	(1.1)	102.6	562.0	סך הכל כללי

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

באור 14: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	מטבע חוץ (1)			מטבע ישראלי		31 במרס 2019 (בלתי מבוקר)	
	פריטים שאינם כספיים (2)	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד המחירים לא צמוד		
נכסים							
2,481.5		12.7	13.4	248.3	185.9	2,021.2	מזומנים ופקדונות בבנקים
537.2			107.9	14.1	55.0	360.2	ניירות ערך
4,728.0			7.9	11.1	121.9	4,587.1	אשראי לציבור, נטו (3)
620.6					620.6		אשראי לממשלה
34.9	34.9						בניינים וציוד
1.1	0.1		0.2	0.4		0.4	נכסים בגין מכשירים נגזרים
42.0			0.5		2.0	39.5	נכסים אחרים
8,445.3	35.0	12.7	129.9	273.9	985.4	7,008.4	סך כל הנכסים
התחייבויות							
6,811.7		11.7	138.1	265.4	588.6	5,807.9	פקדונות הציבור
364.8			0.4	4.6	301.4	58.4	פקדונות מבנקים
3.7			3.2			0.5	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
590.9			0.3	2.0	3.0	585.6	התחייבויות אחרות
7,771.1		11.7	142.0	272.0	893.0	6,452.4	סך כל ההתחייבויות
674.2	35.0	1.0	(12.1)	1.9	92.4	556.0	הפרש
							מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
-			12.2			(12.2)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
674.2	35.0	1.0	0.1	1.9	92.4	543.8	סך הכל כללי

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

באור 14: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

	מטבע חוץ (1)			מטבע ישראלי		31 בדצמבר 2019 (מבוקר)		
	פריטים שאינם כספיים (2)	אחר	אירו	דולר	צמוד למדד המחירים			לא צמוד
נכסים								
2,675.7	-	12.5	17.3	230.8	186.9	2,228.2	מזומנים ופקדונות בבנקים	
258.8	-	-	105.1	13.9	17.4	122.4	ניירות ערך	
5,056.4	-	-	8.2	7.2	138.6	4,902.4	אשראי לציבור, נטו (3)	
624.3	-	-	-	-	624.3	-	אשראי לממשלה	
32.6	32.6	-	-	-	-	-	בניינים וציוד	
0.5	0.1	-	-	0.1	-	0.3	נכסים בגין מכשירים נגזרים	
45.6	-	-	0.4	-	2.2	43.0	נכסים אחרים	
8,693.9	32.7	12.5	131.0	252.0	969.4	7,296.3	סך כל הנכסים	
התחייבויות								
6,961.9	-	11.2	133.4	246.9	588.2	5,982.2	פקדונות הציבור	
349.2	-	-	0.6	1.9	297.3	49.4	פקדונות מבנקים	
4.7	-	-	4.0	-	-	0.7	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
651.9	-	-	0.2	1.4	3.5	646.8	התחייבויות אחרות	
7,967.7	-	11.2	138.2	250.2	889.0	6,679.1	סך כל ההתחייבויות	
726.2	32.7	1.3	(7.2)	1.8	80.4	617.2	הפרש	
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:								
			7.8				(7.8)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
726.2	32.7	1.3	0.6	1.8	80.4	609.4	סך הכל כללי	

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

(2) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(3) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

באור 15א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרס 2020				(בלתי מבוקר)	
שווי הוגן ⁽¹⁾				יתרה במאזן	
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
3,272.1	1,151.5	2,059.8	60.8	3,278.7	מזומנים ופקדונות בבנקים
388.9	-	133.1	255.8	388.7	ניירות ערך ⁽²⁾
4,978.8	4,683.0	295.8	-	5,004.4	אשראי לציבור, נטו
621.0	621.0	-	-	621.2	אשראי לממשלה
1.8	0.7	0.9	0.2	1.8	נכסים בגין מכשירים נגזרים
7.8	7.8	-	-	7.8	נכסים פיננסיים אחרים
9,270.4	6,464.0	2,489.6	316.8	9,302.6 ⁽³⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
7,626.0	1,900.9	5,725.1	-	7,686.6	פקדונות הציבור
347.2	0.1	347.1	-	347.2	פקדונות מבנקים
7.6	-	7.4	0.2	7.6	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
562.3	94.5	467.8	-	562.7	התחייבויות פיננסיות אחרות
8,543.1	1,995.5	6,547.4	0.2	8,604.1 ⁽³⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
1.0	1.0			1.0	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
85.4	85.4			85.4	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו- פיצויים ⁽⁴⁾

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 5, "ניירות ערך".

(3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 385.8 מיליוני ש"ח ובסך 7.6 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים

המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה

ביאורים 115-ב-115.

(4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 15א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 במרס 2019				(בלתי מבוקר)	
שווי הוגן ⁽¹⁾					
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן	
נכסים פיננסיים					
2,480.6	1,242.2	1,194.5	43.9	2,481.5	מזומנים ופקדונות בבנקים
537.8	-	122.7	415.1	537.2	ניירות ערך ⁽²⁾
4,693.6	4,412.2	281.4	-	4,728.0	אשראי לציבור, נטו
620.4	620.4	-	-	620.6	אשראי לממשלה
1.1	0.1	1.0	-	1.1	נכסים בגין מכשירים נגזרים
7.8	7.8	-	-	7.8	נכסים פיננסיים אחרים
8,341.3	6,282.7	1,599.6	459.0	8,376.2 ⁽³⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
6,744.5	1,846.5	4,898.0	-	6,811.7	פקדונות הציבור
364.9	0.4	364.5	-	364.8	פקדונות מבנקים
3.7	-	3.7	-	3.7	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
520.9	215.4	305.5	-	521.3	התחייבויות פיננסיות אחרות
7,634.0	2,062.3	5,571.7	-	7,701.5 ⁽³⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
1.3	1.3			1.3	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
71.4	71.4			71.4	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים ⁽⁴⁾

- (1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 5, "ניירות ערך".
 (3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 533.6 מיליוני ש"ח ובסך 3.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 15-ב-15ד.
 (4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 15א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר 2019					
שווי הוגן ⁽¹⁾				יתרה במאזן	
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1		
נכסים פיננסיים					
2,679.2	1,217.8	1,411.2	50.2	2,675.7	מזומנים ופקדונות בבנקים
259.2	-	119.5	139.7	258.8	ניירות ערך ⁽²⁾
5,035.4	4,710.4	325.0	-	5,056.4	אשראי לציבור, נטו
624.0	624.0	-	-	624.3	אשראי לממשלה
0.5	0.3	0.1	0.1	0.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים
8.8	8.8	-	-	8.8	נכסים פיננסיים אחרים
8,607.1	6,561.3	1,855.8	190.0	8,624.5⁽³⁾	סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
6,937.5	1,921.4	5,016.1	-	6,961.9	פקדונות הציבור
349.2	297.3	51.9	-	349.2	פקדונות מבנקים
4.7	-	4.6	0.1	4.7	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
577.4	109.3	468.1	-	577.8	התחייבויות פיננסיות אחרות
7,868.8	2,328.0	5,540.7	0.1	7,893.6⁽³⁾	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
1.1	1.1			1.1	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
99.5	99.5			99.5	בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים ⁽⁴⁾

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך, ראה ביאור 5, "ניירות ערך".

(3) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 254.5 מיליוני ש"ח ובסך 4.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה

ביאורים 15-ב-15ד.

(4) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.

באור 15א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן את השפעת המס. יתרה מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי הוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים ואשראי לממשלה - שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית שבו הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק המועיל ביותר.

אשראי לציבור - השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. השווי הוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. תזרימי המזומן העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

פקדונות הציבור-בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פקדונות דומים. תזרימי המזומנים בגין פקדונות עם דרישה (עו"ש) נפרסו בהתבסס על מודל סטטיסטי לחיזוי יתרות יציבות.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק הפעיל ביותר.

פריטי באור 15א': יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא בזה).

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי ההוגן הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

באור 15ב': פריטים הנמדדים בשווי הוגן

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 במרס 2020				(בלתי מבוקר)
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים אחרים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
				נכסים
				אגרות חוב זמינות למכירה:
382.3	-	132.7	249.6	איגרות חוב של ממשלת ישראל
1.3	-	-	1.3	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
0.4	-	0.4	-	איגרות חוב של אחרים בישראל
384.0	-	133.1	250.9	סך הכל אגרות חוב זמינות למכירה
1.8	0.7	0.9	0.2	נכסים בגין מכשירים נגזרים
385.8	0.7	133.6	251.5	סך כל הנכסים
				התחייבויות
7.6	-	7.4	0.2	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
7.6	-	7.4	0.2	סך כל ההתחייבויות

באור 15ב': פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 במרס 2019				(בלתי מבוקר)
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים אחרים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים
523.2	-	122.0	401.2	ניירות ערך זמינים למכירה: איגרות חוב של ממשלת ישראל
8.6	-	-	8.6	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
0.7	-	0.7	-	איגרות חוב של אחרים בישראל
532.5	-	122.7	409.8	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
1.1	0.1	1.0	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
533.6	0.1	123.7	409.8	סך כל הנכסים
				התחייבויות
3.7	-	3.7	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
3.7	-	3.7	-	סך כל ההתחייבויות

באור 15ב': פריטים הנמדדים בשווי הוגן

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2019				(מבוקר)
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב -				
סך הכל שווי הוגן	נתונים לא נצפים משמעותיים אחרים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה נכסים				
				ניירות ערך זמינים למכירה:
248.6	-	119.0	129.6	איגרות חוב של ממשלת ישראל
4.9	-	-	4.9	איגרות חוב של מוסדות פיננסיים בישראל
0.5	-	0.5	-	איגרות חוב של אחרים בישראל
254.0	-	119.5	134.5	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
0.5	0.3	0.1	0.1	נכסים בגין מכשירים נגזרים
254.5	0.3	119.6	134.6	סך כל הנכסים
התחייבויות				
4.7	-	4.6	0.1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4.7	-	4.6	0.1	סך כל ההתחייבויות

ב. העברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן

במהלך התקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020 ו-2019 ובמהלך שנת 2019, לא בוצעו העברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן.

באור 15ג': שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020:					(בלתי מבוקר)
שווי הוגן ליום 1 בינואר 2020	שווי הוגן ליום 31 במרס 2020	רווחים (הפסדים) נטו שמושו ונטו מומשו סילוקים	רווחים (הפסדים) נטו שמושו ונטו מומשו	שווי הוגן ליום 31 במרס 2020	
נכסים					
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:
0.3	0.7	(0.2)	0.6	0.7	חוזי מטבע חוץ
0.3	0.7	(0.2)	0.6 ⁽¹⁾	0.7	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
0.3	0.7	(0.2)	0.6	0.7	סך כל הנכסים

באור 15ג': שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2019:				
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 במרס 2019	שווי הוגן ליום 31 במרס 2019	סילוקים	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ושטרם מומשו	שווי הוגן ליום 1 בינואר 2019
נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
0.6	0.6	0.1	0.5	-
0.6	0.6	0.1	0.5 ⁽¹⁾	-
0.6	0.6	0.1	0.5	-
סך כל הנכסים				
התחייבויות				
חוזי מטבע חוץ				
0.5	0.5	-	0.5	-
0.5	0.5	-	0.5	-
0.5	0.5	-	0.5	-
סך כל ההתחייבויות				

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019:				
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2019	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2019	סילוקים	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ושטרם מומשו	שווי הוגן ליום 1 בינואר 2019
נכסים				
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
0.3	0.3	(0.3)	0.6	-
0.3	0.3	(0.3)	0.6 ⁽¹⁾	-
0.3	0.3	(0.3)	0.6	-
סך כל הנכסים				

(1) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו נכללו בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

במהלך התקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2020 ו-2019 ובמהלך שנת 2019, לא בוצעו העברות אל רמה 3 ומתוך רמה 3.

באור 15ד': מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

31 במרס 2020			
טווח	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקות הערכת שווי
			א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה
			נכסים
			נכסים בגין מכשירים נגזרים
0.90%-4.94%	0.7	סיכון אשראי- צד נגדי	חוזי מטבע חוץ

31 במרס 2019			
טווח	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקות הערכת שווי
			א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה
			נכסים
			נכסים בגין מכשירים נגזרים
(1.28%)-(0.63%)	0.6	סיכון אשראי- צד נגדי	חוזי מטבע חוץ

התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
(1.42%)-(0.63%)	0.5	סיכון אשראי- צד נגדי	חוזי מטבע חוץ

31 בדצמבר 2019			
טווח	שווי הוגן	נתונים לא נצפים	טכניקות הערכת שווי
			א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה
			נכסים
			נכסים בגין מכשירים נגזרים
(1.28%)-(0.63%)	0.3	סיכון אשראי- צד נגדי	חוזי מטבע חוץ

באור 16 - השפעות התפשטות נגיף הקורונה

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2020 התפשט נגיף הקורונה בקצב מהיר ברחבי העולם, ובתגובה לכך ננקטו על ידי ממשלות לרבות בישראל צעדי התגוננות כגון הגבלת מעבר בין מדינות, אמצעי בידוד וצמצום התקהלויות ותנועה, סגרים, הגבלות על הפעלת עסקים פרטיים ושירותים ממשלתיים ועירוניים ועוד. התפשטות הנגיף ואמצעי התגוננות אלו גורמים לפגיעה כלכלית מהותית ומגמות שליליות בכלכלה העולמית ובכלכלה הישראלית ולפגיעה בשוקי ההון העולמיים ובשוק המקומי. בתגובה, ממשלות ובנקים מרכזיים בעולם לרבות בישראל נוקטים במגוון צעדים ובכללם מענקים, הלוואות, התערבות בשוקי ההון ועוד.

התפשטות הנגיף מביאה להרעה מהותית בפעילות המשק בישראל אליו חשופה פעילות הבנק וקיימות וצפויות לה השלכות על עסקי הבנק, לרבות בגין עלייה בסיכון האשראי וקשיי נזילות של לוויים, הן במגזר העסקי והן במגזר הפרטי, ובגין ההאטה בפעילות הכלכלית. כמו-כן להורדת ריביות לזמן קצר על ידי הבנקים המרכזיים, אלה שהתרחשו והורדות נוספות שעשויות להתבצע, השפעה על קיטון בהכנסות המימון והריבית העתידיות של הבנק. זאת בנוסף לירידות בשערי נכסים סחירים ושינוי במרווחי אגרות-חוב אשר יוצרים השפעה לרעה על שווי הנכסים הסחירים של הבנק והשפעות נוספות. בהיבט התפעולי ובהיבטי המשכיות עסקית נקט הבנק בשורה של תהליכים ואמצעים ובכללם עבודה מרחוק, דילול ו/או פיצול יחידות, שינויים באופן פעילות הסניפים והפעילות מול הלקוחות, דחיית תשלומי הלוואות ועוד.

על רקע התפשטות נגיף הקורונה ועל מנת להבטיח את יכולתם של הבנקים להמשיך להציע אשראי, הפחית הפיקוח על הבנקים ביום 31 במרס 2020 את דרישות ההון מהבנקים במסגרת הוראת שעה לתקופה של שישה חודשים עם אפשרות להארכה.

לפרטים נוספים בדבר הוראות המפקחת על הבנקים, יעדי הלימות הון ודיבידנדים, ראה באור 9 לעיל. ברבעון זה, בעקבות התפשטות הנגיף, רשם הבנק גידול בהוצאות להפסדי אשראי בסך של כ-4.1 מיליוני ש"ח. עיקר העלייה בהוצאה בסעיף זה נובעת מגידול בהוצאה הקבוצתית. עלייה זאת נובעת בעיקרה מהשלכות משבר הקורונה, אשר בעקבותיו, ולאור מצב אי הוודאות שנוצר, עדכן הבנק את ההתאמות האיכותיות בחישוב הפרשה הקבוצתית, באמצעות הגדלת מקדמי הפרשה הקבוצתית. בנוסף, הפרשה הקבוצתית גדלה עקב גידול בחובות הבעייתיים לאור משבר הקורונה. הבנק צופה כי תיתכן ברבעונים הבאים השפעה נוספת על ההוצאה להפסדי אשראי. ירידות בשערי נכסים סחירים, שינויים בעקומי הריבית בארץ ובעולם ובמרווחי אגרות-חוב, יצרו השפעה לרעה על שווי הנכסים הסחירים של הבנק. במהלך הרבעון, חלה ירידה של כ-6.7 מיליוני ש"ח בשווי תיק אגרות-החוב הזמין למכירה. השפעת ירידה זו על ההון מתמתנת בשל זקיפה להון של השפעות מקזזות הנובעות בעיקר מפתיחת מרווחי האשראי לפיהם נקבעת ריבית ההיוון של ההתחייבויות בגין זכויות עובדים, כאשר השפעת עליית ריבית ההיוון גרמה לקיטון בהתחייבות האקטוארית נטו ולגידול מקביל בהון בסך של כ-4.8 מיליוני ש"ח. נציין כי במהלך חודש אפריל חלה התאוששות מסוימת בשווקים הפיננסיים אשר מיתנה את ההשפעות הנ"ל.

כאמור, לא ניתן להעריך בשלב זה את מלוא השפעות האירוע והיקפן על הבנק, וזאת בשל אי ודאות בקשר עם משך אירוע התפשטות הנגיף, צעדים שינקטו לעצירת התפשטותו, עוצמתם וכן אי ודאות באשר להשפעות הנגזרות על הפעילות המשקית, מגמות בשוקי ההון וצעדים פיננסיים שונים שינקטו על-ידי ממשלות, בנקים מרכזיים ורגולטורים בנושא.

רשימת לוחות- ממשל תאגידי

נספח 1- שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים בהכנסות
והוצאות ריבית

142

ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח

135	הביקורת הפנימית
135	ישיבות הדירקטוריון וועדותיו
135	שינויים בהרכב הדירקטוריון

הביקורת הפנימית

פרטים בדבר המבקרת הפנימית הראשית של הבנק, ובכלל זה, תכנית העבודה של הביקורת הפנימית, עריכת הביקורת ודוחות הביקורת הפנימית, פורסמו בדוחות הכספיים לשנת 2019. הדיווח של הביקורת הפנימית לשנת 2019 נדון בוועדת הביקורת של הבנק ביום 22 במרס 2020.

ישיבות הדירקטוריון וועדותיו

במהלך שלושת החודשים הראשונים של שנת 2020 התקיימו 3 ישיבות של מליאת הדירקטוריון, 2 ישיבות של ועדת אשראי ועסקים, 4 ישיבות של ועדת ביקורת ומאזן.

שינויים בהרכב הדירקטוריון

מר בן ציון בנצי אדירי החל לכהן בדירקטוריון הבנק ביום 15 בינואר 2020.

פרטים נוספים

137	דירוג הבנק על ידי חברות דירוג
137	מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הבנק

דירוג הבנק

בוצע על ידי חברת מידרוג בע"מ במהלך חודש פברואר 2020. דירוג הבנק הועלה מ-A1 ל-Aa3. כיוון ההתפתחות של הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית שונה מחיובי ליציב. דירוג הפקדונות לזמן ארוך הועלה מ-Aa2 ל-Aa1 ואופק הדירוג שונה מחיובי ליציב. דרוג הפקדונות לזמן קצר נותר P-1.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים שחלים על הבנק

להלן, בתמצית, פירוט של הוראות דין ויוזמות רגולטוריות אשר פורסמו ו/או נכנסו לתוקף במהלך תקופת הדוח, אשר משפיעות או עשויות להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק. הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של ההוראות והיוזמות האמורות על הכנסות הבנק והוצאותיו כמו גם את המשמעויות העסקיות והתפעוליות ארוכות הטווח. לחלק מהיוזמות יכולה להיות השפעה לרעה על הכנסות הבנק ו/או הוצאותיו. השפעה זו אינה ניתנת לכימות בשלב זה, הואיל והיא תלויה בגורמים שונים, לרבות התנהגות הלקוחות, פעילות המתחרים ושינויים רגולטוריים נוספים, וכמובן היקף השפעת מגיפת הקורונה, כאשר ביחס להוראות המצויות בשלבים לא סופיים, גם לא ניתן להעריך האם תפורסמה ומה תהיינה ההוראות הסופיות שיקבעו.

שעת חירום - משבר הקורונה

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 250- התאמות להוראות ניהול בנקאי תקין לצורך התמודדות עם משבר הקורונה(הוראת שעה)

ההוראה פורסמה לראשונה ביום 19 במרס 2020 (ומאז עודכנה מספר פעמים), על רקע התפרצות נגיף הקורונה, והיא כוללת שורת הקלות, שמטרתן לאפשר לתאגידים הבנקאיים את הגמישות העסקית הנדרשת בעת הזו ולסייע למשקי הבית ולעסקים בנסיבות החריגות שנוצרו. תוקף ההוראה עד ליום 30 בספטמבר 2020 והמפקח, באישור הנגיד, רשאי להאריך את תוקפה לתקופה נוספת שלא תעלה על 6 חודשים ("תקופת הוראת השעה").

בנוסף לכך ניתנו הקלות פרטניות בנושאים שונים, בין היתר, בחובות דיווח מסוימות לפיקוח בתקופה זו, דחיית מועדים מסוימים שנקבעו בהוראות ניהול בנקאי תקין ודחיית מועדי כניסה לתוקף של הוראות שונות. השינויים והצעות השינויים מקיפים מגוון רב של נושאים והם השתנו ומשתנים תדירות, בהתאם לצרכים העולים מההתמודדות עם המשבר והשלכותיו.

להלן יפורטו מקצת מההקלות העיקריות שנקבעו בהוראת השעה ו/או בהנחיות פרטניות של הפיקוח על הבנקים: - הפחתת דרישות ההון הרגולטוריות החלות על הבנקים בנקודת אחוז אחת לתקופת הוראת השעה, ולאחר מכן, ככל שרלוונטי, יידרשו הבנקים להציג מתווה מדורג לצבירה מחודשת של ההון, ככל שנשחק, על פני שנתיים.

- התאגידים הבנקאיים הונחו לבחון מחדש את מדיניות חלוקת הדיבידנד והרכישה העצמית של מניות. -מתן אפשרות לקיים ישיבות דירקטוריון שלא ע"י כינוס פרונטלי והשתתפות בהן באמצעות שימוש באמצעי תקשורת, וכן מתן אפשרות ליו"ר הדירקטוריון וועדותיו לקבוע את המועד והתדירות לדיון בנושאים הנדרשים בהתאם לשיקול דעתם ובהתחשב בסיכונים המתפתחים, תוך הקלת דרישות סף המינימום של מספר ההתכנסויות המינימלי שנקבעו בהוראה וכן במועדי אישור והפצת טיוטת פרוטוקול.

-הוגדלה מגבלת האשראי לענף הבינוי והנדל"ן משיעור של 20% לשיעור של 22% מסך כל חבויות הציבור, בתוקף עד תום 24 חודשים מתום תקופת הוראת השעה, ובלבד ששיעור החבות לא יעלה על השיעור במועד תום תקופת הוראת השעה.

-נקבע כי שיעור הסניפים שיהיו פתוחים לקהל לא יפחת מהשיעור שנקבע בהוראה, ויינתנו בהם שירותי משיכה והפקדת מזומנים ושיקים בלבד. שירותים אחרים יינתנו בכפוף לתיאום מראש ולזמינותם בסניף. השיעור האמור עודכן מעת לעת, החל מ- 15% ועד ל- 50%, עד שביום 10 למאי 2020 הודיע בנק ישראל כי כלל סניפי המערכת הבנקאית יפתחו לקבלת קהל עד ליום 13 למאי 2020 ויינתנו בהם כלל השירותים שניתנו ערב משבר הקורונה.

- נתנו הקלות בנושא ניהול מסגרות אשראי בחשבונות עו"ש, והורחבה יכולת הבנק לטפל בחריגות בחשבון הלקוח על רקע הצפי לקשיים תזרימיים אצל לקוחות.

- ניתנה אפשרות לאישור הלוואה לדיור שלא לצורך רכישת זכות במקרקעין עד לשיעור מימון של 70%, בכפוף להצהרת הלווה כי הלוואה אינה מיועדת למטרת רכישת דירה נוספת, ניתנו הקלות מסוימות במועדים שונים בקשר למתן הלוואות לדיור (הנפקת מכתבי כוונות, אישורי סילוק והודעות על ביצוע ביטוח מטעם הבנק במקרים בהם הפוליסה שהומצאה אינה עונה על דרישות הבנק), נקבעה הקלה למגבלת שיעור ההחזר על ההכנסה, המאפשרת לבנק להתחשב לצורך אמידת ההכנסה, בכפוף לתנאים מסויימים, בסכום הממוצע של הכנסת הלווה בשלושת החודשים שקדמו ליציאתו לחל"ת או לירידה למשרה חלקית, כאשר על הבנק לקבוע מגבלה כוללת להיקף אשראי הניתן אגב הקלה זו. עוד נקבע, כי על הלוואות לדיור שאושרו החל מה-19 למרץ 2020 ועד לתום תקופת הוראת השעה לא תחול דרישת ההון הנוספת בשיעור של 1 נקודת האחוז.

- ניתנה ארכה להגשת דוחות כספיים הנדרשים לצורך העמדת אשראי ללווים בהתאם להוראת נב"ת 311.

- ניתנה הקלה לדרישות המסמכים בעת שינוי בתנאי הלוואה קיימת.

- ניתנה אפשרות לפעול לצירוף לקוחות לשירותי בנקאות בתקשורת באמצעות פניה אליהם בערוצים אלה, וכן לשלוח ללקוחות שאין ברשותם כרטיס חיוב הודעה בערוצי הבנקאות בתקשורת על מנת להנפיק עבורם כרטיס חיוב.

- ניתנה הקלה בחובת ההקלטה במקרים מסויימים, כך שכריתת הסכם בנקאות בתקשורת, כריתת הסכם הוראות טלפוניות, ושיווק אשראי ללקוחות קמעונאיים יתאפשרו גם באמצעות הליכי תיעוד חלופיים כשאין אפשרות להקלטה.

- נקבעו הקלות לגבי אופן מתן תשובה לתלונות לקוחות ומסירת ההודעה על זכותם להשיג על התשובה, וכן נקבע כי בנסיבות חריגות ניתן יהיה לפרסם הודעה בדבר הארכת המועד וסיבת העיכוב לכלל הלקוחות באמצעים מקוונים.

-עודכנה הגדרת "אזרח ותיק", כך שהגיל המינימלי ממנו יקבל הלקוח קדימות בתור במענה הטלפוני יהיה 70 (במקום 75).

- הוגדלה מגבלת סכום הפקדת שיק בודד בסלולרי מ- 20 אש"ח ל- 50 אש"ח.

- הוארך המועד לטיפול בבקשת לקוח לסגירת חשבון ל- 14 ימי עסקים (במקום 5) מהמועד בו השלים הלקוח את הפעולות הנדרשות ממנו בהתאם להוראת נב"ת 432.

-ניתנה אפשרות לקבל מלקוחות הוראות לביטול חיוב ע"פ הרשאה או הרשאה לחיוב חשבון באמצעות הטלפון, בכפוף לתיעוד השיחה.

- ניתנה אפשרות לקבל הסכמה מתועדת (לרבות באמצעות הטלפון) של לקוח להסדר חוב.

- ניתנה דחייה לביצוע סקר בטיחות עבור מערכות שבסיכון גבוה ומערכות בנקאות בתקשורת שלגביהן יש לבצע סקר לפחות אחת ל- 18 חודשים.

- ביום 21 באפריל 2020 ניתנו הנחיות בענין "דגשים לדוחות לציבור לרבעון הראשון לשנת 2020" כולל אפשרות לדחיית פרסום הדוחות הכספיים בחודש, תוך הודעה לפיקוח

רשות נירות ערך ורשות שוק ההון

פרסמו מספר הקלות והצעות להקלות שנועדו בעיקרן לאפשר ו/או להקל על מתן שירותים ללקוחות באמצעים דיגיטליים, ללא צורך בפגישה פנים אל פנים (לרבות לצורך צירוף לקוחות לשירותי ייעוץ השקעות ואפיון צרכים ראשוני בייעוץ השקעות; מתן ייעוץ פנסיוני) וכן דחיית מועדים (בעיקר לעניין מועדים לליבון צרכי לקוח ומשלוח דיווחים שונים המתחייבים לפי דין). בהקשר זה פורסם תזכיר לתיקון חוק במטרה לקבוע כי תאגיד בנקאי רשאי לתת ייעוץ פנסיוני באמצעות הטלפון או באמצעים דיגיטליים.

תקנות שעת חירום

בענין הנגשת שירותים פיננסיים- ביום 7 באפריל 2020 פורסמו תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש)(הנגשת שירותים פיננסיים), התש"ף-2020, הקובעות הוראות שמטרתן להקל על אופן כריתת חוזה כרטיס חיוב. הקלות בנושא זה נקבעו גם בהוראת השעה באמצעות תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 411 בענין חובות זיהוי. בנוסף, תקנות שעת החירום האמורות מאפשרות הנפקת כרטיסי דביט גם ללקוחות שהוטלה עליהם הגבלה מיוחדת לפי חוק ההוצל"פ.

בתקנות שעת חירום (שיקים ללא כיסוי), התש"ף-2020 שפורסמו ביום 22.3.2020 התווספה ההכרזה על מחלה מידבקת מסוכנת להגדרה "הכרזה על שעת חירום" שבחוק שיקים ללא כיסוי, ובכך אפשרו לבנק ישראל להורות כי

הבנקים ישהו הגבלות על לקוחות ועל חשבונות הבנק שלהם בשל שיקים שחזרו בשל היעדר כיסוי מספיק, החל מתאריך 4.3.2020, ובהתאם לתקופה הקבועה בחוק. הוראה כאמור פורסמה על ידי בנק ישראל ביום 23 במרס 2020.

רגולטורים שונים - קבעו תהליכים שונים להתנהלות מרחוק מול הבנקים, לאור המשבר, וזאת בכפוף להסדרים שאושרו, בין היתר על ידי - האפוטרופוס הכללי, רשם המקרקעין, רשם המשכונות, רשם החברות והממונה על חוק המכר בהתאם לחוק המכר (דירות)(הבטחת השקעות של רוכשי דירות), תשל"ה-1974. יצויין כי נקבעו גם סדרי דין מיוחדים במצב חירום בבתי המשפט וכן נדחו מועדי תשלום חודשי לחייבים מסויימים בהתאם להודעת הכונס הרשמי והממונה על תהליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי. על רקע המשבר ניתנו גם הקלות במועדי דיווח ומועדי טיפול בפניות הציבור לפי חוק נתוני אשראי, תשע"ז - 2016 וכן פורסמו הבהרות לענין הדיווחים מטעם המקורות, כולל התאגידים הבנקאיים, על מתן הקלות בתשלומי הלוואות, בהתאם לחוק זה.

בנקאות

חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019

החוק, שפורסם ביום 9 בינואר 2019, במטרה ליצור הסדרה מקיפה ואחידה של נושא שירותי התשלום ואמצעי התשלום, תוך מתן הגנה צרכנית ללקוחות, הותאם להתפתחויות הטכנולוגיות ומתבסס גם על האסדרה האירופאית בתחום. החוק מחליף את חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ז-1986, והוא חל על נותני שירותים שונים ובכללם הבנקים, חברות כרטיסי האשראי, סולקים ואפליקציות תשלומים, על אמצעי תשלום פיזיים ושאנים פיזיים, ועל מגוון שירותי תשלום, לרבות הנפקה של אמצעי תשלום, סליקה של עסקת תשלום וניהול חשבון תשלום (למשלם או למוטב), וכן שירותי תשלום במסגרת פעולות מסוימות המבוצעות בחשבונות עו"ש.

עיקרי הנושאים המוסדרים בחוק מתייחסים להוראות בענין חוזה שירותי תשלום, גילוי נאות ואיסור הטעיה, פעולת תשלום, הקפאת השימוש באמצעי תשלום, שימוש לרעה באמצעי התשלום, הרשאות לחיוב ואופן ביצוע הוראות תשלום. כמו כן נקבעו בחוק סנקציות פליליות ועיצומים כספיים בגין הפרות מסוימות של הוראותיו, ואיסור התניה על הוראותיו אלא לטובת לקוח (למעט בסעיפים מסוימים ביחס ללקוחות מסוג מסויים). החוק יחול גם על אמצעי תשלום שהונפקו לפני יום התחילה, וקובע הוראות לתיקון חוזי שירותי תשלום קיימים. מועד תחילת החוק נקבע לשנה מיום פרסומו ("המועד המקורי"), וניתנה לשר המשפטים סמכות להורות על דחיית המועד המקורי בעד שנה נוספת. ביום 18 בפברואר 2020, נדחה מועד תחילת החוק ליום 14 באוקטובר 2020 וזאת רטרואקטיבית מיום 9 בינואר 2020 (מועד כניסתו לתוקף המקורי של החוק).

הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 359A - מיקור חוץ

ההוראה, שתחילתה ביום 31 במרס 2020 (עם אפשרות לאימוץ מוקדם), קובעת עקרונות להעברה למיקור חוץ, על בסיס מתמשך, של פעילויות מהותיות הכלולות ברשימת עיסוקיו של התאגיד הבנקאי לפי חוק הבנקאות (רישוי), תוך צמצום החשיפה לסיכונים פוטנציאליים. ההוראה קובעת את חובות הדירקטוריון, ההנהלה והביקורת הפנימית בנושא, ומחייבת, בין היתר, ביצוע בדיקת נאותות לנותן השירות, הסדרת מיקור החוץ בחוזה כתוב, גיבוש תכנית מקיפה לניהול סיכוני מיקור חוץ ותכנית המשכיות עסקית. ההוראה אוסרת על העברה למיקור חוץ של תפקידי הדירקטוריון וההנהלה הבכירה, וקובעת תנאים להעברה למיקור חוץ של החלטות המחייבות הפעלת שיקול דעת בנושאים שונים, ובכללם פתיחת חשבון ללקוח או סגירתו, ופעילות חיתום בהלוואות. כן נקבעו בהוראה תנאים למיקור חוץ של פנייה יזומה למשקי בית לצורך הפנייתם לקבלת אשראי, והורחבה האפשרות של תאגידים בנקאיים להתקשר עם מתווכים. ביום 7 באפריל 2020 פורסם עדכון הדוחה את תחילת מועד יישום ההוראה מ- 31 במרס 2020 ל- 30 בספטמבר 2020, וניתנה אפשרות ליישום מוקדם של ההוראה.

אשראי ובטוחות

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313 - מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים
תיקון להוראה, שפורסם ביום 27 באוקטובר 2019, מהדק את מגבלת לווה וקבוצת לווים עבור לווים וקבוצות לווים העוסקים בפעילות ספקולטיבית, שאינם לווים מפוקחים, וקובע מגבלה אחידה לגבי לווה בודד העוסק בפעילות ספקולטיבית ולגבי לווים העוסקים בפעילות ספקולטיבית המשתייכים לאותה קבוצת לווים, לפיה החבות נטו שלהם לא תעלה על שיעור של 10% מהון התאגיד הבנקאי.
מועד התחילה לעמידה במגבלה החדשה הינו 1 ביולי 2020, אולם תאגיד בנקאי שביום פרסום התיקון עמד במגבלה החדשה, לא יחרוג ממנה, ותאגיד בנקאי שביום פרסום התיקון חרג מהמגבלה החדשה נדרש לצמצם את החרגה בשיעורים רבעוניים קבועים עד ליום 1 ביולי 2020.

הגברת התחרותיות

תיקון מס' 27 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) בעניין מעבר של לקוח בין תאגידים בנקאיים

התיקון, שפורסם ביום 22 במרס 2018, כחלק מחוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018, מחייב את הבנקים לאפשר העברת פעילות פיננסית של לקוח מהבנק בו היא מתנהלת ("הבנק המקורי") לבנק אחר ("הבנק הקולט"), באופן מקוון, נוח, אמין ומאובטח, ובלא גביית תשלום מהלקוח בעד הליך זה, בתוך 7 ימי עסקים מהמועד שבו קיבל הבנק המקורי הודעה על אישור בקשת הלקוח בידי הבנק הקולט.
הנגיד, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע כי הוראות אלה לא יחולו על בנקים מסוימים (בנק בעל היקף פעילות קטן - ששווי נכסיו אינו עולה על 5% משווי הנכסים של כלל הבנקים, או בנק מקוון), או לקבוע שההוראות יחולו בתום תקופה שיקבע הנגיד או שיחולו עליהם רק כבנק קולט או כבנק מקורי.
תחילתו של התיקון שלוש שנים מיום פרסומו, עם אפשרות דחיייה בשתי תקופות נוספות של חצי שנה כל אחת.

בהתאם לטיוטת תקנות התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019) (דחיית תחילתו של פרק ב'), התש"ף - 2020, מוצע לדחות את מועד כניסתו של התיקון לתוקף בשישה חודשים, ליום 22 בספטמבר 2021. ביום 16 בדצמבר 2019 פורסמה הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 448 - העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים באופן מקוון, המפרטת את הכללים שעל הבנק המקורי והבנק הקולט ליישם במסגרת הטיפול בבקשתו של הלקוח לניוד חשבונות, מועד כניסתה של ההוראה לתוקף יהיה במקביל למועד הכניסה לתוקף של התיקון האמור לחוק הבנקאות (שירות ללקוח).
ביום 17 בדצמבר 2019 פורסמו כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים), התש"ף-2019, הקובעים את סוגי החשבונות וסוגי הפעילויות הפיננסיות עליהם יחול התיקון האמור.

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 368 - יישום תקן של בנקאות פתוחה בישראל

בהתאם להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, על תאגיד בנקאי לאפשר לנותן שירות השוואת עלויות לצפות במידע פיננסי של לקוח הנמצא בידי התאגיד הבנקאי, לבקשת הלקוח. במקביל לתהליך גיבוש החקיקה הנדרשת על מנת לאפשר זאת, פרסם בנק ישראל את ההוראה ביום 24 בפברואר 2020, לאור החשיבות הרבה שהוא רואה ביישום הבנקאות הפתוחה ובפוטנציאל ההשפעה שלה על השירותים הפיננסיים והדרך בה הלקוחות צורכים אותם, וזאת לצד חשיפת כלל השחקנים במערכת והלקוחות לסיכונים רבים יותר. ההוראה חלה על בנקים וחברות כרטיסי אשראי, והתשתית של הבנקאות הפתוחה תפתח לצדדים שלישיים אחרים כשתושלם חקיקה בנושא זה ותוחל עליהם רגולציה.
ההוראה כוללת הוראות בנושאי ממשל תאגידי, אופן קבלת הסכמת הלקוח כמקור מידע או כמנהל חשבון תשלום, כללים לרמת שירות, עקרונות לניהול סיכונים אבטחת מידע והגנת הסייבר, החובות החלות על בנקים וחברות כרטיסי אשראי שיבחרו לתת שירותים של צרכן מידע או של יוזם תשלומים, אופן הטיפול בפניות לקוחות והדיווחים הנדרשים לפיקוח.

מועד תחילתה של ההוראה נדחה, על רקע אירוע נגיף הקורונה, ליום 31 במרס 2021, למעט לעניין מסירת מידע אודות כרטיסי חיוב, מתן הוראת תשלום חד פעמי בשקלים ומתן מידע אודות סטטוס הוראת תשלום כאמור שתחילתם נדחתה ליום 10 בינואר 2021; מסירת מידע אודות חסכונות ופיקדונות, אשראי וניירות ערך שתחילתם נדחתה ליום 31 במרס 2022.

שוק ההון

תנאי היתר כללי לפי סעיף 49א לחוק ניירות ערך
רשות ניירות ערך פרסמה תנאי היתר כללי לפי סעיף 49א לחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968, שבהתקיימם רשאי יו"ר רשות ניירות ערך להתיר לאדם להציע שירותי מסחר בניירות ערך באמצעות מערכת למסחר בניירות ערך המנוהלת בידי בורסה מחוץ לישראל, אם מצא שאין בכך כדי לפגוע בענייניו של ציבור המשקיעים בישראל.
ההיתר יינתן על סמך הצהרת מבקש ההיתר, כי הינו עומד בתנאים הרלוונטיים לקבלת היתר להציע את השירותים האמורים.
ביום 31 במרץ 2020 ניתן לבנק ההיתר המבוקש מיו"ר רשות ניירות ערך והבנק נערך בהתאם.

נספח

143

נספח 1- שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד

**נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד
וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית**

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

31 במרס 2019			31 במרס 2020			
שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	
						נכסים נושאי ריבית - בישראל
5.37	55.9	4,244.8	5.20	58.4	4,583.0	אשראי לציבור ^{(2),(5)}
(1.15)	(1.8)	621.0	(1.97)	(3.1)	623.4	אשראי לממשלה
0.90	3.5	1,567.4	0.76	3.0	1,575.4	פקדונות בבנקים
0.30	0.3	462.8	0.30	0.6	857.6	פקדונות בבנקים מרכזיים
0.56	0.8	575.0	0.43	0.3	282.3	אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	אג"ח למסחר ⁽³⁾
-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
3.18	58.7	7,471.0	3.02	59.2	7,921.7	סך כל הנכסים נושאי ריבית
		362.0		-	397.1	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאי ריבית
		267.8		-	314.0	נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁴⁾
2.93	58.7	8,100.8	2.77	59.2	8,632.8	סך כל הנכסים

הערות בסוף נספח 1.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד
וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

31 במרס 2019			31 במרס 2020			
שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	
						התחייבויות נושאות ריבית
						בישראל
0.09	0.6	2,528.3	(0.08)	(0.5)	2,538.7	פקדונות הציבור
(0.85)	(0.7)	327.6	(1.66)	(1.4)	334.3	פקדונות מבנקים
-	-	9.0	-	-	7.6	התחייבויות אחרות
						סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
(0.01)	(0.1)	3,864.9	(0.26)	(1.9)	2,880.6	
						זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		362.0			377.3	
		4,180.8			4,568.1	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
		33.1			75.1	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית (6)
(0.01)	(0.1)	7,440.8	(0.10)	(1.9)	7,901.1	סך כל ההתחייבויות
-	-	660.0	-	-	731.7	סך כל האמצעים ההוניים
		8,100.8			8,632.8	סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
3.19			3.28			פער הריבית
						תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית (7)
3.19	58.8	7,471.0	3.12	61.1	7,921.7	

הערות בסוף נספח 1.

נספח 1- שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד
וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ג' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית

31 במרס 2019		31 במרס 2020			
שיעור הכנסה (הוצאה) (%)	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור הכנסה (הוצאה) (%)	יתרה ממוצעת ריבית (1)	
					מטבע ישראלי לא צמוד
3.92	58.5	6,061.4	3.81	61.7	סך נכסים נושאי ריבית
(0.28)	(1.3)	1,833.3	(0.23)	(1.1)	סך התחייבויות נושאות ריבית
<u>3.64</u>			<u>3.58</u>		פער הריבית
					מטבע ישראלי צמוד למדד
(0.85)	(2.1)	989.3	(1.58)	(3.8)	סך נכסים נושאי ריבית
0.77	1.7	889.7	1.37	3.0	סך התחייבויות נושאות ריבית
<u>(0.08)</u>			<u>(0.21)</u>		פער הריבית
					מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
2.21	2.3	420.3	1.38	1.3	סך נכסים נושאי ריבית
(0.84)	(0.3)	141.9	-	-	סך התחייבויות נושאות ריבית
<u>1.37</u>			<u>1.38</u>		פער הריבית
					סך פעילות בישראל
3.18	58.7	7,471.0	3.02	59.2	סך נכסים נושאי ריבית
0.01	0.1	2,864.9	0.26	1.9	סך התחייבויות נושאות ריבית
<u>3.19</u>			<u>3.28</u>		פער הריבית

הערות בסוף נספח 1.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית מאוחד
וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

חלק ד' - ניתוח השינויים בהכנסות ריבית ובהוצאות ריבית

31 במרס 2020			לעומת 31 במרס 2019		
גידול (קיטון) בגלל שינוי					
שינוי נטו	מחיר	כמות			
נכסים נושאי ריבית בישראל					
2.5	(1.8)	4.3	אשראי לציבור		
(2.0)	(2.0)	-	נכסים נושאי ריבית אחרים		
0.5	(3.8)	4.3	סך הכל הכנסות הריבית		
התחייבויות נושאות ריבית בישראל					
(1.1)	(1.1)	-	פקדונות הציבור		
(0.7)	(0.7)	-	התחייבויות נושאות ריבית אחרות		
(1.8)	(1.8)	-	סך הכל הוצאות ריבית		
2.3	(2.0)	4.3	סך הכל הכנסות ריבית נטו		

הערות:

- על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב זמינות למכירה נוכחה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב, הכלולים בהון במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2020 בסך 1.5 מיליוני ש"ח (לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.19 נוכחה יתרה בסך 0.1 מיליוני ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- עמלות בסך 2.9 מיליוני ש"ח ו- 2.9 מיליוני ש"ח נכללו בהכנסות ריבית ב- 31.3.2020 וב- 31.3.2019, בהתאמה.
- לרבות מכשירים נגזרים.
- תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר בתקופה המדווחת בשינוי בכמות בין התקופות להשוואה. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי מכפלת הכמות בתקופה הקודמת בשינוי במחיר בין התקופות להשוואה.

מילון מונחים

ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process	ABC
תהליך פנימי להערכת הלימות ההון ולקביעת האסטרטגיה להבטחת הלימות ההון של תאגידים בנקאיים. תהליך זה נועד להבטיח כי יוחזק על ידי התאגידים הבנקאיים הון הולם שיתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכן שיפותחו וינקטו על ידם תהליכים נאותים לניהול הסיכונים. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.	
EAD - Exposure At Default	
החשיפה בעת הכשל - היקף חשיפתו או חשיפתו בעת כשל לסיכון אשראי של צד נגדי.	
FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act	
חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, קובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות המנוהלים אצלם ושייכים למי שחייב בדיווח גם אם הוא לא תושב ארה"ב.	
LDC - Less Developed Country	
ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי כבעלות הכנסה נמוכה או בינונית.	
LTV - Loan To Value Ratio	
היחס בין סכום ההלוואה (לרבות מסגרת מאושרת שטרם נוצלה), לבין שווי הנכס המשועבד (לפי חלקו של התאגיד הבנקאי בשעבוד).	
Middle Market	
פעילות מסחרית המבוצעת מול לקוחות בסדר גודל בינוני.	
IGD - Loss Given Default	
שיעור ההפסד בהינתן כשל - אחוז ההפסד מהחשיפה הכללית כאשר לקוח פושט רגל.	
CDS - Credit Default Swap	
מכשיר פיננסי המעביר חשיפת אשראי למנפיק בין הצדדים לעסקה.	
CLS - CLS - Continuous Linked Settlement	
הוא בנק לסליקת עסקאות במטבע חוץ של שני צדדים המעוניינים להימנע ככל הניתן מסיכוי סליקה ואשראי. הייחוד של CLS הוא בהיותו נקודת אמצע, מתווך, של שני צדדים, ניטראלי ובעל מנגנוני סליקה המפחיתים סיכונים באופן מירבי.	
Dodd-Frank	
תקנות פדרליות בארצות הברית שאושרו בקונגרס ב-2010 בניסיון למנוע את הישנותם של אירועים שהובילו למשבר בשווקים הפיננסיים של שנת 2008 על ידי הפחתת הסיכון במערכת הבנקאית בארצות הברית בין היתר על ידי הגבלת ההשקעות המוחזקות בחשבון הנוסטרו והסדרה של מסחר בנגזרים. מכוח תקנות אלו הוקמו גופים ממשלתיים שתפקידם לפקח, לאכוף ולעקוב אחר הביצועים של גופים פיננסיים גדולים.	
EMIR - European Market infrastructure Regulation	
רגולציה של האיחוד האירופי שנועדה להגדיל את יציבותם של השווקים מעבר לדלפק (OTC) בכל מדינות האיחוד האירופי.	
FHLMC - Freddie Mac	
סוכנות המסונפת לממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן לציבור. (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).	
FNMA - Fannie Mae	
חברה ציבורית בחסות ממשלת ארצות הברית הרוכשת משכנתאות, מאגחת אותן ומוכרת אותן בשוק החופשי (אין לחברה זאת ערבות של ממשלת ארה"ב).	
GNMA - Ginnie Mea	
חברה פדראלית למשכנתאות. האג"ח המונפקות על ידה זוכות לערבות של הסוכנות הממשלתית למשכנתאות (Government National Mortgage Association).	
Var - Value at Risk	
מודל סטטיסטי מקובל לכימות סיכוי שוק. המודל מעריך, על בסיס נתונים היסטוריים ורמת הוודאות הנדרשת את ההפסד המקסימלי בשווי השוק של התיק למסחר, כתוצאה משינויים יומיים במחיר.	

א	<p>איגוח - פעולה של הפיכת הלוואות ואשראי בנקאי להלוואה ארוכת טווח באמצעות אגרות חוב כחלק מהתהליך של גיוס הון חוץ-בנקאי. הגיוס מבוצע באמצעות ישות למטרה מיוחדת אשר מגייס חוב על ידי הנפקת איגרות חוב המגובות על ידי מצרף של תזרימים צפויים או נכסים שנרכשו ושקובצו יחד (בפעולת איגום - Pooling) והפכו לניירות ערך, הניתנים להנפקה. אגרות החוב או ניירות ערך שמונפקים כחלק מתהליך האיגום מגובים בנכסים (התזרימים) האלה. האיגוח יכול להתייחס לכל זרם מוגדר של הכנסות (למשל: תקבולים עסקיים, תקבולים ממשכנתאות).</p>
	<p>איגרות חוב מגובי משכנתאות (MBS) - איגרות חוב המגובות במשכנתאות שבהן תשלומי הריבית והקרן מתבססים על תזרימים מזומנים הנובע מפירעון הלוואות המובטחות במשכנתאות.</p>
	<p>איגרות חוב מגובי נכסים (ABS) - נייר ערך שתשלומי הריבית והקרן בגינו מגובים על ידי נכסים פיננסיים מסוימים. הנכסים המגבים עשויים להיות קבוצות של הלוואות, לרבות משכנתאות למגורים, או נכסים פיננסיים אחרים.</p>
	<p>אינפלציה - היא מונח כלכלי המתאר תהליך של עלייה כללית ומתמשכת של רמת המחירים במדינה או בשוק מסוים.</p>
	<p>אירוע קיברנטי (סייבר) - אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.</p>
	<p>ארגון המדינות המפותחות (OECD) - ארגון, שמרכזו בפריז, המורכב ממדינות שמשקיהן מפותחים. תנאי הקבלה הבסיסיים לארגון הם קבלת עקרונות הדמוקרטיה והשוק החופשי. מטרת הארגון היא להוביל מהלכים של פיתוח כלכלי ושיתוף פעולה עסקי בינלאומי. ישראל התקבלה כחברה בארגון במאי 2010.</p>
	<p>אשראי on call - אשראי שניתן למספר ימים ונפרע על פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.</p>
ב	<p>באזל 2/ באזל 3 - הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים (BCBS), העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם. הוראות ועדת באזל מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.</p>
ג	<p>גידור - עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.</p>
ה	<p>הון עצמי רובד 1 - הון על בסיס מתמשך - going concern capital.</p>
	<p>הון עצמי רובד 1 כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי בתוספת חלק מהזכויות שאינן מקנות שליטה בהון של חברות בת שאוחדו (זכויות מיעוט) ובניכוי מוניטין, נכסים בלתי מוחשיים אחרים, והתאמות פיקוחיות וניכויים נוספים, והכל כמפורט בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי", ובכפוף להוראות המעבר שבהוראת ניהול בנקאי תקין 299 "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".</p>
	<p>הון רובד 2 - שכבת הון הנכללת בחישוב ההון הרגולטורי הכשיר. הון רובד 2 הינו הון נחות יותר (gone concern capital) והוא כולל בעיקר מכשירי כשירים שהונפקו על ידי הבנק בעבר אשר נכללים בהון זה בהתאם להוראות המעבר ליישום הוראות באזל 3 וכן מכשירי ההון החדשים הכשירים שמהווים ההון המותנה (Contingent CoCo - Convertible). כמו כן, במסגרת הון זה נכללים פריטים נוספים כגון: יתרת הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי לפני השפעת המס המתייחס עד לתקרה של 1.25% מסך נכסי סיכון האשראי.</p>
	<p>הון רגולטורי - הון המשמש לחישוב יחס הלימות ההון של הבנק ויחסים רגולטוריים נוספים (כגון: יחס מינוף, ריכוזיות אשראי ועוד). רכיבי הון חשבונאי ומכשירי הון פיקוחי כשירים נוספים (כגון כתבי התחייבות נדחים הכשירים להיכלל כהון רגולטורי).</p>
	<p>הלבנת הון - פעולות פיננסיות שמטרתן להסתיר מקור של כסף, בדרך כלל כסף שמקורו לא חוקי או כסף שלא שולם עליו מס. תהליך הלבנה "מחזיר" את הכסף למערכת החוקית.</p>

הלוואה לדיור - הלוואה המקיימת אחד מאלה, ובלבד שלא נתינה למטרת עסק;

1. ההלוואה מיועדת לרכישה או להכירה של דירת מגורים, בנייתה, הרחבתה, או שיפוץ;
2. ההלוואה מיועדת לרכישת מגרש לבניית דירת מגורים או לרכישת זכות בדירת מגורים תמורת דמי מפתח;
3. ההלוואה ניתנה במשכון דירת מגורים;
4. ההלוואה מיועדת למימון פירעון מוקדם של הלוואה במלואה או בחלקה כאמור בסעיפים קטנים 1,2.

הלוואת בלון/בולט - הלוואה שבמהלך כל תקופתה משלמים רק תשלומי הריבית, ואילו הקרן נפרעת במלואה בסוף התקופה. לעיתים גם הריבית משולמת בסוף התקופה.

הלמ"ס - **השלכה המרכזית לסטטיסטיקה** - ארגון הפועל מתוקף סמכות חוקית לאיסוף נתונים רשמיים על החברה ועל הכלכלה בישראל ולהפצתם.

הסכמי csa - הסכמי קיזוז שגורמים לתיחום ולמזעור סיכוני האשראי בפעילות זאת, על-ידי התחשבות יומית, לרוב, המתבצעת בין הבנק והצד הנגדי בהתאם להסכם.

הפרשה פרטנית - הפרשה שנקבעת בהתאם לבחינה פרטנית של כל חוב ונקבעת בהתאם לתזרים המזומנים הצפוי המהוון בשיעור הריבית המקורית של החוב או, כאשר החוב מוגדר כחוב מותנה ביטחון, בהתאם לשווי הוגן של הבטחון. לצורך קביעת הפרשה הנאותה, הבנק בוחן באופן שוטף ובהתאם לנהלים את תיק האשראי במטרה לאתר, מוקדם ככל הניתן, לווים בהם עלתה רמת הסיכון והחשיפה, והזקוקים לתשומת לב ניהולית מיוחדת וליווי צמוד ולסיווג החוב כפז, זאת על רקע מאפייני סיכון או כתוצאה מתנאים כלכליים/משקיים העלולים להשפיע על מצב הלווים, במטרה לשפר את מצבם. הערכת עומק הבעיה נעשית תוך הפעלת שיקול דעת ע"י הגורמים העסקיים המטפלים בלווה, ע"י יחידות ניהול סיכוני האשראי בחטיבה לניהול סיכונים ובאמצעות הערכה אובייקטיבית של הקשיים שאותרו, במטרה לקבוע את דירוג הסיכון שלהם.

ללא הקשר בסיווג בהתאם לקריטריונים האיכותיים שקבע הבנק כאמור לעיל, הפרשה פרטנית מבוצעת על כל חוב העולה על 1 מיליון ש"ח המצוי בפיגור של 90 יום.

הפרשה קבוצתית - הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פזומים. הפרשה הקבוצתית בגין מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי הפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני.

חבות - סך חשיפות האשראי של הבנק כלפי הלווה או קבוצת לווים כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין. החבות כוללת, בין היתר, אשראי באחריות הבנק, השקעה בניירות ערך של הלווה, התחייבויות התאגיד הבנקאי לשלם כסף על חשבון הלקוח (לרבות ערבויות ואשראי תעודות) ועסקאות בנגזרים מבעבר לדלפק (OTC).

חבות/חוב בהשגחה מיוחדת - חוב או חבות, לרבות חשיפת אשראי חוץ מאזנית, הנהלת הבנק רואה צורך להגביר לגביהם את אמצעי המעקב והפיקוח, אם כי אינה צופה להפסדי אשראי בגינה. לחוב/חבות בהשגחה מיוחדת יש חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב של הנהלה. צורך כזה יתכן שיווצר נוכח שיקולים הקשורים בהתפתחויות ענפיות או אזוריות, או נוכח שיקולים ספציפיים הקשורים באיתנותו הפיננסית של החייב, היקף וטיב המידע המצוי בידי התאגיד הבנקאי באשר לחייב ופעילותו העסקית, מצב הבטחונות, פיגורים בפירעון החובות, קשרי החייב עם גופים אחרים הנחשבים כבעייתיים וכו'.

חברת דירוג - חברה הקובעת דירוגי אשראי לממשלות, לחברות ולחובות המונפקים על ידיהן. בישראל פועלות שתי חברות דירוג - "מעלות" ו"מדרוג".

חוב בעייתי - חוב בהשגחה מיוחדת, חוב בסיווג נחות, או חוב בסיווג פגום, לרבות חוב שאורגן מחדש.

חוב בפיגור - פיגור של חוב נקבע בהתייחס לתנאי הפירעון החוזיים שלו. החוב נמצא בפיגור אם כולו או חלקו לא נפרע תוך 30 יום מהמועד שנקבע לפרעונו. לעניין זה, חוב בחשבון עובר ושב ייחשב כחלק של חוב בפיגור, אם חריגות ממסגרות אשראי מאושרות לא תיפרענה תוך 30 יום ממועד היווצרותן או אם בתוך מסגרת האשראי לא נזקפו לזכות אותו חשבון סכומים עד לכדי כיסוי החוב תוך תקופה שתגדיר הנהלת התאגיד הבנקאי.

חוב שאורגן מחדש - הסדר שלפיו תאגיד בנקאי - משיקולים כלכליים או משפטיים הקשורים במצבו הפיננסי של הלווה - מעניק ללווה, לפי הסכם או על פי דין, תנאים מיוחדים שלא היו ניתנים בניסבות אחרות ואשר מכוונים לאפשר ללקוח לעמוד בהחזר החוב בתנאיו החדשים, למעט הסדר לשינוי בתנאי חוב שבעיקרו משקף תמורות בתנאי האשראי במשק.

חובת נזילות - לפי חוק בנק ישראל מוטלת על הבנקים חובה להחזיק היקף נכסים נזילים בהתאם להוראות הנזילות.

חוזה swap - סדרת חוזים עתידיים או סדרת חוזי אקדמה למספר תקופות ידוע מראש אשר בהם שני הצדדים מסכימים להחליף זרמי תשלומים על קרן מושגית.

חוזה אקדמה (FORWARD) - חוזה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה זה אינו חוזה סטנדרטי ואינו נסחר בשווקי הון מאורגים אלא נעשה לפי צורכי הלקוח.

חוזה עתידי (FUTURE) - חוזה בין שני צדדים למכירת כמות מסוימת של נכס כלשהו במחיר מסוים בזמן נתון במועד ידוע מראש (מועד הפקיעה). החוזה קושר קשר מחייב בין הצדדים להסכם. חוזה עתידי זה הוא חוזה סטנדרטי הנסחר בשווקי הון מאורגים.

חוזי אופציה - מתחלקים לחוזי רכש (CALL) ולחוזי מכר (PUT).

חוזה רכש הוא הזכות לקנות כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופית) תאריך מסוים.

חוזה מכר הוא הזכות למכור כמות מסוימת של נכס מסוים במחיר מימוש עד (אמריקאית)/ב (אירופית) תאריך מסוים.

חשבונות חוזרים דביטורים (חח"ד) - חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.

יחסי הלימות ההון - יחס בין ההון הרגולטורי הכשיר שברשות הבנק לבין נכסים משוקללים בסיכון בגין סיכון אשראי, סיכון שוק וסיכון תפעולי אשר חושבו בהתאם להוראות בנק ישראל ומשקפים את הסיכון הנשקף מהחשיפות בהם נוקט הבנק במהלך הפעילות.

יחס כיסוי נזילות (LCR) - יחס כיסוי הנזילות הינו יחס הבוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצורכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה בהתאם לתרחיש הגלום בהוראה.

יחס מינוף - מוגדר כמדידת ההון (המונה) מחולק במדידת החשיפה (המכנה), כאשר היחס מבוטא באחוזים.

כושר החזר - היכולת של לווה לעמוד בתשלומים שנקבעו להחזר הלוואה.

כשל תוך שנה מיום הדרוג בתקופה נתונה PD (Probability of Default) - מונח המתאר את הסבירות הפיננסית לכשל אשראי בתוך תקופת זמן נתונה. המונח מספק הערכה של הסבירות שלוה לא יוכל לעמוד בהתחייבויות שלו.

כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבויות אחרים מאותו סוג.

לווה - בעל חבות מאזנית או חוץ מאזנית בבנק. לווה עשוי להיות נוטל התחייבות למתן אשראי, ערבות או אשראי בבנק וגם המנפיק של ניירות ערך בהם השקיע הבנק. לצורך בחינת החשיפת הבנק הלווה מוגדר כ"אדם בעל חבות, לרבות בן זוגו וכן מספר לווים, כאשר ההחזר הצפוי של החבות מתבסס בעיקרו על אותו מקור החזר, ולאף אחד מהם אין מקור משמעותי נוסף להחזר החבות".

מ **מדיניות מוניטרית** - מדיניות המנוהלת על ידי הבנק המרכזי. תפקידה להשיג את מטרות הבנק באמצעות קביעת הריבית לטווח קצר וכלים מוניטריים נוספים.

מדיניות פיסקלית - מדיניות הממשלה בנושאי תקציב המדינה, הכנסותיה והוצאותיה, גביית המסים וגודל החוב הציבורי. על תכנון וביצוע מדיניות זו מופקד משרד האוצר

מס"ב - **מרכז הסליקה הבנקאי בע"מ** - חברה בבעלות חמשת הבנקים הגדולים, המנהלת מערכת אוטומטית לסליקה נטו של חיובים וזיכויים אלקטרוניים.

מערכת זה"ב - **RTGS** - מערכת תשלומים לסליקה מיידית וסופית של תנועות כספיות בין בנקים לגורמים עסקיים נוספים.

מק"מ - **מלווה קצר מועד** - נייר ערך ממשלתי המונפק על ידי בנק ישראל, והוא משמש כאחד הכלים המוניטריים שמפעיל בנק ישראל. המק"מ מונפק לטווח של עד שנה, אינו צמוד ואינו נושא ריבית.

משך חיים ממוצע (מח"מ) - הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האיגרת.

נ **נגזר אשראי** - חוזה המעביר סיכון אשראי מקונה למוכר. נגזרי אשראי יכולים ללוש צורות שונות כמו: אופציות להגנה על כשל אשראי, שטר לכיסוי חלקי של סיכון האשראי, SWAP לכיסוי מלא של הסיכון.

נגזר מגדר (Hedge) - נגזר שהנהלת הבנק מיעדת אותו כמגדר ובתנאי שהוא כשיר לכך. זאת כאשר אופי החשיפה לסיכונים של המגדר זהה לאלה של המגודר. הפריט המגודר צריך להיות מזוהה ספציפית. בתחילת הגידור קיים תיעוד פורמלי של יחס הגידור ושל המטרה והאסטרטגיה של ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי ביצירת הגידור, לרבות זיהוי המכשיר המגדר, הפריט המגודר, מהות הסיכון המגודר, ואופן הערכת האפקטיביות של המכשיר המגדר בקיזוז החשיפה לשינויים בשווי ההוגן של הפריט המגודר, שניתן ליחס אותה לסיכון המגודר. נדרש בסיס סביר לאופן בו התאגיד הבנקאי מתכנן להעריך את אפקטיביות המכשיר המגדר.

ניירות ערך זמינים למכירה - ניירות ערך שלא סווגו כאיגרות חוב המוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר.

ניירות ערך למסחר (Trading securities) - ניירות ערך שנרכשו ומוחזקים במטרה למכרם בקרוב. (לכן הם מוחזקים לתקופות קצרות). פעילות למסחר מתבטאת בדרך כלל בפעילות ערה של קניות ומכירות ומטרתה בדרך כלל להפיק רווחים ממסחר - הפרשים בין מחירי BID ו-ASK, הפרשים בין מחירי wholesale ו-retail, שינויים קצרי מועד במחיר וכו'.

ס **סיכון אשראי** - הסיכון שצד בעסקה לא יוכל לעמוד בהתחייבותיו במלואו.

סיכון אשראי חוץ-מאזני - כפי שחושב לצורך המגבלה על חבות של לווה, כמוגדר להלן:

סך כל הסכומים האלה:

1. ערבות, קבול שטרות, ניכיון משנה של שטרות, אשראי תעודות והתחייבות לשלם כסף על חשבון הזולת.

2. עסקה עתידית - סך כל הסכומים האלה:

10% מיתרת עסקה עתידית.

א. "עסקה עתידית" - כל אחת מאלה, הן כשהתאגיד הבנקאי צד לה והן כשהוא ערב לה:

(1) עסקה מסוג Future IX Forward, במטבע שהוא הילך חוקי או בסל המטבעות, בטובין, בניירות ערך או

בזכויות; אלא אם כן קיימת עם אותו לקוח עסקה עתידית מאותו סוג שתקוזז כנגד העסקה הראשונה

במועד פירעונה;

(2) עסקת חליפין בריבית או בתשואות אחרות, לרבות בהפרשי הצמדה או בהפרשי שער;

(3) הסכם מסוג Future rate agreement IX Forward rate agreement.

4 רכישת אופציה על ידי התאגיד הבנקאי לקנות או למכור את אחד הנכסים האמורים בפסקה זו. למעט:

עסקה בחוזה הנסחר בבורסה, שמסלקת הבורסה אחראית כלפי הלקוח למימושו וקיימות דרישות להתאמה היומית של ה"מרג'ין";

יתרת עסקה עתידית עם לקוח שהוא מהסוג המפורט בפסקה 2(א)(1) לעיל, אשר תקוזז במועד פירעונה כנגד עסקה עתידית הפוכה מאותו סוג ועם אותו לקוח - בסכום שחייב במועד הלקוח לאחר הקיזוז.

סכום ההתחייבויות של התאגיד הבנקאי למסלקת מעו"ף, בגין סכום הבטוחות שבו מתחייב לקוח לפי התרחישים כמפורט בחוקי העזר של מסלקת מעו"ף.

3. התחייבויות (לרבות מותנות) של התאגיד הבנקאי למתן אשראי או להוצאת ערבות, למעט התחייבות כאמור, שמימושה מותנה בקבלת ביטחונות המשמשים כניכויים - בגובה סכום האשראי או הערבות.

4. האמור לעיל כפוף להוראות האלה:

א. אם התחייבות למתן אשראי או להוצאת ערבות מותנית בפירעון אשראי אחר או ערבות אחרת, סכום החבות לא יעלה על סכום החבות המירבית מביניהם, ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא כי לא ניתן לממש את ההתחייבות ללא הקטנת האשראי, או הערבות, הקיימים, באותו סכום.

ב. התחייבות למתן חבות לא תשוקלל בשיעור גבוה יותר מהחבות הסופית עצמה, אם תמומש.

ג. התחייבות למתן אשראי, או להוצאת ערבות, אשר נקבע במפורש בהסכם עם הלווה כי תמומש רק אם לא תביא לחריגה ממגבלות לווה או קבוצת לווים בהתאמה, לא תיחשב כ"חבות", ובלבד שהתאגיד הבנקאי וידא כי לא ניתן לממש את ההתחייבות אם תביא לחריגה ממגבלות לווה או קבוצת לווים בהתאמה, באותו סכום.

סיכון אשראי מאזני - אשראי לציבור באחריות התאגיד הבנקאי בניכוי הפרשה פרטנית להפסדי אשראי ובתוספת השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור.

סיכון משפטי - סיכון הנובע מאי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגולטוריות, סיכון להפסד כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, סיכונים הנובעים מפעילות ללא גיבוי משפטי/ייעוץ משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית וכן לקנסות ועיצומים.

סיכון נזילות - הוא האפשרות שבנק לא יוכל לעמוד בהתחייבויותיו למפקידים, עקב התפתחויות לא צפויות, ויאלץ לבצע פעולות מהירות למימוש נכסים במחירי הפסד. במובנו הרחב יותר, סיכון נזילות מתייחס לכל גוף, לאו דווקא בנק, שיש לו התחייבויות, ועלול להגיע למצב של חדלות פרעון עקב אי יכולת לממש את נכסיו במועד הפרעון.

סיכון ריבית - סיכון להפסד או לירידת ערך כתוצאה משינויים בשיעורי הריבית במטבעות השונים.

סיכון שוק - סיכונים שוק (סיכונים פיננסיים) הינם סיכונים קיימים או עתידיים להכנסות, להון ולשחיקה בשווי ההון של הקבוצה כתוצאה משינויים במחירים, שערים ומרווחים בשווקים הפיננסיים בהם היא פועלת או עשויה לפעול והמשפיעים על ערך נכסי הקבוצה או התחייבויותיה: שיעורי הריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות ערך, התגודתיות של פרמטרים אלה ושינויים במדדים כלכליים אחרים.

סיכון תפעולי - הסיכון שליקויים במערכות או בסביבתן יביאו לאובדן בלתי צפוי. בסיכון זה נכללות טעויות אנוש או קריסת רכיבי חומרה, תוכנה או מערכת תקשורת שיש להם חשיבות חיונית לסליקה.

סליקה - תהליך פיננסי של חיוב וזיכוי לקוחות.

ע	<p>ערבויות להבטחת אשראי - התחייבויות על חשבון לקוחות מהסוגים הבאים:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ערבות, כתב שיפוי או התחייבות אחרת לנותן האשראי או למי שערב למילוי התחייבותו של מקבל האשראי, לרבות ערבויות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי; 2. ניכיון משנה שלא על ידי בנק ישראל, כאשר לקונה זכות חזרה אל התאגיד הבנקאי המוכר; 3. ערבות לטובת ספק שירותים או סחורות להבטחת תשלומים בעד השירותים או הסחורות שהוא מספק. 4. ערבות לטובת משכיר ציוד להבטחת תשלומים של שוכר הציוד. <p>ערבות בנקאית - התחייבות של הבנק הערב לשלם לצד ג' את הסכום הנקוב בכתב הערבות בעת דרישתו. הערבות הבנקאית מונפקת על פי בקשתו של לקוח הבנק.</p> <p>ערבות חוק מכר - ערבות הניתנת על ידי בנק לרוכש דירת מגורים ממוכר דירה חדשה, המבטיחה לקונה את החזרת הכספים ששילם למוכר תמורת הדירה במקרה שהמוכר לא יוכל להעביר לקונה את הזכויות בנכס, כמוסכם בהסכם המכר ומחמת העילות שנקבעו בחוק.</p>
פ	<p>פח"ק - פקדון חוזר קרדיטורי - פקדון חוזר קרדיטורי הינו פקדון שתנאיו הם:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. אסור כי החשבון יימצא ביתרת חובה. 2. אין לשלם מהחשבון בהמחאה. 3. אין להעביר מהחשבון למוטב אחר או לחשבון אחר, למעט חשבון העו"ש של אותו לקוח באותו תאגיד בנקאי. 4. הפקדון אינו צמוד. <p>פקדון קצר מועד (פק"מ) - כסף המופקד בבנק לתקופה קצרה - עד שנה - הנושא ריבית שקלית, קבועה מראש לכל התקופה או משתנה בהתאם לשינויים בריבית בנק ישראל.</p> <p>פקדון ריבית יומי (פרי"י) - פקדון שניתן למשוך אותו בכל יום, הנושא ריבית ואינו צמוד.</p> <p>פקדונות לזמן קצוב - פקדונות בהם למפקיד אין זכות וגם הוא אינו מורשה למשוך מהם במשך 6 ימים מיום ההפקדה.</p>
ק	<p>פקדונות לפי דרישה - פקדון שאינו פקדון לזמן קצוב.</p> <p>קבוצת לווים - הלווה, אדם השולט בו וכל מי שנשלט על ידי אלה, למעט בנקים; כאשר תאגיד נשלט על ידי יותר מאדם אחד, יש לכלול בקבוצת לווים אחת את אותם שולטים שהתאגיד הנשלט הוא מהותי עבורם (כגון: מבחינה הונית), לרבות התאגיד הנשלט וכל מי שנשלט על ידם. כמו כן, כאשר תאגיד מוחזק על ידי יותר מאדם אחד, מחזיק שאין לו שליטה, שהתאגיד המוחזק הוא מהותי עבורו (כגון: מבחינה הונית), יחד עם התאגיד המוחזק וכן כל מי שנשלט על ידם בקבוצת לווים אחת.</p> <p>קונסורציום - עסקת אשראי במסגרתה מתאגדים מספר גופים פיננסיים ומעניקים יחד הלוואה ללווה.</p> <p>קרן נאמנות - קרן המנוהלת על ידי גוף שהוא הנאמן שלה - כגון בנק, חברת ביטוח, או חברה להשקעות בניירות ערך - על פי הסכם נאמנות שאישרה הרשות לניירות ערך, ולאחר פנייה לציבור באמצעות תשקיף. קרן נאמנות מאפשרת למשקיעים לפזר השקעות על ידי השקעה בסל מגוון של ניירות ערך.</p>
ר	<p>רווח בסיסי למניה - הרווח הבסיסי למניה יחושב ע"י חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי מניות רגילות של החברה האם (המונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה) במהלך התקופה.</p> <p>ריבית בנק ישראל - ריבית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים/למאת התאגידיים הבנקאים.</p> <p>ריבית פריים - ריבית הנקבעת בכל בנק על בסיס ריבית בנק ישראל.</p>

ש שווי הוגן - ערך המשקף את המחיר שלפיו ניתן לממש את הנכס הפיננסי או להעביר את ההתחייבות הפיננסי בעסקה בין קונה מרצון לבין מוכר מרצון. שווי זה נקבע בהתאם להיררכיית השווי ההוגן שנקבעה בתקינה החשבונאית:

רמה 1 - שווי שנקבע בהתאם למחירים הנצפים בשוק;

רמה 2 - שווי שמוערך תוך שימוש בנתונים נצפים;

רמה 3 - שווי המוערך תוך שימוש בטכניקות הערכה שכוללות גם נתונים לא נצפים.

שווי הוגן ברוטו חיובי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים שחייב לבנק הצד הנגדי לו, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.

שווי הוגן ברוטו שלילי - הסכום הכולל של השווי ההוגן של חוזים, כאשר הבנק חייב כסף לצד הנגדי, מבלי שמביאים בחשבון את הקיזוזים.

שוק המעו"ף - שוק של מכשירים פיננסיים נגזרים הנסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב.

שיעור המימון (LTV) - שיעור המימון הינו המימון של הבנק בעסקת הרכישה ביחס לשווי הנכס הנרכש. שיעור המימון משקף את מידת סיכון ההלוואה, כאשר אחוז המימון גבוה ומחירי הדיור יורדים, לווים עלולים למצוא את עצמם במצב של הון שלילי, בו הם חייבים יותר מערך הבית שבידיהם.

שיעור התשואה הפנימי (ש"פ) - מדד לבחינת כדאיות ביצוע השקעות. המדד מצביע על יעילותה ואיכותה של השקעה ספציפית לעומת ערך נוכחי נקי המצביע על ערכה וגודלה. שיעור התשואה הפנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים מהמכשיר הפיננסי אל היתרה המאזנית בדוח הכספי.

שיעור התשואה להון - התשואה להון הינה הרווחה נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מחולק בהון הממוצע המיוחס לבעלי מניות הבנק.

ת תהליך הסקירה הפיקוחי SREP (Supervisory Review Process) - התהליך נועד להבטיח כי התאגידים הבנקאיים יקצו הון הולם על מנת לתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם, וכמו כן לעודד את התאגידים הבנקאיים לפתח להשתמש בטכניקות משופרות לניהול סיכונים לצורך ניטור וניהול סיכונים.

תוצר מקומי גולמי (תמ"ג) - סך הסחורות והשירותים שיוצרו בתוך מדינה מסוימת במהלך תקופה נתונה, במונחים כספיים. התוצר שווה גם סך תשלומי השכר ורווחי הפירמות.

תעודת סל - נייר ערך המקנה למחזיק בו תשואה על פי מדד כלשהו. מנפיק התעודה מבטיח לקונה להחזיר לו את כספו בתום תקופה מסוימת בתוספת שיעור העלייה של המדד שהתעודה צמודה אליו.

תשואה לפדיון - התשואה שתתקבל מאיגרת חוב (או מכל מכשיר חוב אחר) אם היא תוחזק עד לפדיונה הסופי, ואם כל התקבולים ממנה (קרן וריבית) יישאו אותו שיעור תשואה. ידועה גם כתשואה הפנימית של איגרת חוב ומוצגת בדרך כלל במונחים של ריבית שנתית אפקטיבית.

אינדקס

97,52	נגזרים	ג
87,46	נזילות	
77,23	ניירות ערך	
91,25	נכסי סיכון	
80,33		
110	סיכון אשראי	ס
53	סיכון נזילות	
47	סיכון ריבית	
47	סיכון שוק	
54	סיכונים אחרים	
20	עמלות	ע
39	ענפי משק	
47	ערך בסיכון (VAR)	
53,24	פקדונות הציבור	פ
85	פנסיה	
123	שווי הוגן	ש
33	תיאבון לסיכון	ת
77	תיק למסחר	
16	תשואה להון	

56	אומדנים חשבונאיים קריטיים	א
10	אסטרטגיה עסקית	
85	אקטואריה	
91,25	באזל	ב
56	בקריות	
100,97	גידור	ג
61	דוח רווח והפסד	ד
62	דוח על הרווח הכולל	
64	דוח על השינויים בהון	
65	דוח תזרים מזומנים	
60	דוח רואי החשבון המבקרים	
91,25	הון והלימות הון	ה
92,26	הון עצמי רובד 1	
92,26	הון רובד 2	
117,80	הסדרי חוב וארגון מחדש של חובות בעייתיים	
21	הפרשה למסים על הרווח	
114	הפרשה פרטנית להפסדי אשראי	
110	הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי	
140	ועדת שטרומ	ו
80,38		
112	חובות בעייתיים	ח
80,38		
112	חובות פגומים	
91,25	יחסי הון	י
91,25	יעד הון	
30,26		
103	לקוחות עסקיים	ל
103,29,26	לקוחות קמעונאיים	
63	מאזן	מ
103,26	מגזרי פעילות	
14	מדד המחירים לצרכן	
67	מדיניות חשבונאית	
33	מדיניות ניהול סיכונים	
65	מזומנים ושווי מזומנים	
85	מחויבות בגין הטבות פרישה	
26	מינוף	
119	מסגרות אשראי	
53	מפקידים גדולים	מ